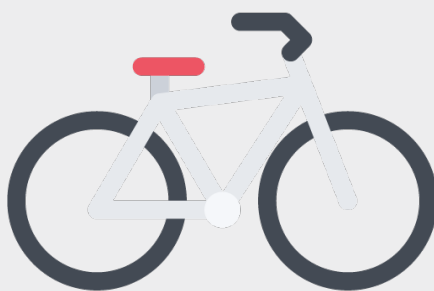
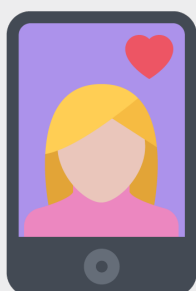

Lupp 2020

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Strömstads kommun

ENKÄTFABRIKEN

.. ”Alltså, helt ärligt så vet jag inte. Vill väll bara vara med och bestämma. Att faktiskt ha en röst, få vara med och bestämma där jag lever, känna mig viktig. Tror att dom flesta känner så, att någon faktiskt tar hänsyn åt än.”

Tjej i högstadiet om att vilja vara med och bestämma i kommunen

Sammanställd av Enkätfabriken
Februari 2021

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Bakgrund och syfte.....	6
A. Bakgrundsfrågor.....	8
B. Fritid.....	11
C. Skola.....	22
D. Politik och samhälle.....	36
E. Trygghet.....	53
F. Hälsa.....	64
G. Arbete.....	80
H. Framtid.....	84
Referenslista.....	94

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning i kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen som nu är lag och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. De nya målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa perspektiv. Tre prioriterade områden har även tagits fram i det ungdomspolitiska handlingsprogrammet och dessa är: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Strömstad. Några sammanfattade reflektioner presenteras dock här.

Fritiden i Strömstad

Andelen som är nöjda med sin fritid i Strömstad har minskat något sedan föregående års mätning, och främst bland killarna. Gymnasietjejerna är dock de som är minst nöjda med sin fritid och är även de som i högst grad upplever att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra på fritiden. Strömstads resultat avseende utbudet av fritidsaktiviteter är även lägre än för rikssnittet och dessutom saknar en större andel av gymnasieungdomarna fritidsaktiviteter. Andelen som tycker att det finns väldigt mycket eller ganska mycket att göra på fritiden har dock ökat både bland killar och tjejer samtidigt som andelen som saknar aktiviteter även har minskat.

Vad gäller ungdomarnas vanor på fritiden har dessa förändrats en del sedan år 2017. Färre ungdomar läser, tränar, spelar teater, gör musik eller dansar samt är ute i naturen, och minskningen är störst bland tjejer. Däremot har andelen som spelar onlinespel, dataspel eller tv-spel ökat något.

Ungas hälsa

De flesta ungdomar i Strömstad mår bra. Andelen ungdomar i Strömstads kommun som upplever psykosomatiska besvär är dock på en något högre nivå än rikssnittet avseende flertalet aspekter. Dessutom framgår också att det finns skillnader, framförallt utifrån kön. Tjejer svarar i klart lägre grad än killar att de mår bra och i högre grad att de upplever olika typer av psykiska och somatiska besvär. Andelen tjejer som upplever flera av problemen har även ökat över tid. Dessa könsskillnader är dock inte unika för Strömstad, utan är ofta

konstaterade i forskning och syns även i resultatet för rikssnittet. Vad som också framgår är att de som har någon form av funktionsnedsättning i Strömstad har en sämre hälsa än de som inte har det.

I årets Lupp-enkät fanns även en fråga om hur Corona har påverkat ungdomarna i olika avseenden. Även i dessa aspekter framgår att tjejer i högre grad upplever att de påverkats negativt på olika sätt. Exempelvis uppger tjejer i klart högre grad än killar att deras liv som helhet försämrats samt att deras psykiska hälsa försämrats. Vad som också framgår är att tjejer är mindre nöjda med livet i sin helhet, och högstadietjejerna är minst nöjda. Högstadiungdomarna är även mindre nöjda med livet i sin helhet jämfört med rikssnittet.

Inflytande och delaktighet

Runt 60-70% av högstadiungdomarna och 70-80% av gymnasieungdomarna i Strömstad vill vara med och bestämma om flertalet saker i skolan. Det framgår också att 50% av högstadiungdomarna och 47 % av gymnasieungdomarna vill påverka i frågor som rör kommunen. Vad gäller synen på möjligheterna att påverka är det en relativt låg andel, 20 %, av både högstadiungdomarna och gymnasieungdomarna som svarar att de har mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter. Vad som också framgår är att tjejer, framförallt i högstadiet, ser mindre positivt på sina möjligheter att påverka än killar. Andelen ungdomar som ser sig ha möjligheter att påverka har även minskat över tid, och framförallt bland killarna. Könsskillnaderna är därmed mindre även om utvecklingen i sig själv inte är positiv. Därutöver har andelen högstadiungdomar som upplever att de får vara med och bestämma om flertalet saker i skolan minskat från år 2017. Det kan således vara viktigt för kommunen att närmare undersöka vad dessa förändringar kan bero på och att på olika sätt arbeta med inflytandefrågor både i skolan och i kommunen som helhet för att öka ungas delaktighet.

Trygghet och utsatthet

Vad gäller trygghet och utsatthet framgår det att en stor andel av ungdomarna i Strömstad alltid eller oftast känner sig trygga på olika platser i kommunen. Resultatet är även på en liknande nivå som föregående Lupp-undersökning. Tryggheten är dock lägre på fritidsgård, ungdomens hus eller liknande, bussar/tåg, samt på stan/i centrum, framförallt bland tjejerna. Även högstadikillarna känner sig dock mindre trygga på fritidsgården, och Strömstads resultat i frågan är även på en lägre nivå än rikssnittet.

Det framgår vidare att en relativt stor andel av tjejerna i båda årskurser samt killarna i högstadiet har utsatts för mobbning eller trakasserier enstaka gånger eller under en längre period. Tjejer har utsatts i högre grad än killar, och majoriteten har utsatts i skolan. Tjejer har även utsatts för orättvis behandling i högre grad än killar. Andelen högstadiungdomar som utsatts är även högre i Strömstad än för rikssnittet både vad gäller mobbning och orättvis behandling. Vad som också framgår är att utsatthet för mobbning och otrygghet samvarierar med en sämre hälsa. Det kan således vara viktigt för kommunen att arbeta vidare med frågor om trygghet och utsatthet, och på så sätt också främja en ökad hälsa bland ungdomarna i Strömstad.

Lägre andel ungdomar som har jobb

I området arbete framgår att andelen gymnasieungdomar som har ett extrajobb har minskat kraftigt över tid, från 52% år 2017 till 23% i år. Även andelen ungdomar som hade ett sommarjobb i somras har minskat över tid, både för högstadiet och gymnasiet. Detta speglas även i frågan om möjligheten att få ett extrajobb eller sommarjobb påverkats av Corona. 70-87% svarar att pandemin påverkat möjligheten att få ett jobb negativt.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2020 genomförts i Strömstads kommun på högstadiet årskurs 7-9 samt på gymnasiet årskurs 1-3.

Undersökningen genomfördes höstterminen 2020 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Strömstads kommun.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år.

Svarsfrekvens

Totalt har 302 elever av 410 på högstadiet svarat på undersökningen. Svarsfrekvensen på högstadiet är således 74 %. På gymnasiet har 192 elever svarat på enkäten, utav totalt 357 elever. Detta ger en svarsfrekvens om 54 %.

**Svarsfrekvensen är
74% på högstadiet
och 54 % på gymnasiet**

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet ofta på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka. Svårigheter att nå de elever som bedriver gymnasiestudier utanför Strömstad kommun kan också bidra.

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder (högstadiet 13-16 år och gymnasiet 16-19 år) samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även avseende andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna.

Rapporten innehåller även fördjupad analys i form av sambandsanalyser. Vad som är viktigt att tänka på är att en sambandsanalys inte säger något om orsaksförhållandet, det vill säga vi kan inte se vad som orsakar vad. Denna form av analys visar endast hur variabler eller frågor samvarierar.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet "annan könsidentitet". Att vi endast redovisar skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat "annan könsidentitet" är väldigt få till antalet.

Jämförelser till rikssnitt för Lupp 2020

I den löpande texten samt i tabeller berörs även på olika ställen jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2020). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2020. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas rikssnittet upp i utvalda frågor där det anses vara relevant att jämföra resultatet. Större skillnader mot rikssnittet markeras med färger i tabellen.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle, E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

A. Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj.

Som det framgår av bilden nedan är könsfördelningen relativt jämn bland de som svarat på Lupp-enkäten. Då få som angett "annan könsidentitet" kommer detta inte redovisas nedbrutet i rapporten.

9% av de svarande har en långvarig nedsatt funktion. I tabell A5 på nästa sida framgår att 72% av de svarande är födda i Sverige.

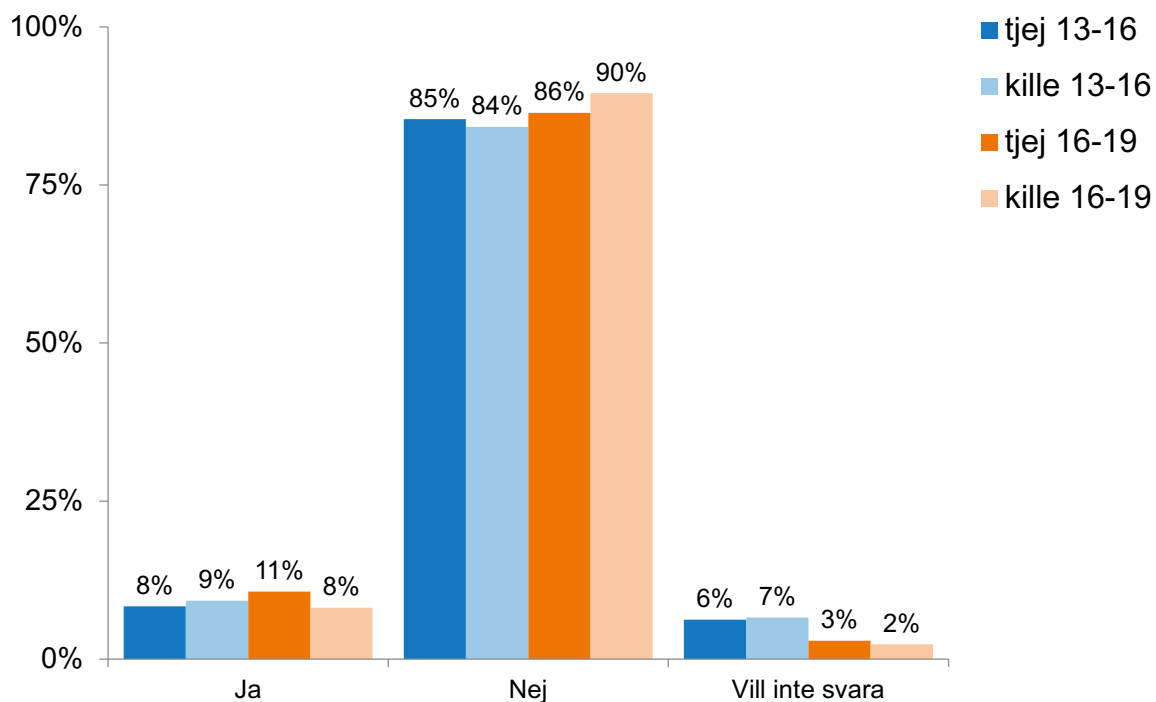
Vi har svarat på Lupp-enkäten

51% tjejer
48% killar
1% annan könstillhörighet

80% Heterosexuella
2% Homosexuella
4% Bisexuella
**13% Övrigt/annat/
vill ej svara**

**9% totalt har en
långvarig nedsatt
funktion**

A4. Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	72%	11%	5%	11%
Förälder a	62%	11%	11%	17%
Förälder b	59%	10%	11%	19%

A5a. Du angav att du inte var född i Sverige. Hur länge har du bott här?

10 år eller längre	50%
4-9 år	35%
0-3 år	14%

A6. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

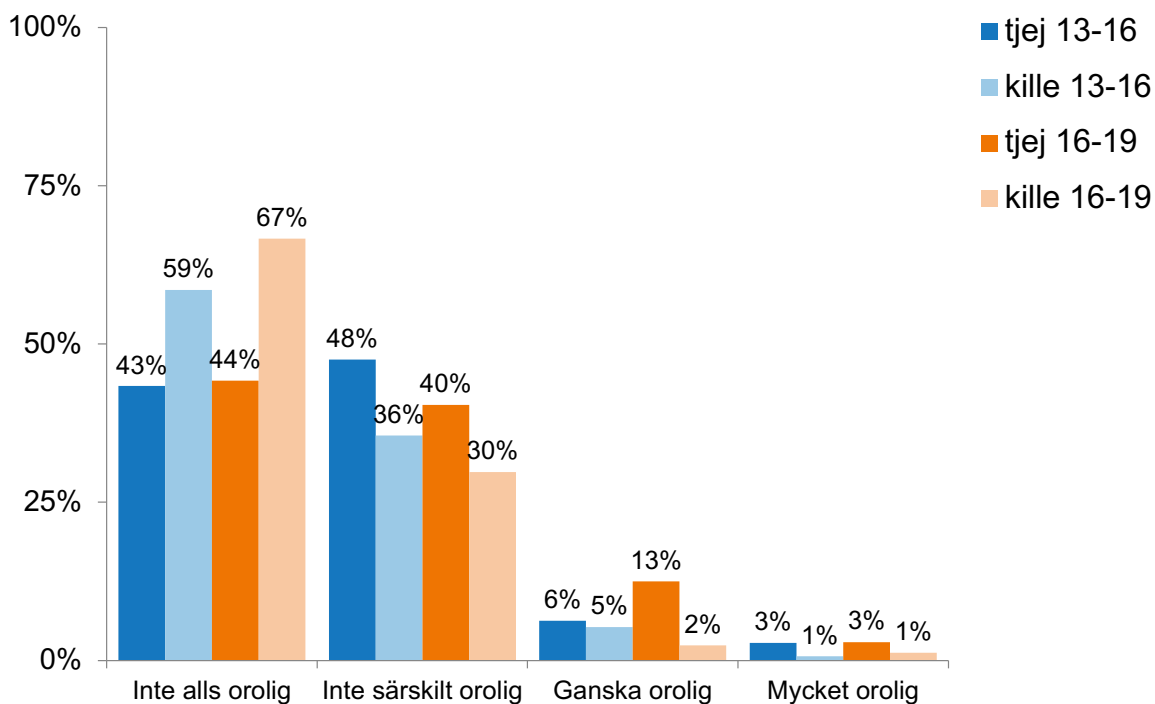
	Förälder a	Förälder b
Arbetar	91%	83%
Studerar	2%	6%
Föräldraledig	1%	1%
Arbetslös	1%	3%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	2%	1%
Ålderspensionär	1%	1%
Annat	1%	2%
Vet inte	1%	3%

Ekonomi

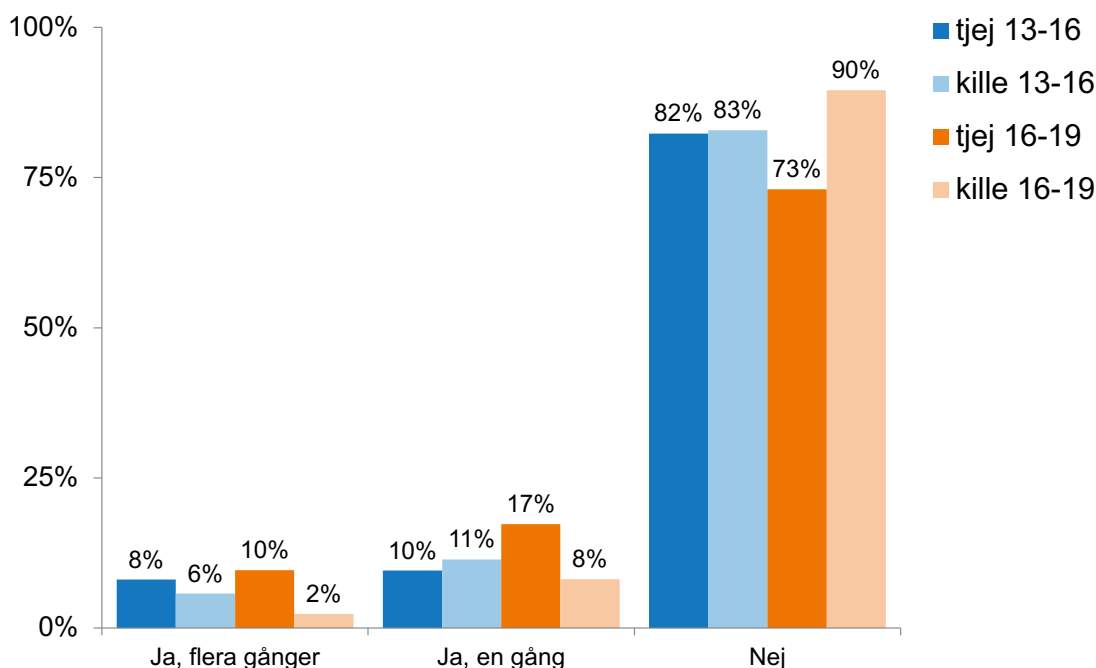
En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Det är dock mellan 1-3% som svarar att de är mycket oroliga. Killar i gymnasiet är minst oroliga, och tjejer i gymnasiet mest oroliga.

Vidare framgår i diagram A8 att mellan 10-27% av de unga svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper för att familjen inte haft råd. Tjejer i gymnasiet svarar detta i högst grad.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

B. Fritid

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar dels om att erbjuda ett utbud med många olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar och dels om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid. Forskning och tidigare studier visar dock att vissa grupper av ungdomar i lägre grad deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. Bland annat framgår det att utrikesfödda, unga med funktionsnedsättning, unga HBTQ-personer och unga med begränsade ekonomiska resurser i lägre grad är aktiva i fritidsverksamheter och föreningar.¹

En studie från MUCF år 2019 visar också att det är vanligare att unga utrikesfödda, unga HBTQ-personer samt unga tjejer upplever hinder att delta i fritidsaktiviteter. I samma studie finner man att var tredje ung med funktionsnedsättning och var fjärde ung HBTQ-person avstår från fritidsaktiviteter av rädsla för att bli dåligt bemötta. Det finns även en tydlig koppling mellan fritid och hälsa. De unga som upplever att de har lagom med fritid har lägre risk att ha symptom på psykisk ohälsa än andra unga och det är vanligare att unga som inte har symptom på psykisk ohälsa är nöjda med sin fritid än andra unga.²

”Strömstad är en tråkig stad det finns typ inget här att göra förutom att köra runt eller så. staden lägger alla pengar på handeln men inte på ungdomarna som är där.”

Svar från kille högstadiet på frågan om vad som saknas i Strömstad

¹ MUCF 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering

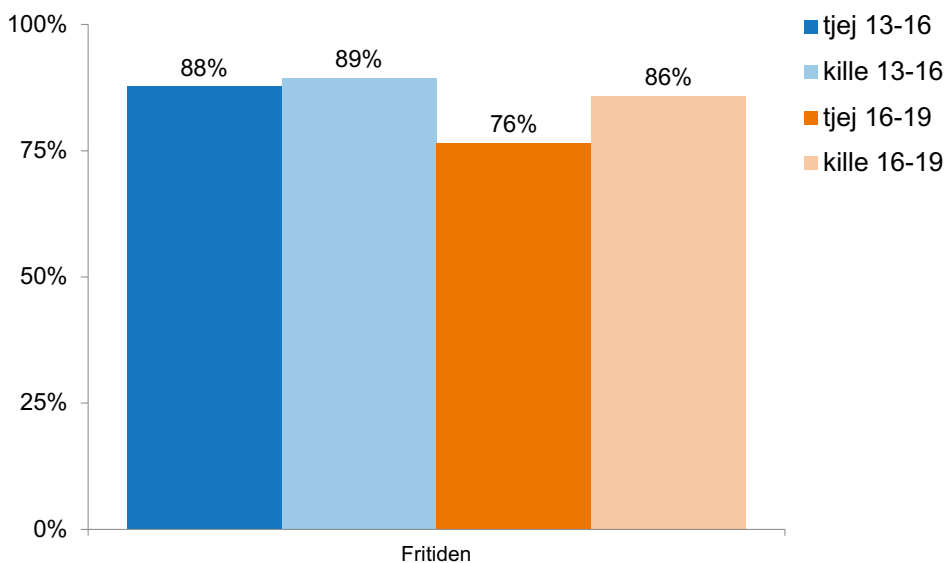
² MUCF 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid – tillgång, trygghet och hinder

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Strömstads kommun. Tjejer i gymnasiet är mindre nöjda än övriga.

Jämför man med riksnittet är gymnasieungdomarna i Strömstads kommun något mindre nöjda med sin fritid, se tabell B0a. Andelen som är nöjda med sin fritid har även minskat över tid, främst bland killarna, se B0b på nästa sida.

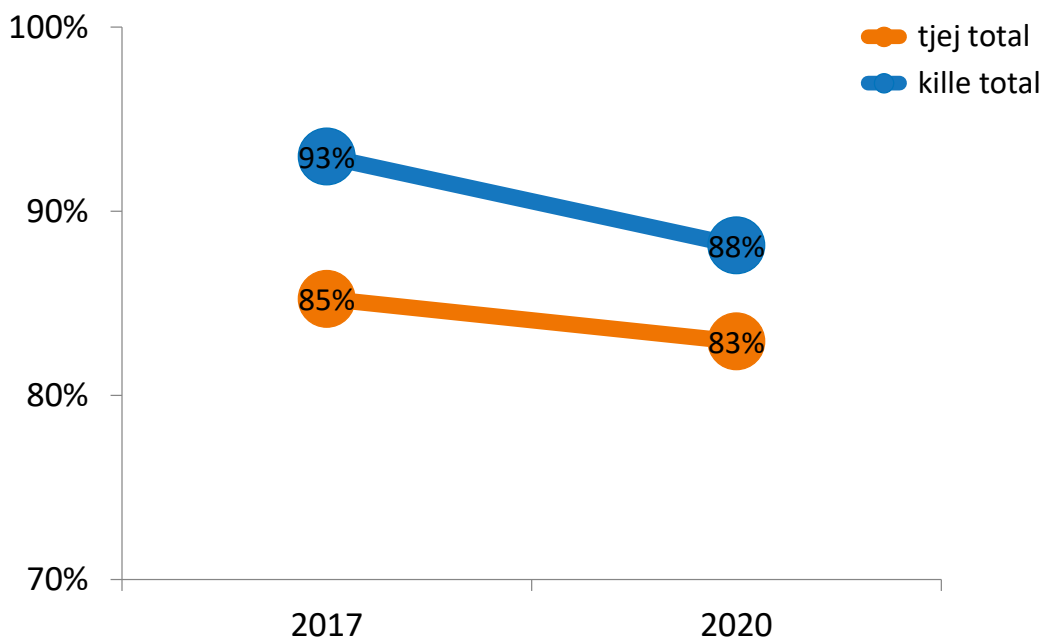
**B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid?
Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"**

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse till riksnittet

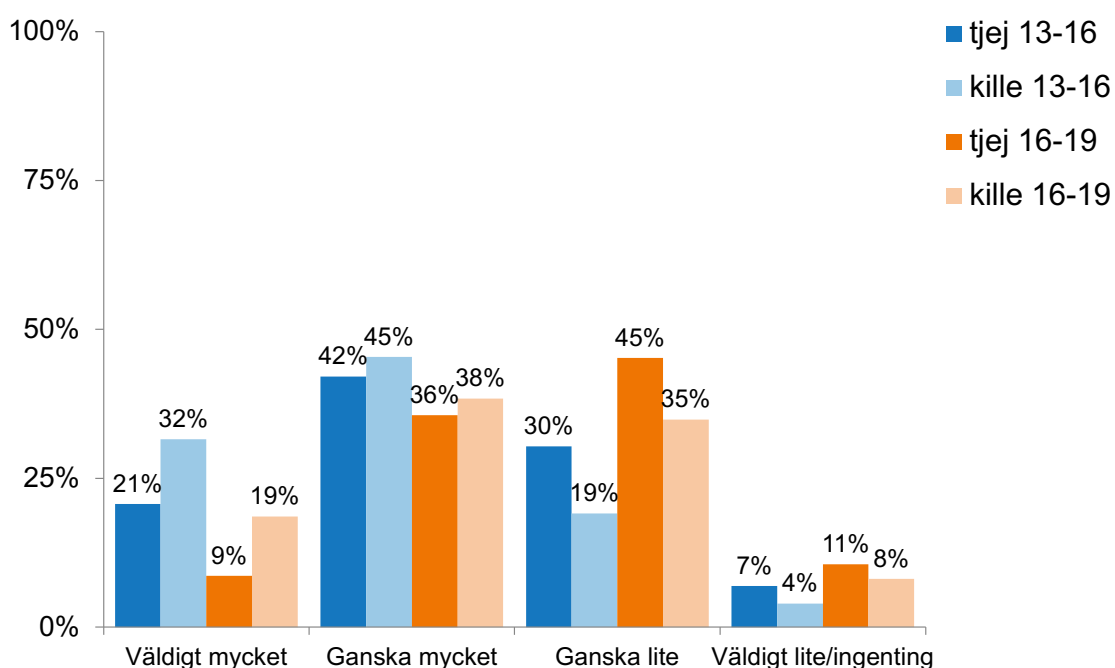
Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
88%	89%	81%	86%

B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse över tid

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att gymnasieungdomarna, och framförallt tjejerna, är mindre nöjda med utbudet än de som går i högstadiet. 56% av gymnasietjejerna och 43% av gymnasiekillarna tycker att det finns ganska lite eller väldigt lite att göra på fritiden. Motsvarande andel bland högstadieungdomarna är 23-37%. Högstadietjejerna svarar i högre grad än högstadiekillarna att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

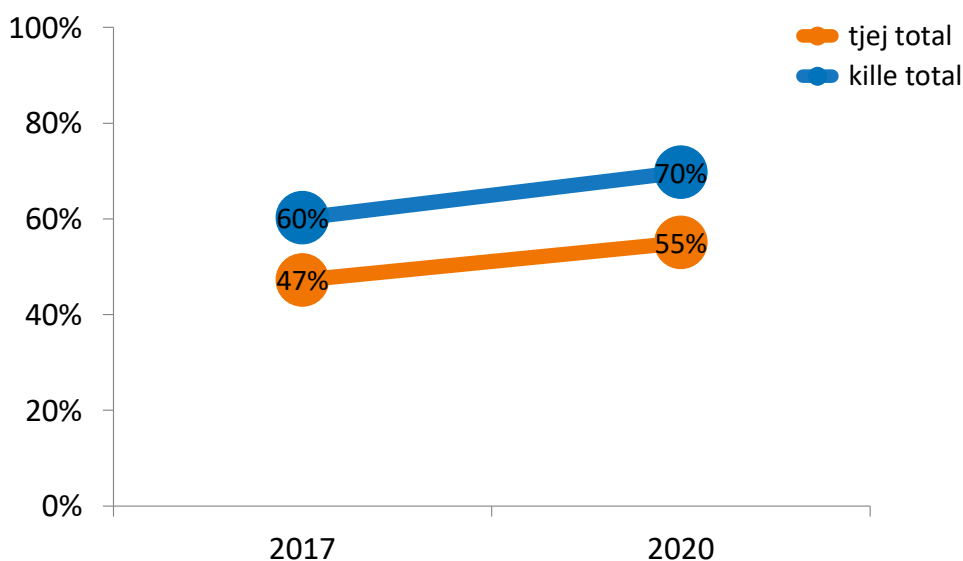

I jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomarna i Strömstads kommun, och framförallt i gymnasiet, är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter än rikssnittet, se tabell B1a. Över tid har andelen som är nöjda med sin fritid i Strömstad dock ökat, både bland tjejer och killar.

B1a. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
70%	75%	50%	63%

B1b. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse över tid

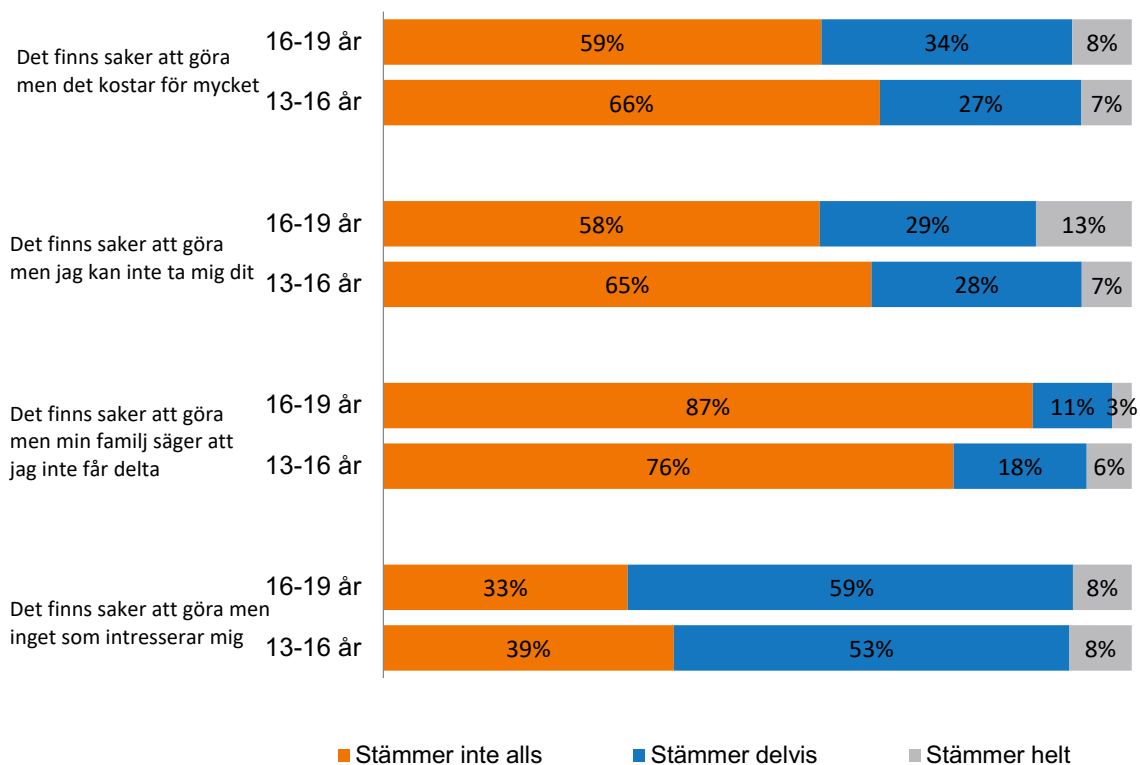

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet. I jämförelse med rikssnittet framkommer att en lägre andel gymnasieungdomar i Strömstads kommun svarat att det inte stämmer att det finns olika typer av hinder för fritidsaktiviteter. Skillnaden är störst vad gäller att det finns saker att göra men inget som intresserar dem samt att det finns saker att göra men att de inte kan ta sig dit. För högstadiet är resultatet mer likt rikssnittet.

Gymnasieungdomarna svarar i något högre grad än högstadieungdomarna att det finns olika typer av hinder för fritidsaktiviteter, undantaget ifråga om att inte få delta för familjen, vilket högstadieungdomarna svarar i högre grad.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "stämmer inte alls" jämförelse till riksnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	39%	40%	33%	40%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	76%	75%	87%	91%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	65%	63%	58%	66%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	66%	67%	59%	62%

Vad ungdomarna gör och hur ofta

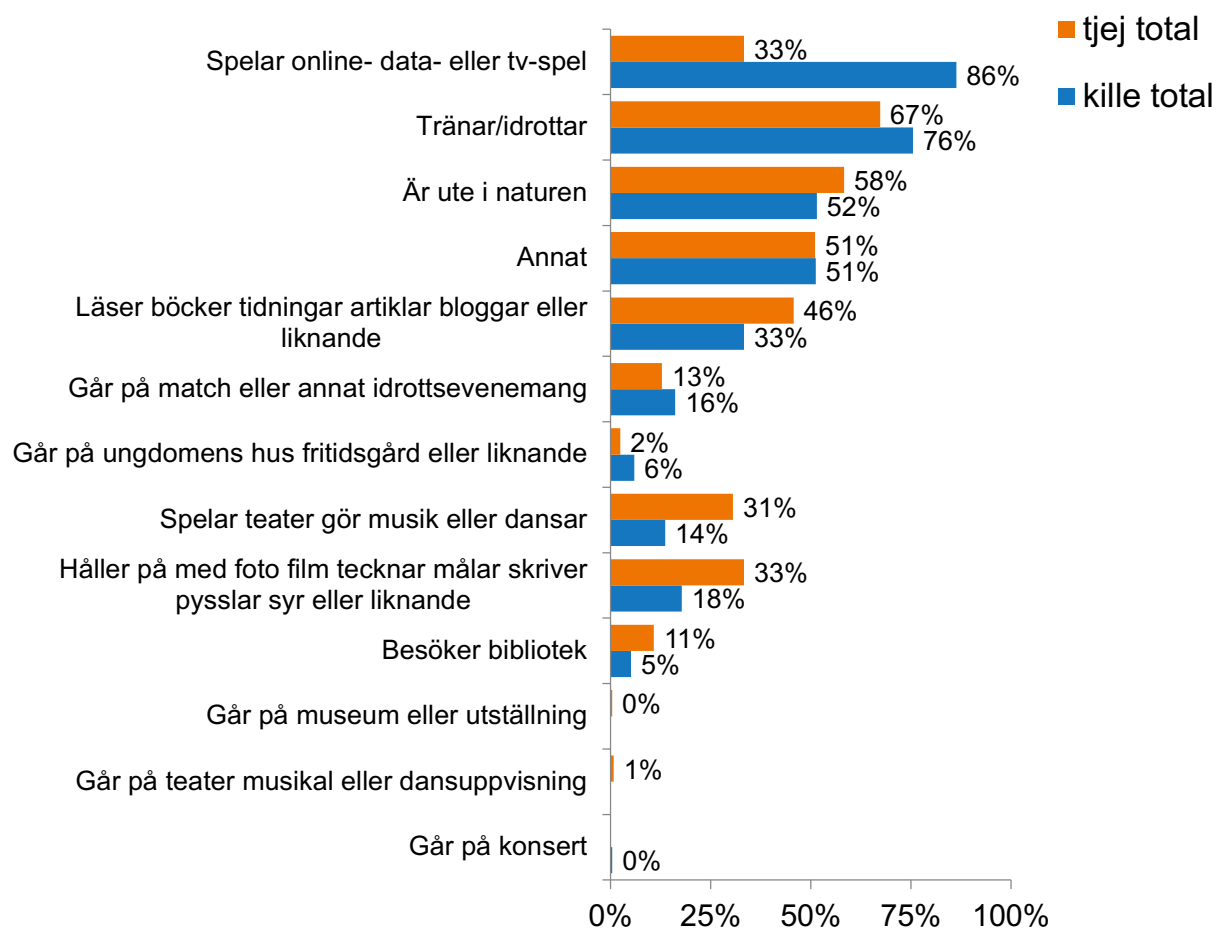
I diagram B3 redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att 67% av tjejerna och 76% av killarna tränar eller idrottar minst en gång i veckan. Över hälften (52-58 %) av både killarna och tjejerna svarar även att de är ute i naturen minst en gång i veckan.

Vad gäller data-, tv- eller onlinespel svarar 86% av killarna att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande andel bland tjejerna är 33%. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de spelar teater, gör musik eller dansar. Tjejer håller även på med foto, film, målar, skriver eller pysslar samt läser i högre grad än vad killar gör.

Resultatet i Strömstads kommun gällande vad ungdomarna gör minst en gång i veckan är i överlag likt rikssnittet för Lupp, se tabell B3a på följande sida. Det som främst sticker ut är att gymnasieungdomarna tränar/idrottar i lägre grad än rikssnittet. Vad gäller högstadiet har ungdomarna i Strömstad i högre utsträckning svarat att de gör andra aktiviteter än de som listas men i lägre utsträckning att de går på ungdomens hus.

Andelen ungdomar som gör olika typer av aktiviteter har överlag minskat över tid, och framförallt tjejer som tränar minst en gång i veckan (Se B3b på nästa sida). Andelen som spelar onlinespel, dataspel eller tv-spel har däremot ökat något. Liknande mönster syns även i fler kommuner.

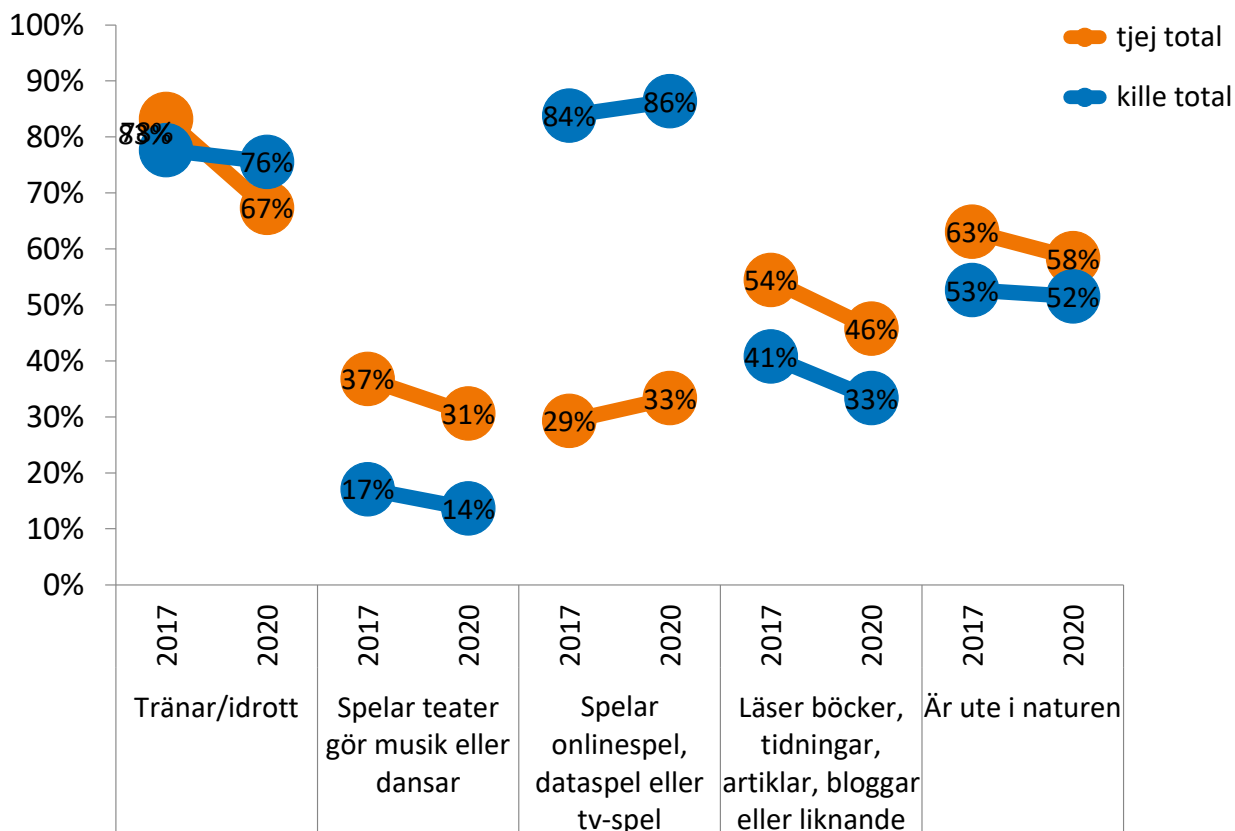
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Tränar/idrott	77%	79%	61%	74%
Spelar teater, gör musik eller dansar	26%	24%	17%	18%
Håller på med foto, film, tecknar, målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	29%	24%	20%	19%
Spelar online-, data- eller tv-spel	64%	66%	51%	55%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	39%	38%	39%	38%
Besöker bibliotek	8%	6%	9%	7%
Är ute i naturen	57%	62%	51%	55%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	5%	12%	3%	4%
Går på konsert	0%	1%	0%	1%
Går på teater, musikal eller dansuppvisning	1%	1%	1%	1%
Går på museum eller utställning	0%	1%	1%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	19%	24%	8%	16%
Annat	57%	49%	41%	44%

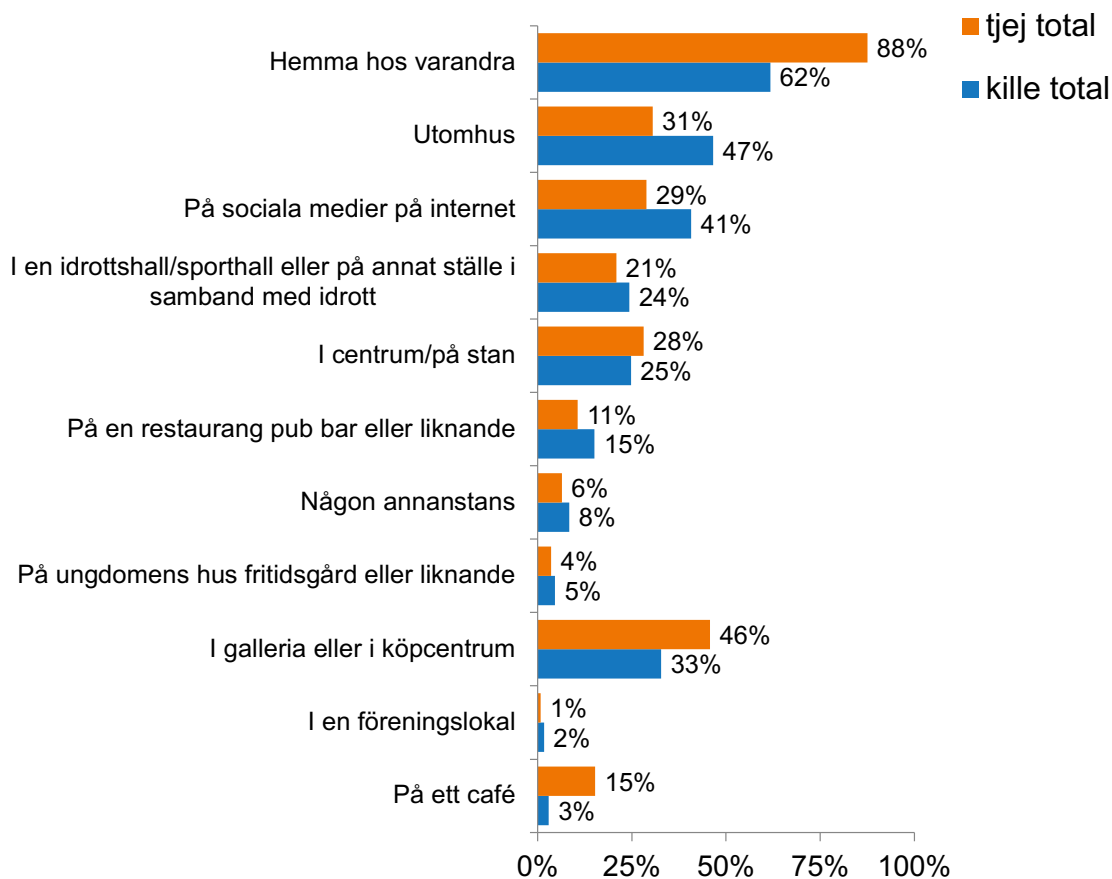
B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid

Vad gäller var ungdomarna brukar träffa sina kompisar på fritiden är det vanligast att träffas hemma hos varandra. En väldigt hög andel av tjejerna, 88%, svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma. Bland killar är motsvarande andel lägre, 62%. Näst vanligast bland tjejerna är att träffas i galleria eller köpcentrum.

Bland killarna är det däremot näst vanligast att träffas utomhus. En större andel killar (41%) än tjejer (29%) anger även att de brukar träffas online. En större andel tjejer (15%) än killar (3%) träffas däremot på ett café.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

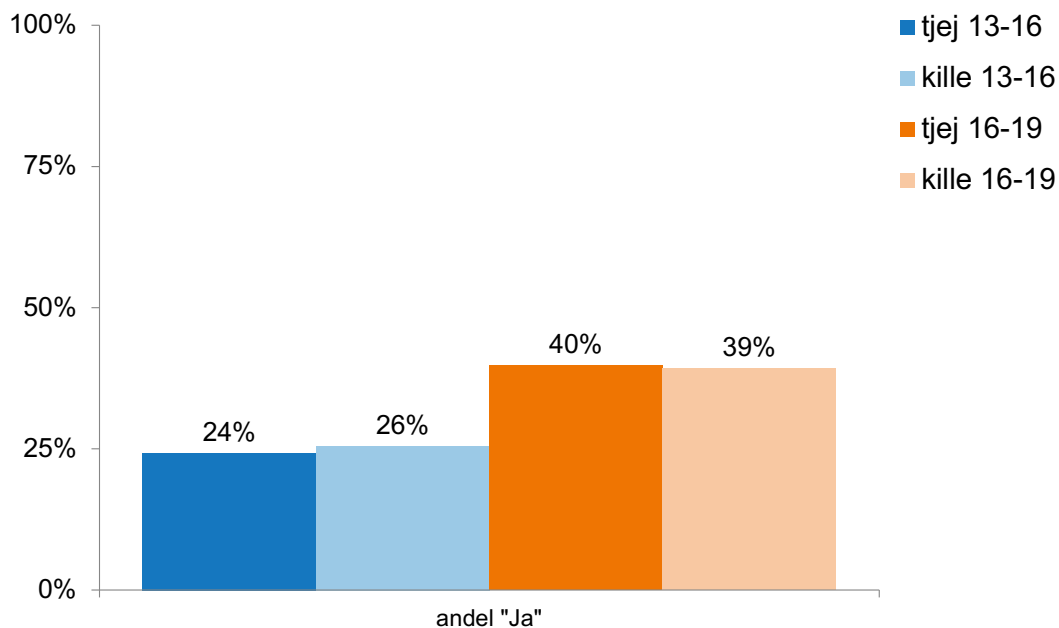
Saknas fritidsaktiviteter?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 på följande sida. Gymnasieungdomarna svarar i högre grad än högstadieungdomar att det saknas fritidsaktiviteter.

Vid en jämförelse med rikssnittet ser vi att gymnasieungdomarna i Strömstads kommun i högre grad saknar fritidsaktiviteter. Högstadiets resultat är däremot på samma nivå som rikssnittet.

Andelen som saknar fritidsaktiviteter har minskat sedan år 2017, och framförallt bland tjejerna.

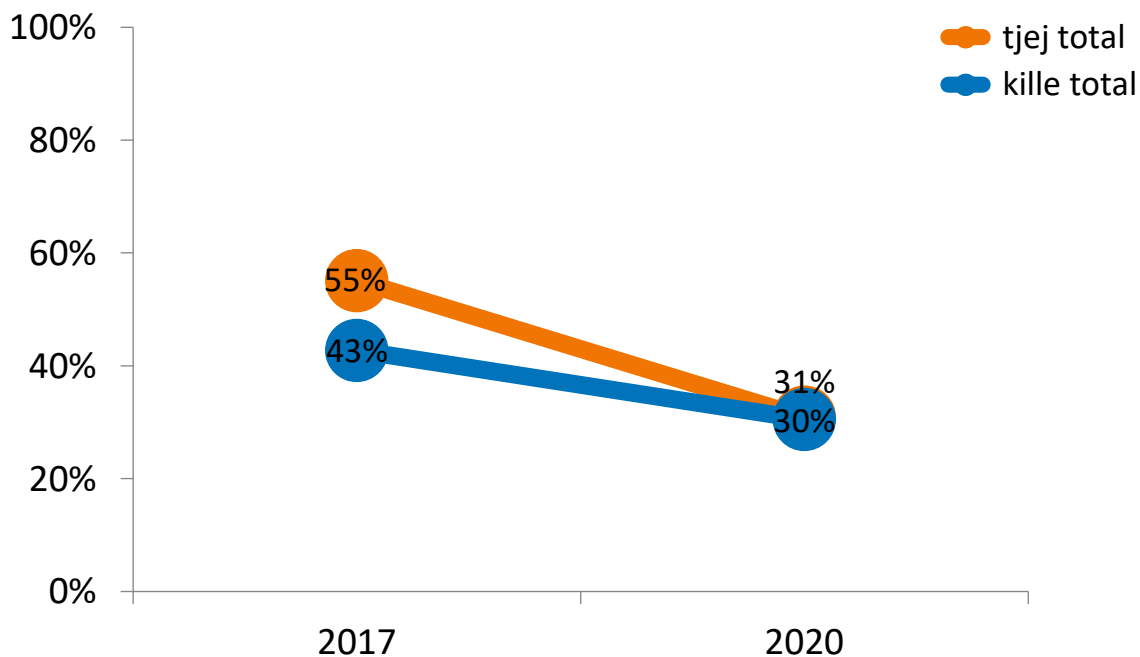
B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
24%	24%	39%	31%

B5b. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse över tid

Vilka aktiviteter som saknas

B5c. Vad är det för fritidsaktiviteter du saknar?

Ungdomarna kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Bland de aktiviteter som nämns finns volleyboll, gokart, MMA, amerikansk fotboll och basket. Även musik/kreativa aktiviteter samt aktiviteter för motorintresserade nämns. De finns också de som kommenterar att de rent allmänt saknar aktiviteter som man kan göra under vinterhalvåret. Flera kommenterar även att de inte vet, och några att det är mycket som saknas och att utbudet av saker att göra rent allmänt är dåligt.

”Roliga aktiviteter på höst/vinter när man inte kan vara på stranden oh bada liksom”

”Jag tycker att du kunde göra fler billigare konstnärliga fritidsaktiviteter.”

”i större städer finns det mycket mer att hitta på, tex hoppark eller gokart”

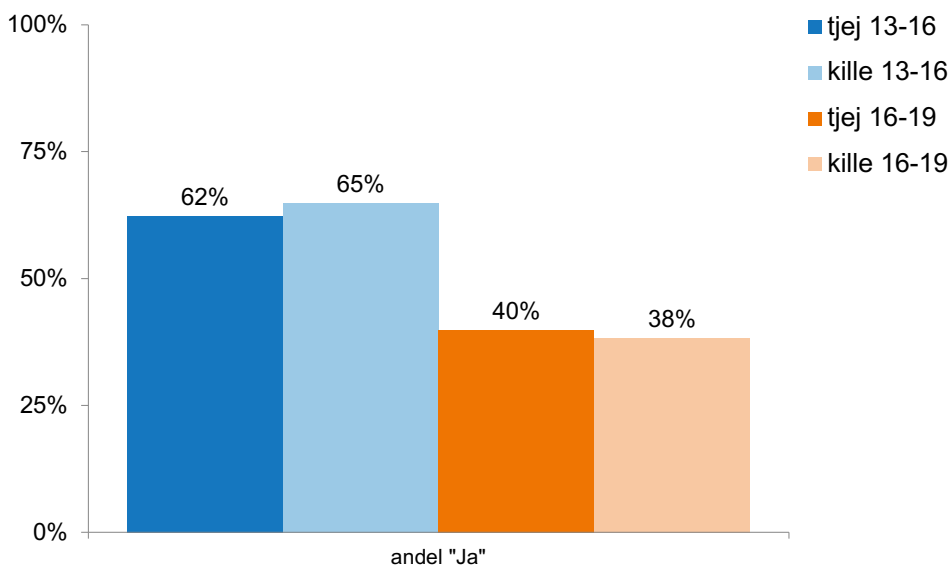
”vet inte finns bara inte så mycket gratis liksom”

Medlemskap i föreningar

I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta.¹ I Strömstads kommun svarar 62-65% av ungdomarna i högstadiet att de är medlemmar i någon förening. Bland gymnasieelever är andelen lägre, 38-40%. Andelen gymnasieungdomar som är föreningsmedlemmar har även minskat jämfört med 2017.

I en jämförelse med rikssnittet framgår att gymnasieungdomarna i Strömstad är föreningsmedlemmar i lägre utsträckning. Högstadiungdomarna är däremot föreningsmedlemmar i något högre utsträckning.

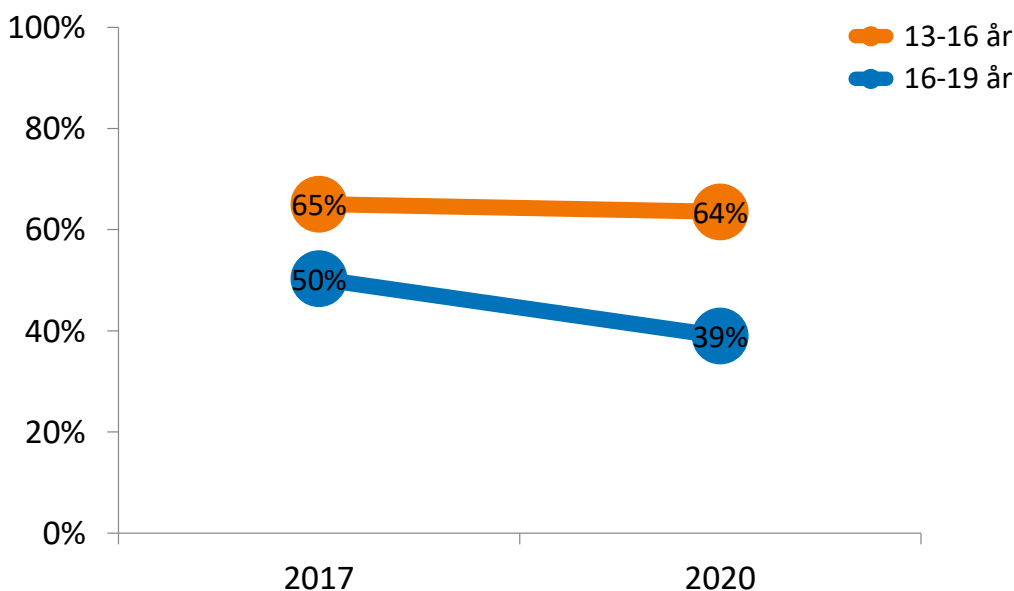
B6. Är du medlem i någon förening? Andel "ja"

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
64%	59%	39%	48%

B5b. Andel som är medlem i en förening: Jämförelse över tid

C. Skola

Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna.¹

Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.

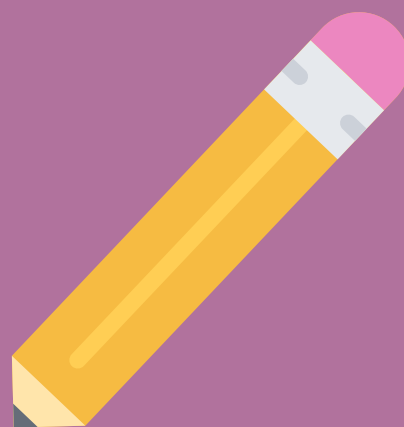
De senaste åren har det kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Det är nämligen så att killars skolresultat är avsevärt sämre än tjejernas, vilket ofta förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.² Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan och mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att "lösningen" på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar destruktiva normer.³

För att alla elever ska tillförsäkras en utbildning av hög kvalitet där skolmiljön är såväl trygg som jämställd är det därför angeläget att skolor bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete med jämställdhet kopplat till trygghet.⁴

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön samt flertalet övriga aspekter. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolan.

”Planeringen enligt mig och många andra jag pratat med är mycket dålig då alla prov läggs under samma veckor. Nu under slutet på HT snittar vi på 3 prov i veckan + inlämningar vilket jag tycker är ohälsosamt.”

Tjej i högstadiet

1 Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

2 SKL 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat

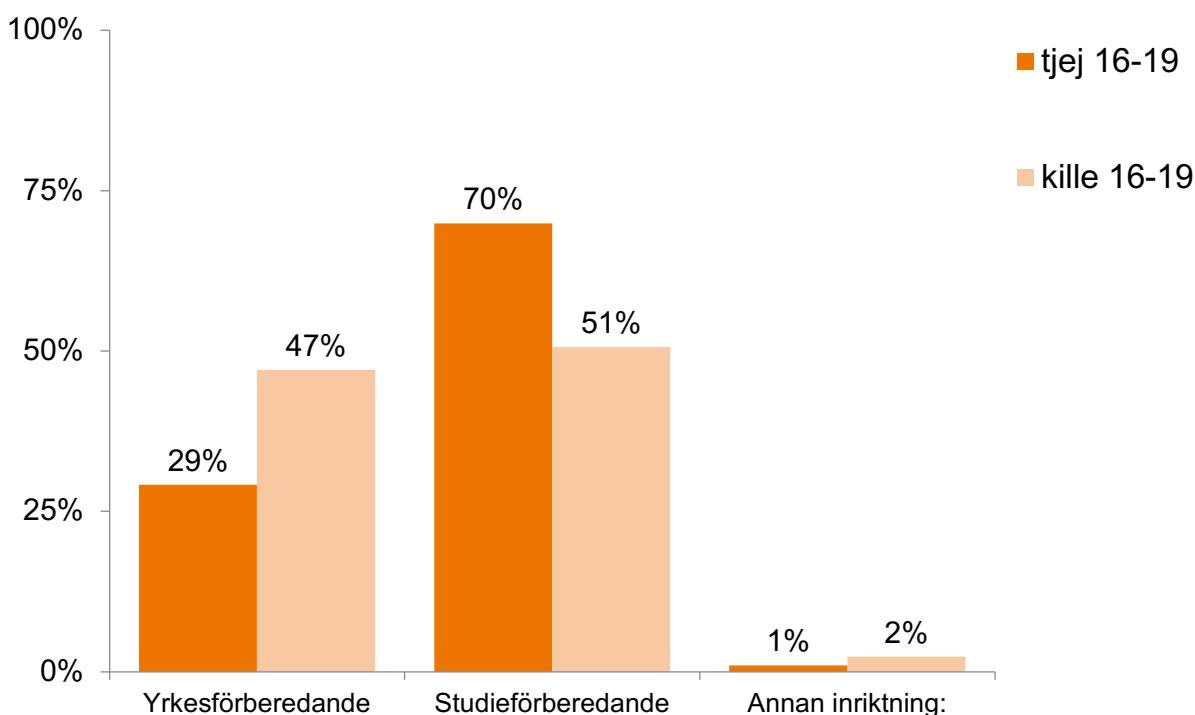
3 Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

4 Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. En majoritet av tjejerna, 70%, läser ett studieförberedande program på gymnasiet. Vad gäller killarna läser drygt hälften, 51%, ett studieförberedande program medan 47% läser ett yrkesförberedande program.

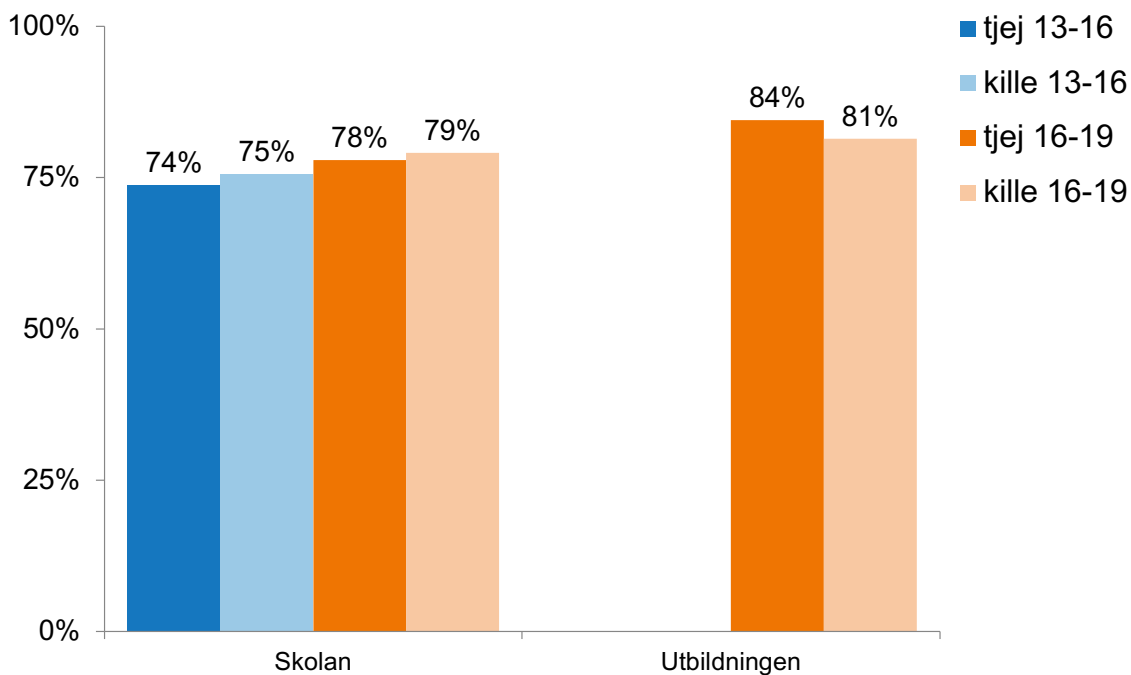
C2. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

Ungdomarna fick även svara på en fråga om hur nöjda de är med skolan, se diagram C2a på nästa sida. En andel om mellan 74-79% svarar att de är nöjda med skolan. Gymnasieungdomarna är något nöjdare än högstadieungdomarna. Skillnaden är dock mycket liten. Gymnasieungdomarna fick även svara på hur nöjda de är med sin utbildning. 81-84% svarar att de är nöjda.

I diagram C2b framgår att gymnasieungdomarna i Strömstads kommun är något mindre nöjda med skolan och utbildningen jämfört med rikssnittet.

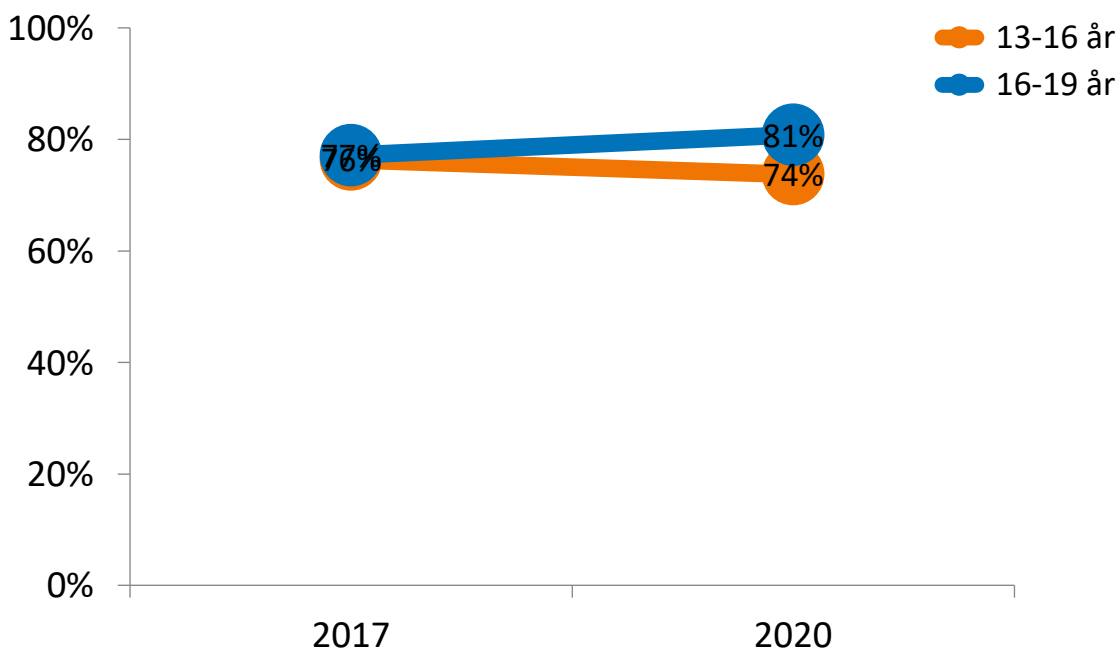
**C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel ”mycket nöjd” eller ”ganska nöjd”**

C2b. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Skolan	74%	78%	79%	85%
Utbildningen	-	-	83%	89%

C2c. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse över tid

Trivsel och stämning

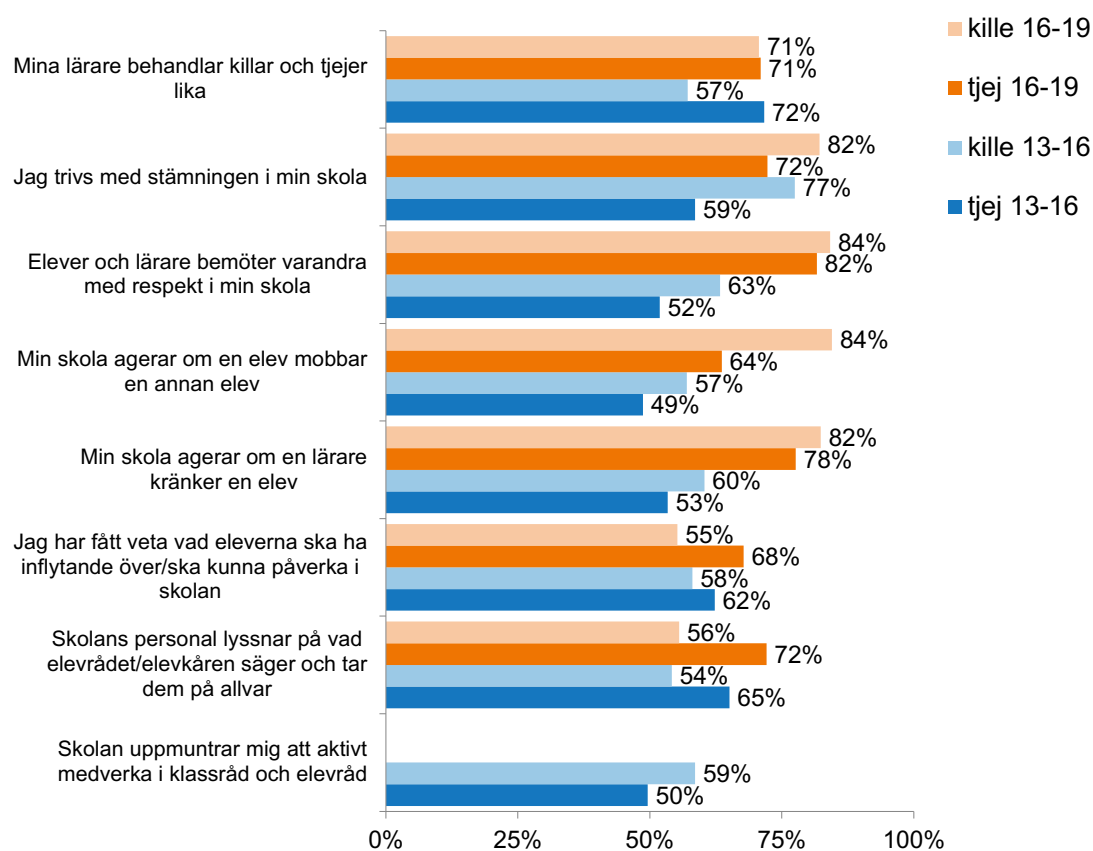
Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa.¹

I diagram C3 nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående.

En andel om mellan 59-82% instämmer i att de trivs med stämningen på sin skola. Elever i gymnasiet trivs bäst, medan tjejer, framförallt i högstadiet, trivs i lägst grad. Gymnasieungdomarna instämmer i högre grad än högstadieungdomarna i samtliga påståenden. Skillnaden är som störst mellan högstadietjjeerna (49%) och gymnasiekillarna (82%) ifråga om skolan agerar om en elev mobbar en annan elev.

På följande sida redovisas Strömstads kommuns resultat och rikssnittet för Lupp 2020. Överlag är Strömstads resultat på en liknande nivå som rikssnittet, men skiljer sig i vissa avseenden. Exempelvis instämmer gymnasieungdomarna i Strömstad i lägre grad i att de trivs med stämningen i sin skola, men i högre grad i att skolan agerar om en lärare kränker en elev.

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? *
Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

***OBS!** Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 3-45 %.

Notera även att endast högstadieelever fick svara på frågan "Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd".

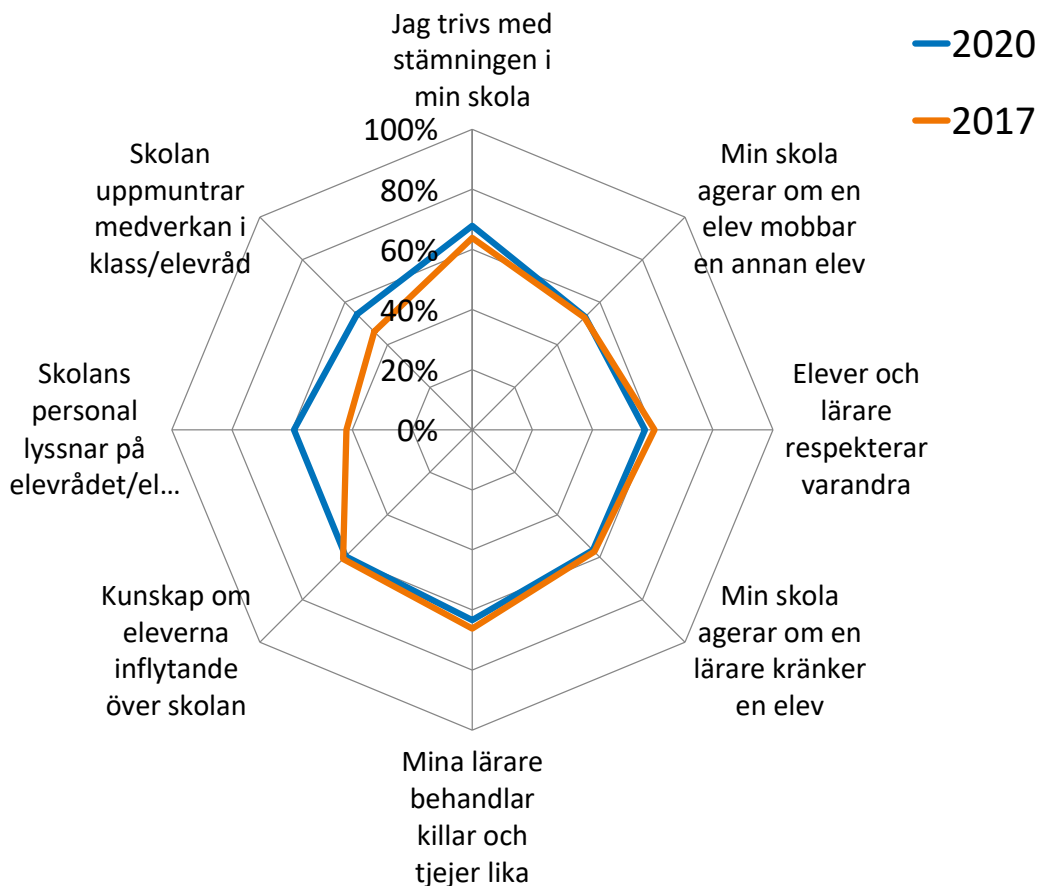
¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2013-2014

C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse till rikssnittet*

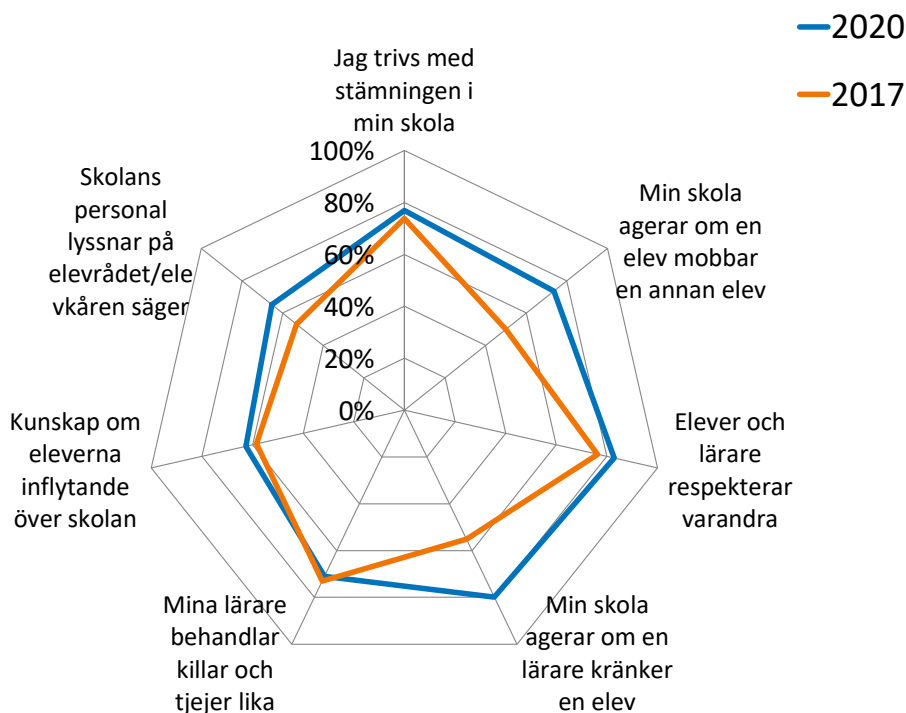
	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Jag trivs med stämningen i min skola	68%	72%	77%	85%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	53%	57%	74%	71%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	57%	64%	83%	82%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	57%	59%	80%	72%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	63%	64%	71%	78%
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ ska kunna påverka i skolan	59%	60%	62%	67%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	59%	57%	65%	67%
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	55%	51%		

***OBS!** Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden

C3b_1. Andel som instämmer i påståenden om skolan: högstadiet, Jämförelse över tid*

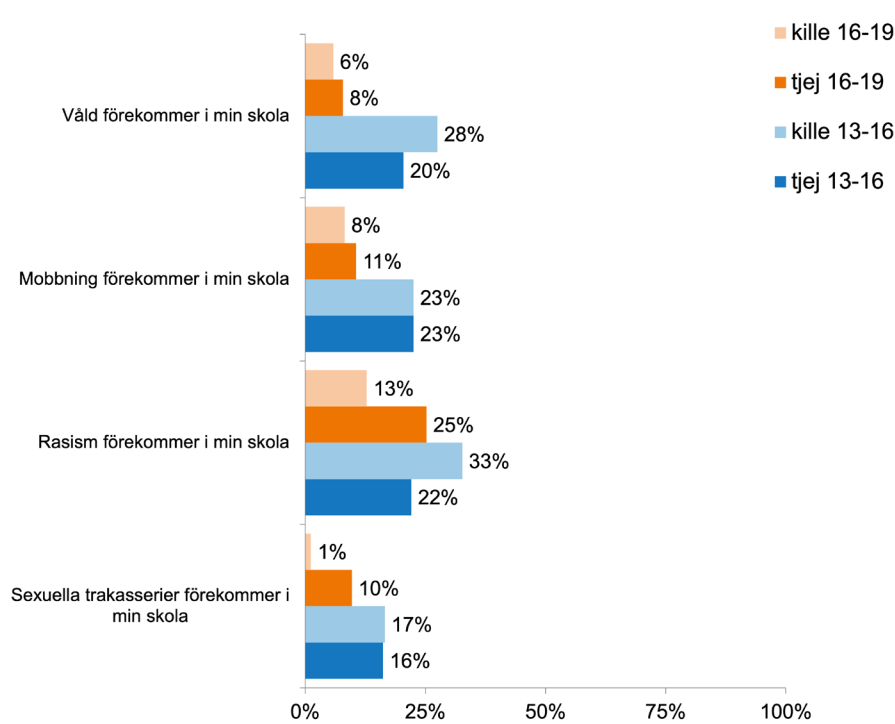

C3b_2. Andel som instämmer i påståenden om skolan: gymnasiet, Jämförelse över tid*

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att en relativt hög andel av framförallt högstadieungdomarna svarar att samtliga problem förekommer på deras skola. Totalt sett uppger störst andel att rasism förekommer. 33% av högstadiekillar och 22% av högstadietjejerna svarar att det förekommer. 20-28% av högstadieungdomarna uppger även att våld förekommer och 23% att mobbning förekommer. 16-17% uppger att sexuella trakasserier förekommer. Andelen högstadieungdomar som uppger att våld förekommer har dock minskat över tid, se diagram C3e.

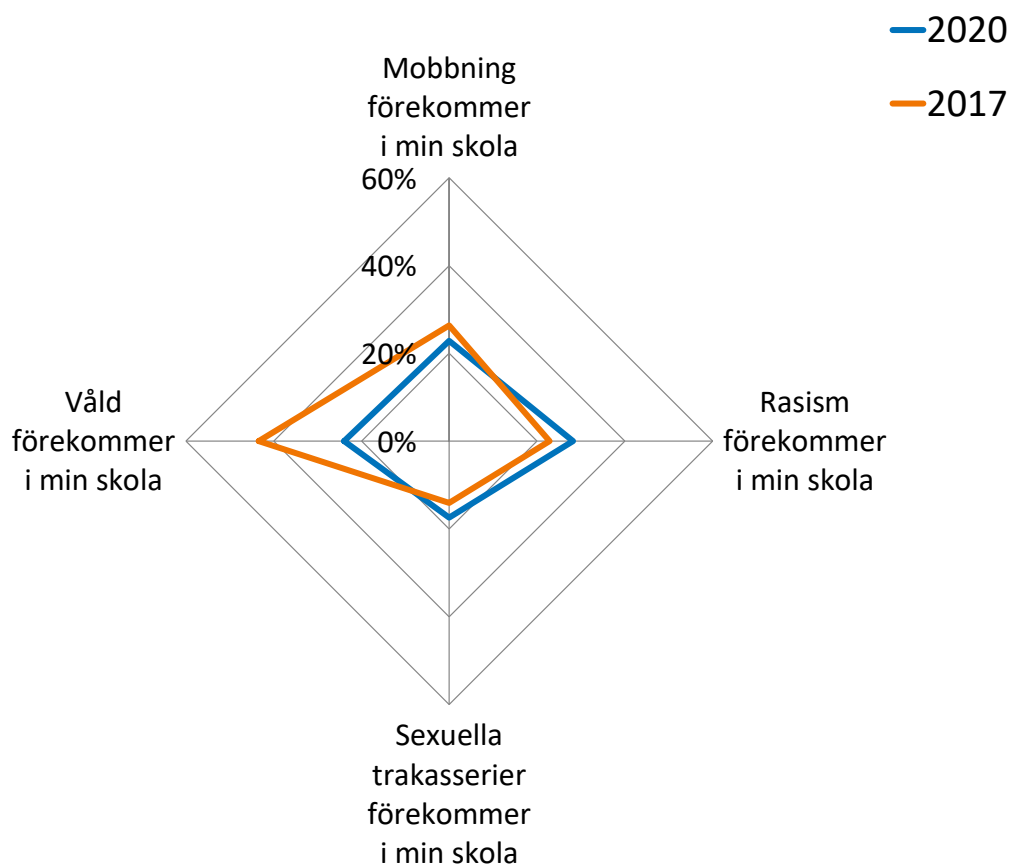
C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

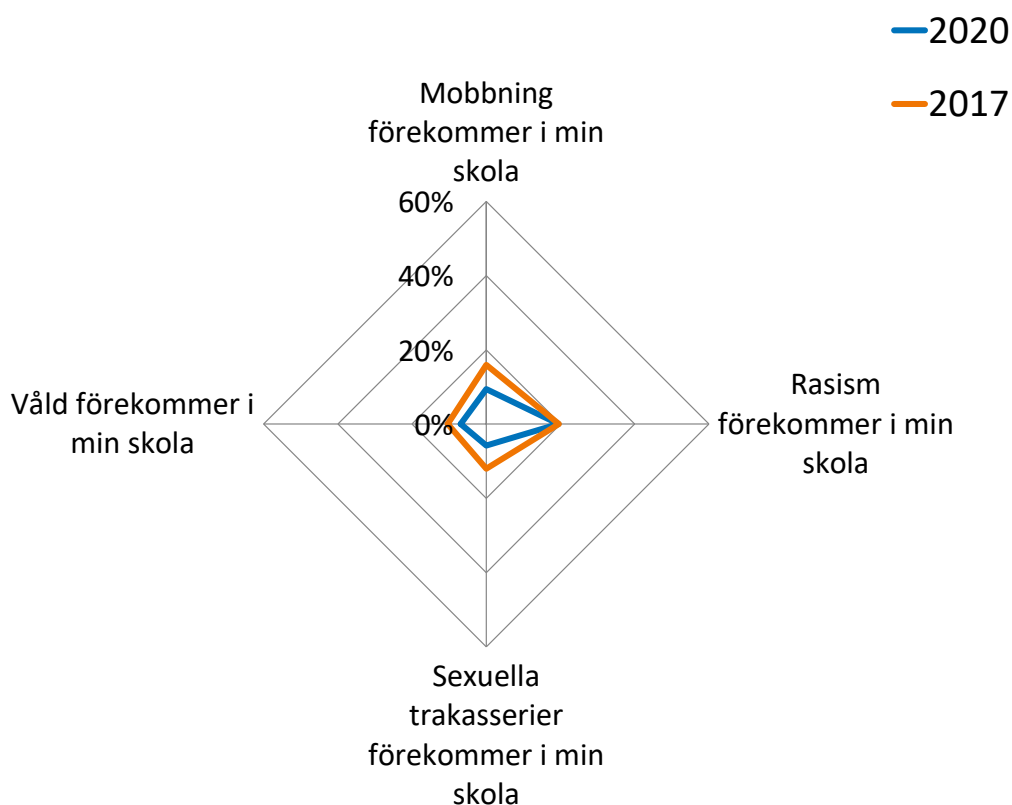
C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Mobbning förekommer i min skola	23%	26%	9%	14%
Rasism förekommer i min skola	28%	27%	19%	18%
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	17%	17%	6%	12%
Våld förekommer i min skola	24%	29%	7%	13%

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: 13-16 år, Jämförelse över tid

C3f. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: 16-19 år, Jämförelse över tid

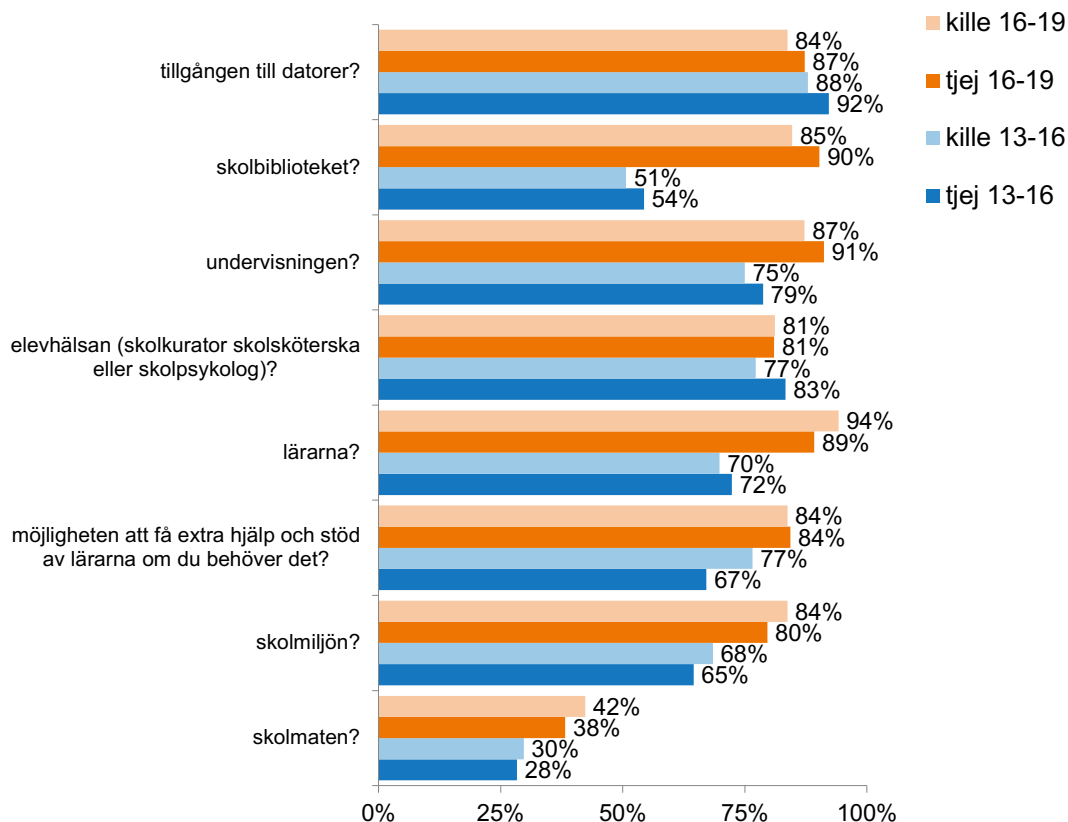

Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, såsom skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd. I diagram C4 framgår att en hög andel både i högstadiet och gymnasiet är nöjda med tillgången till datorer. När det kommer till skolmaten är nöjdheten lägst för båda årskurser. Överlag kan man utläsa en trend i att gymnasieungdomarna är nöjdare än högstadieungdomarna. Skillnaden är störst avseende skolbiblioteket, vilket totalt 52% av högstadieungdomarna är nöjda med medan motsvarande andel bland gymnasieungdomarna är 88%.

I tabell C4a görs en jämförelse med rikssnittet. Här framgår att högstadieungdomarna i Strömstad är mindre nöjda avseende nästan samtliga aspekter jämfört med rikssnittet. Skillnaden är störst vad gäller skolbiblioteket. Vad gäller gymnasiet är Strömstads resultat mer likt rikssnittet. Undantag gäller för skolmiljön, skolmaten och tillgången till datorer, vilket gymnasieungdomarna i Strömstad är mindre nöjda med. Över tid har nöjdheten med skolmaten bland gymnasieungdomarna dock ökat, se diagram C4c på sida 31.

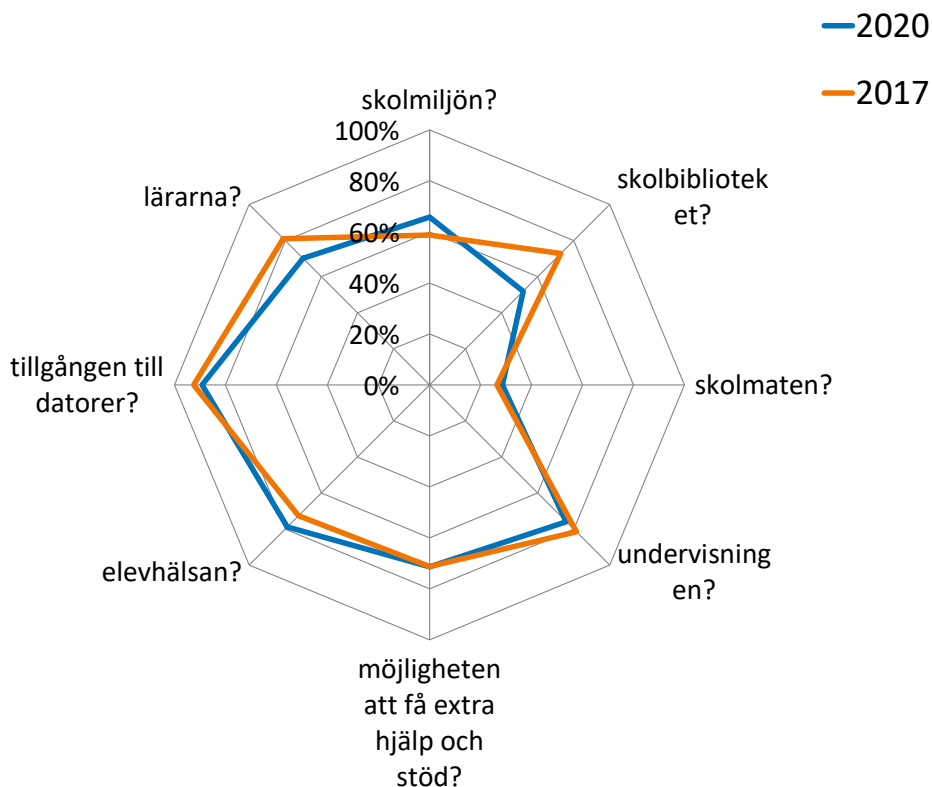
**C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"**

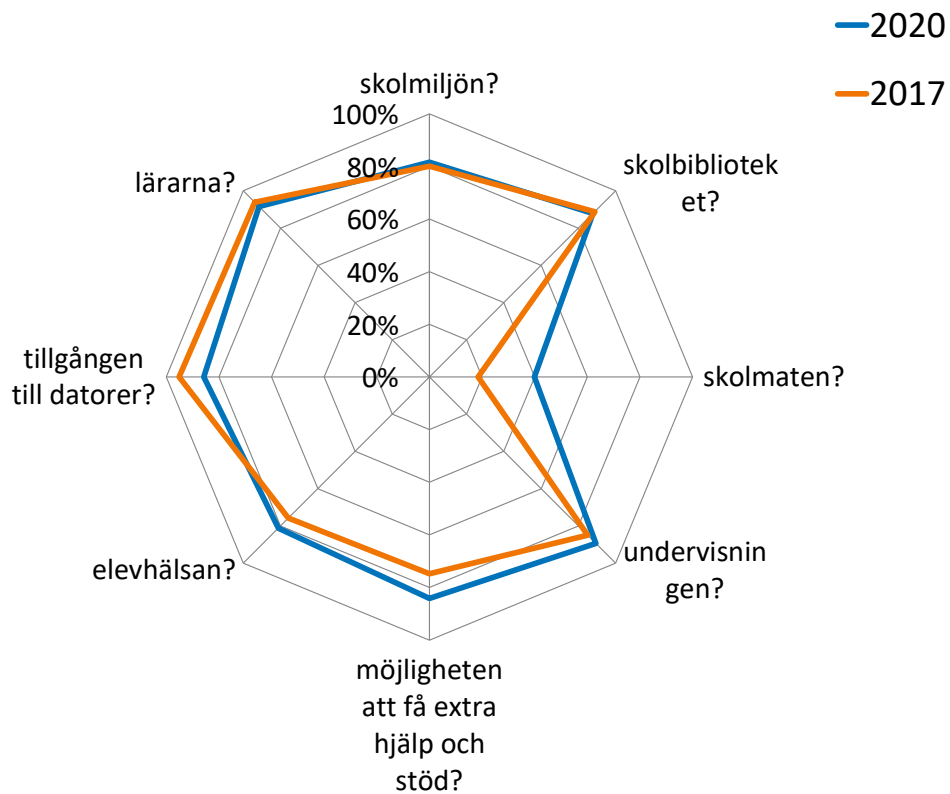
**C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse till rikssnittet**

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
skolmiljön?	66%	72%	82%	90%
skolbiblioteket?	52%	74%	88%	87%
skolmaten?	28%	37%	40%	55%
undervisningen?	76%	84%	90%	93%
möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det?	71%	79%	85%	86%
elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)?	79%	78%	82%	87%
tillgången till datorer?	89%	87%	85%	95%
lärarna?	70%	82%	91%	92%

C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: högstadiet, Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse över tid

C4c. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: gymnasiet, Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse över tid

Elevinflytande

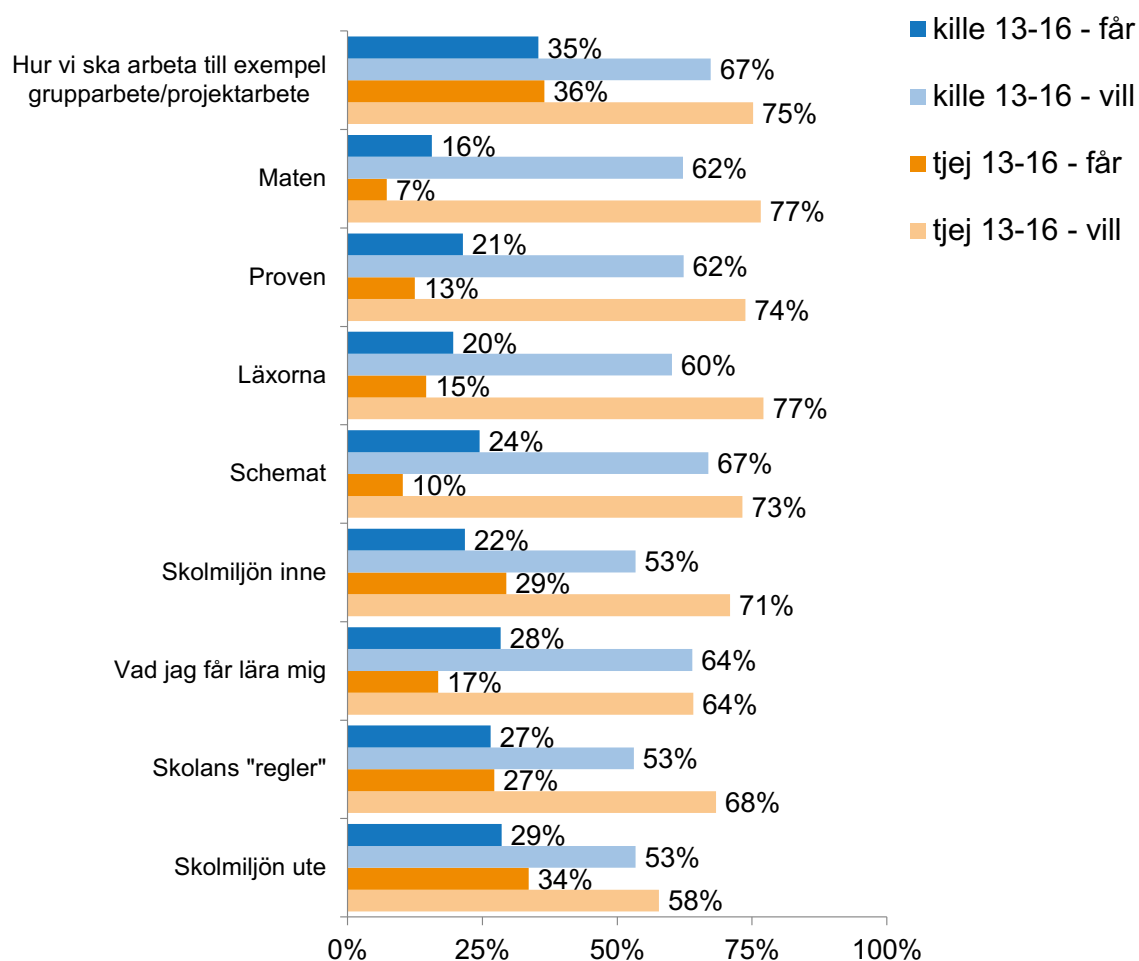
Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma om i skolan och hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en utredning från 2009 framgår det att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan.¹ Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

I klassrummet är elevernas möjligheter att påverka beroende av lärarens inställning. Elevrådets möjlighet att påverka beslut som rör hela skolan beror på skolledningens inställning och vilka strukturer som finns för elevinflytande på skolan.²

I Strömstad ser vi att andelen unga som vill påverka är hög både i högstadiet (se diagram C5a) och gymnasiet (se diagram C5b på följande sida). Tjejer i respektive årskurs svarar att de vill påverka om olika saker i högre grad än killar. I högstadiet svarar killar i något högre grad än tjejer att de får vara med och påverka om olika saker. I gymnasiet svarar däremot tjejer i något högre grad än killar att de får vara med och påverka.

Hur man ska arbeta med grupparbete/projektarbete är det som både högstadie-ungdomarna och gymnasieungdomarna anser att de i högsta grad får vara med och bestämma om idag.

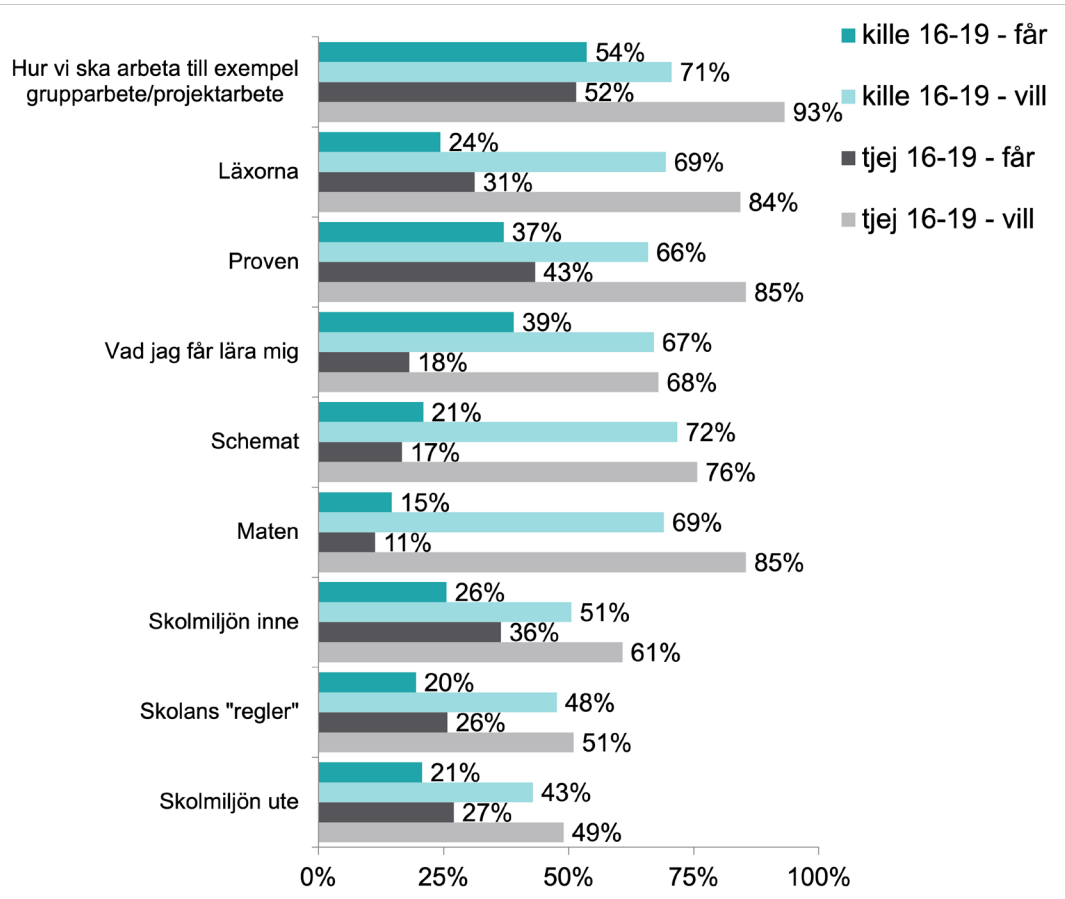
C5a. Högstadiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

1 SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?

2 Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan

C5b. Gymnasiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

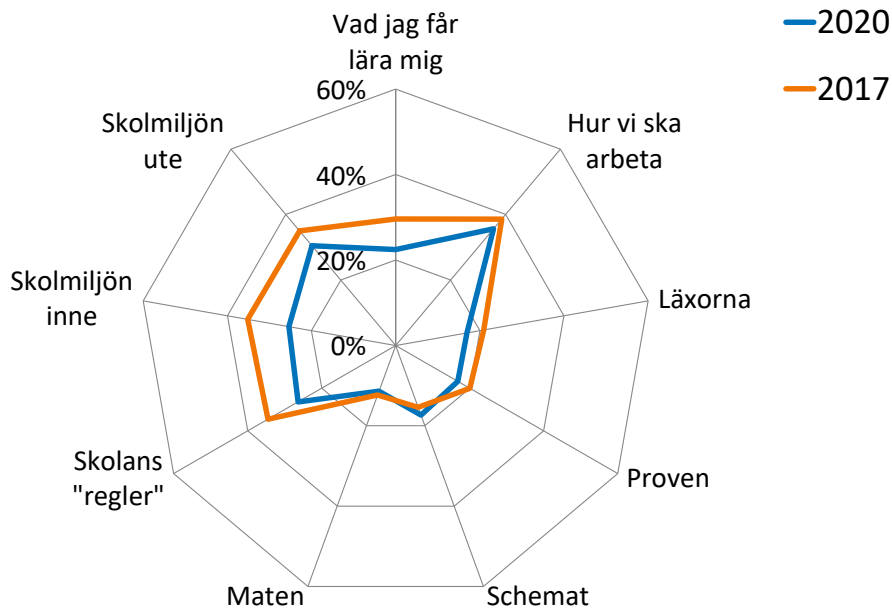
I tabell C5c nedan redovisas andelen som får vara med och påverka i jämförelse med rikssnittet. Vad som framgår är att högstadiungdomarna i Strömstads kommun i lägre grad än rikssnittet för Lupp 2020 svarar att de får vara med och bestämma om flera saker i skolan, exempelvis om vad man får lära sig. Gymnasieungdomarna i Strömstad får däremot i högre grad vara med och bestämma gällande flertalet aspekter, och framförallt om skolmiljön.

C5c: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse till rikssnittet

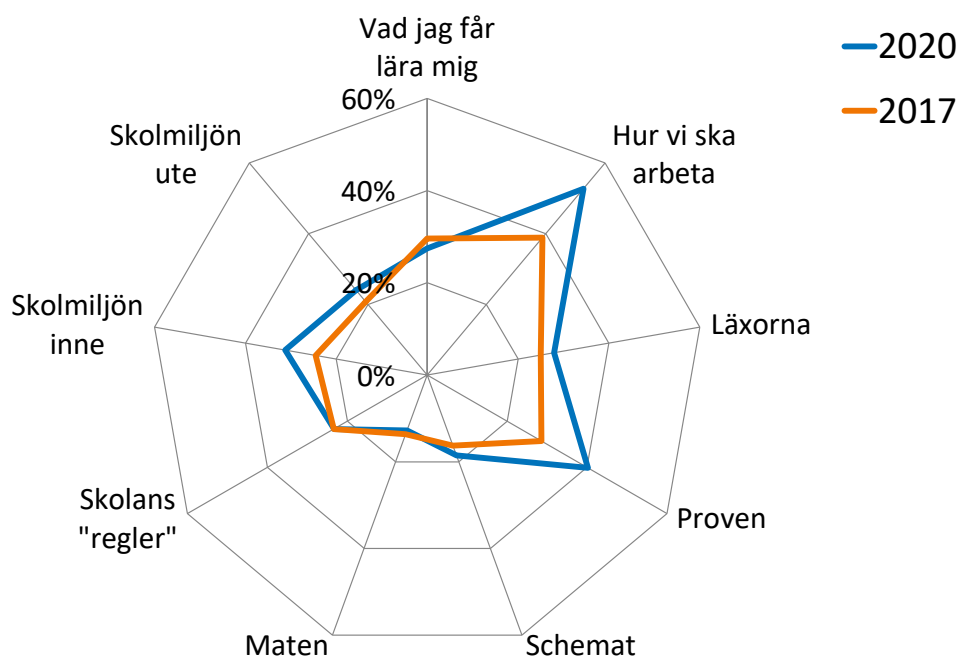
	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Vad jag får lära mig	16%	26%	37%	31%
Hur vi ska arbeta, till exempel grupparbete/projektarbete	25%	34%	45%	50%
Läxorna	13%	19%	32%	31%
Proven	16%	21%	35%	37%
Schemat	8%	15%	26%	20%
Maten	12%	14%	16%	16%
Skolans "regler"	15%	24%	34%	25%
Skolmiljön inne	16%	27%	40%	29%
Skolmiljön ute	14%	25%	36%	24%

Andelen i högstadiet som upplever att de får vara med att bestämma om skolmiljön, vad de får lära sig och skolans "regler" har minskat sedan 2017, se digram C5d. För gymnasiet har andelen som får vara med och bestämma om skolmiljön inne, hur man arbetar och proven däremot ökat.

C5d: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande, högstadiet, jämförelse över tid

C5e: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande, gymnasiet, jämförelse över tid

Fördjupat om elevinflytande

Som framgår i fråga C5 finns det alltså en stor skillnad mellan önskat och upplevt inflytande i skolan i Strömstads kommun. Detta är dock inget som är unikt för Strömstad utan ser ut på liknande sätt i årets rikssnitt för Lupp och i andra kommuner. Samma samband syntes även i föregående års Lupp-undersökning.

Vid en analys av gruppen ungdomar som anser att de får vara med och bestämma om olika saker i skolan framgår det likt föregående år att denna grupp även är nöjdare med flertalet frågor som berör skolan, jämfört med de som upplever att de inte får vara med och bestämma.

De som anser att de får vara med och bestämma om saker i skolan trivs bättre med stämningen i skolan samt är nöjdare med undervisningen, lärarna och skolmiljön. Exempelvis svarar 79 % av de unga som upplever att de får vara med och bestämma om olika saker i skolan att de är mycket eller ganska nöjda att de trivs med stämningen i sin skola. Bland unga som upplever att de inte får vara med och påverka om olika saker i skolan är andelen nöjda med stämningen på skolan klart lägre, 57 %. Vad gäller nöjdheten med undervisningen är 91 % av de som upplever att de får vara med och påverka nöjda, jämfört med 64% bland de som inte upplever det. Även nöjdheten med lärarna skiljer sig tydligt och 88% av de som upplever att de får vara med och påverka är nöjda, jämfört med 64% bland de som inte får det. Upplevt inflytande i skolan samvarierar alltså med nöjdhet och går i linje med vad Skolverkets utredningar visat.

Att som kommun fortsätta arbeta aktivt med frågor gällande elevinflytande kan därmed vara viktigt också för att öka elevernas trivsel och trygghet i skolan.

”Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna. Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.”¹

¹ Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

D. Politik och samhälle

Det tredje delmålet i ungdomspolitiken syftar till att unga ska få vara med och göra sina röster hörda, både i frågor som direkt berör dem och för samhället i stort.

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att demokratin är hotad och att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga är mer missnöjda och kritiska till dagens traditionella former för inflytande, och att det nödvändigtvis inte bör ses som ett hot.¹

Vad som dock framkommer är att man inte kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i mindre utsträckning än äldre och en mindre andel uppger att de är medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Fler unga uppger dock att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera nya studier är att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.²

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är även ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan vara högre då unga ofta har ett svagare politiskt kapital jämfört med vuxna.³ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

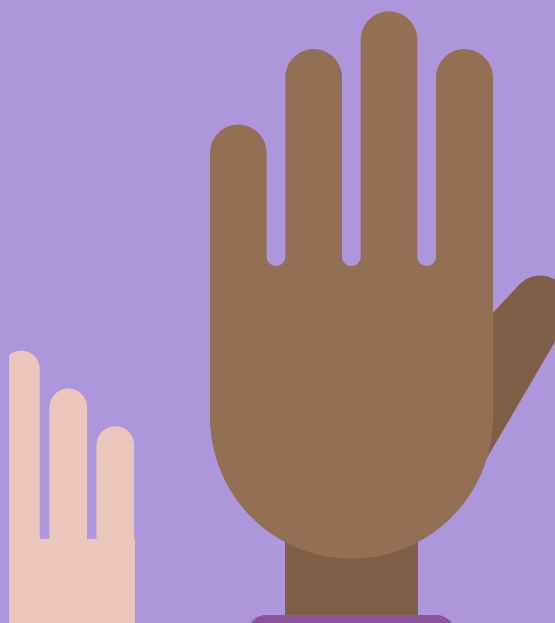
¹ SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A

² MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

³ SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

Unga är inte mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.

MUCF 2019: Fokus 19: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

Intresse för olika frågor

Ungdomarna i Strömstads kommun svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 nedan. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället.¹

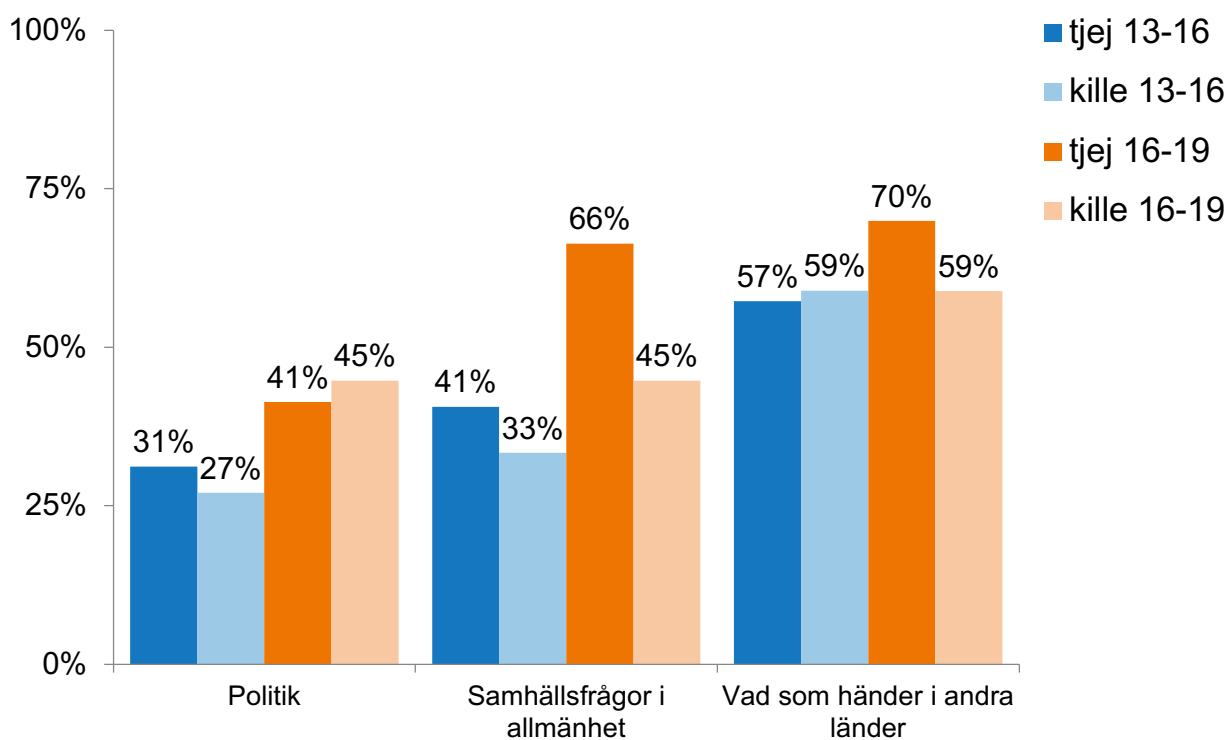
Tjejer i gymnasiet svarar i högre grad än övriga att de är intresserade av samhällsfrågor i allmänhet samt om vad som händer i andra länder. Intresset för politik är högre bland gymnasieungdomarna än bland högstadieungdomarna, och något högre bland gymnasiekillarna än gymnasietjejeerna.

I en jämförelse med rikssnittet framkommer att högstadieungdomarna i Strömstads kommun är ungefär lika intresserade av de olika frågorna. Gymnasieungdomarna är däremot något mer intresserade.

Sett över tid har intresset för vad som händer i andra länder och samhällsfrågor i allmänhet minskat, se diagram D1b.

D1. Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

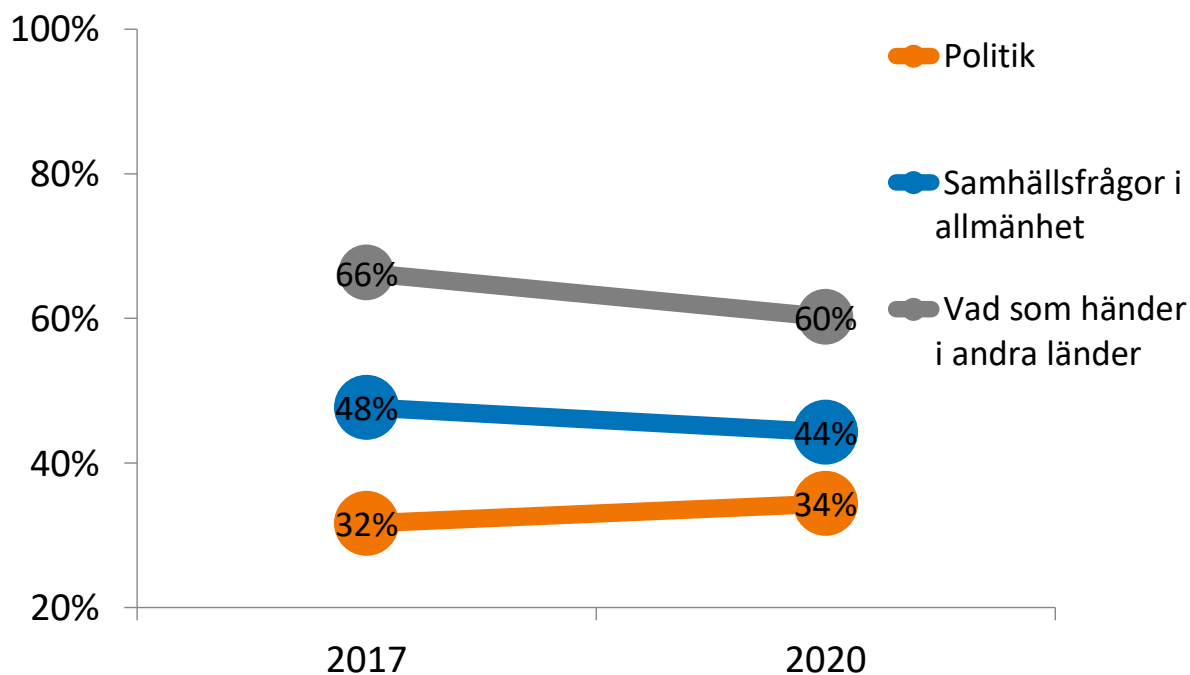

D1a. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Politik	29%	31%	43%	41%
Samhällsfrågor i allmänhet	37%	37%	57%	53%
Vad som händer i andra länder	57%	58%	65%	60%

¹ Amnå mfl. 2016

D1b. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse över tid

Aktivt samhällsengagemang

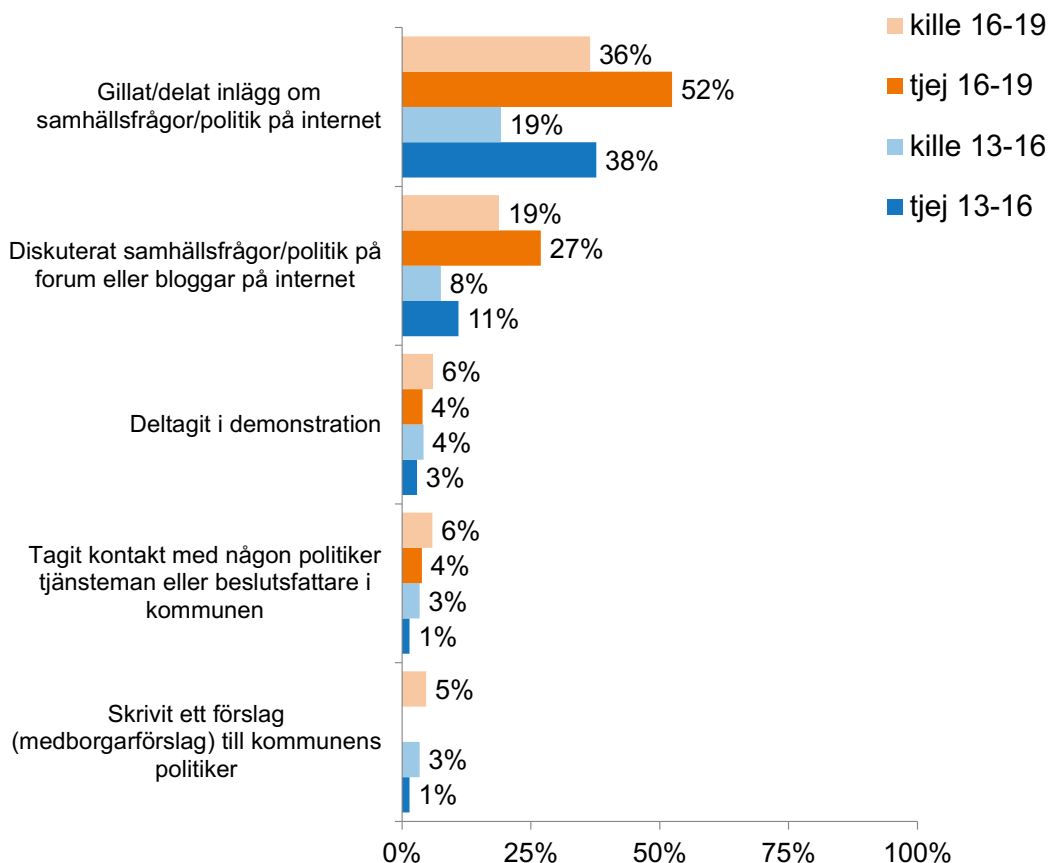
Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Antalet unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Tidigare nämndes även att det inte nödvändigtvis behöver vara något negativt, men denna utveckling leder samtidigt till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande.¹ Eftersom formerna för engagemang förändras kommer vi troligtvis på sikt att behöva anpassa det politiska systemet till dessa förändrade omständigheter.²

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året. Vad som framgår i diagram D2 är att internet och sociala medier är den arena för samhällsengagemang som ungdomarna använt sig av i störst utsträckning. En andel mellan 19-52 % har gillat eller delat ett inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet. Gymnasietjejerna sticker ut genom att ha gjort detta i högre grad än övriga, medan högstadietkillarna gjort det i lägst grad. En andel om 8-27% har diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet. Även detta har gymnasietjejerna gjort i högst utsträckning.

¹ Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

² MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

**D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?
Andel som svarat ”ja”**

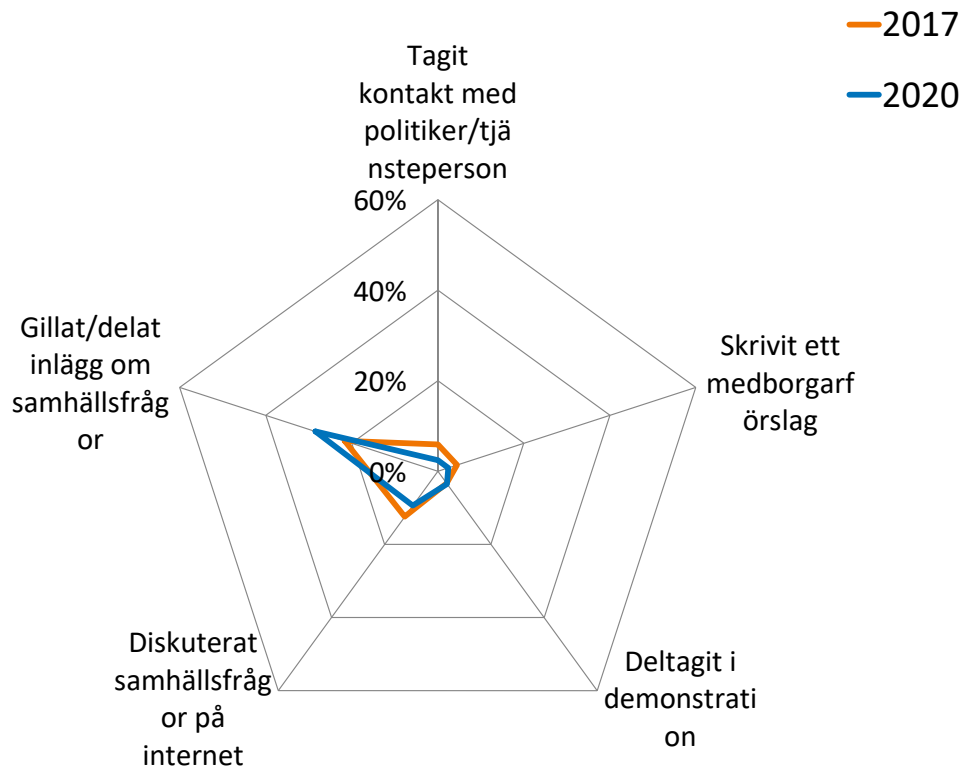

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att resultatet för Strömstads kommun ligger på ungefär samma nivå. Gymnasieungdomarna i Strömstad har dock diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet samt gillar/delat inlägg i något högre grad. Andelen gymnasieungdomar som gjort detta har även ökat över tid, se diagram D2c på nästa sida.

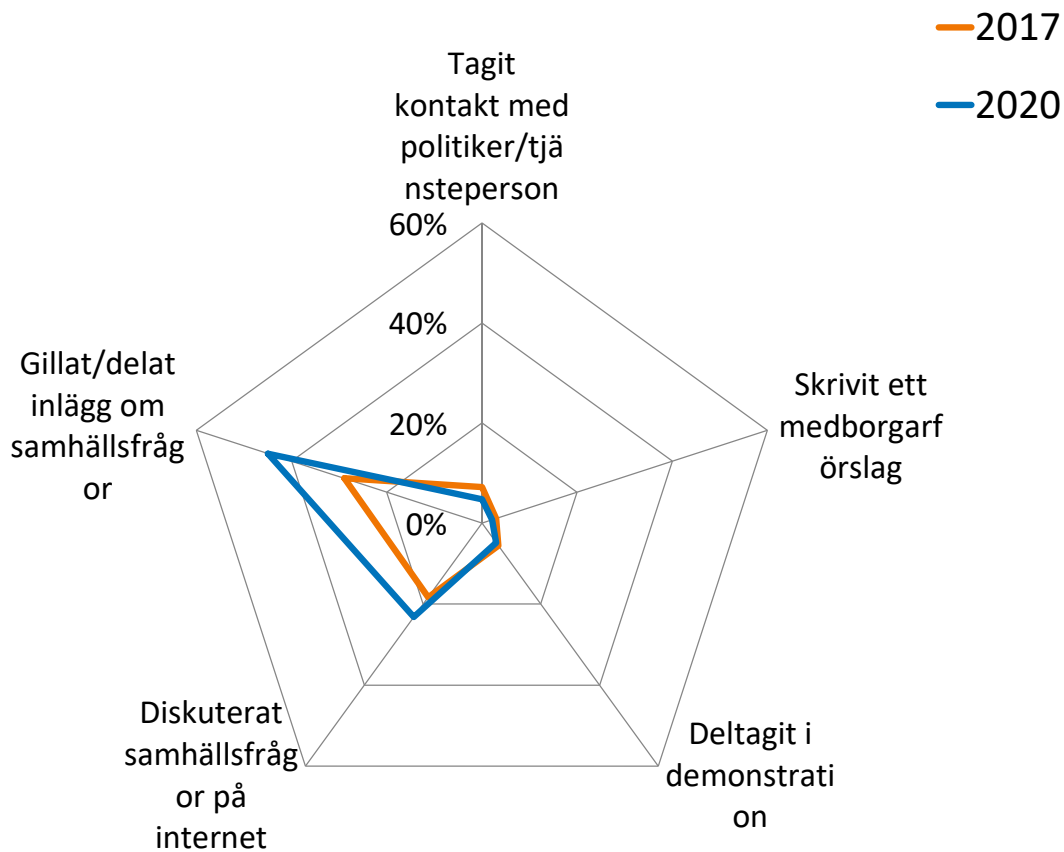
D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen	2%	4%	5%	5%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	2%	2%	2%	2%
Deltagit i demonstration	3%	4%	5%	5%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	9%	11%	23%	17%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	28%	30%	45%	41%

D2b. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: högstadiet, Jämförelse över tid

D2c. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: gymnasiet, Jämförelse över tid

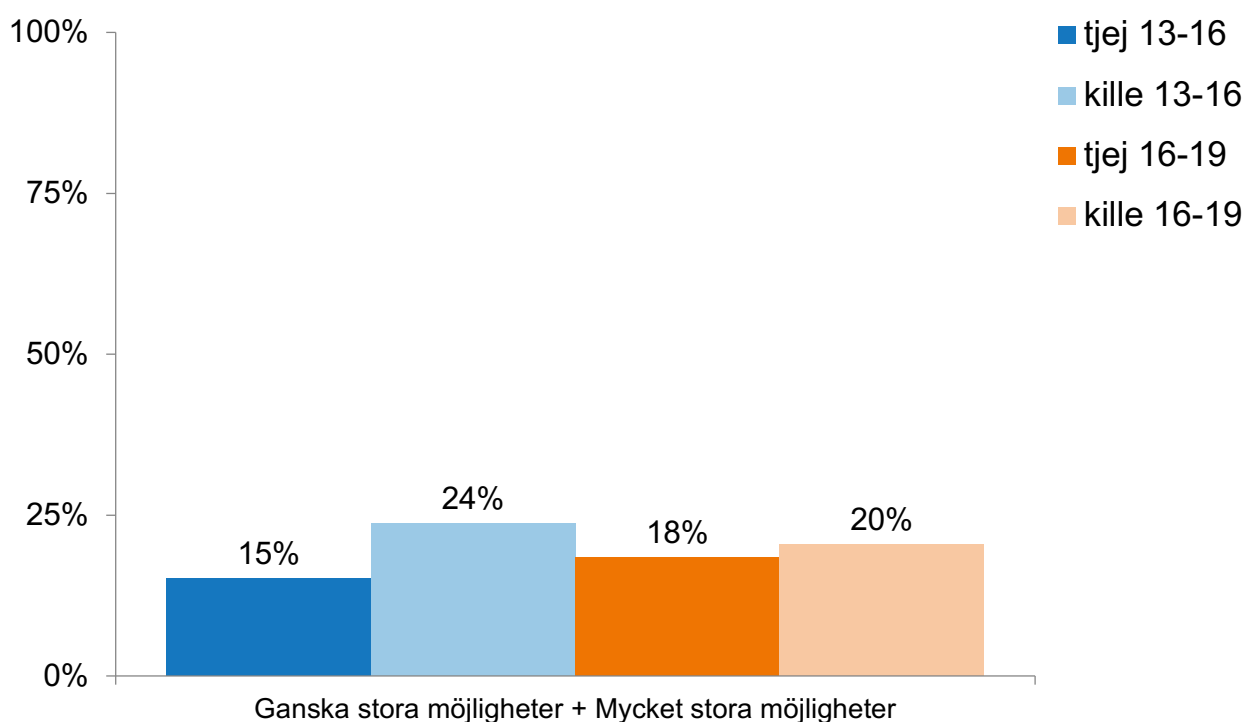
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd.

Vad som framgår i diagrammet är att tjejer ser något mindre positivt än killar på sina möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Skillnaden är störst mellan högstadietjejer och högstadiekillar.

Ungdomarna i Strömstad ser sig ha möjligheter att påverka i samma utsträckning som rikssnittet.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

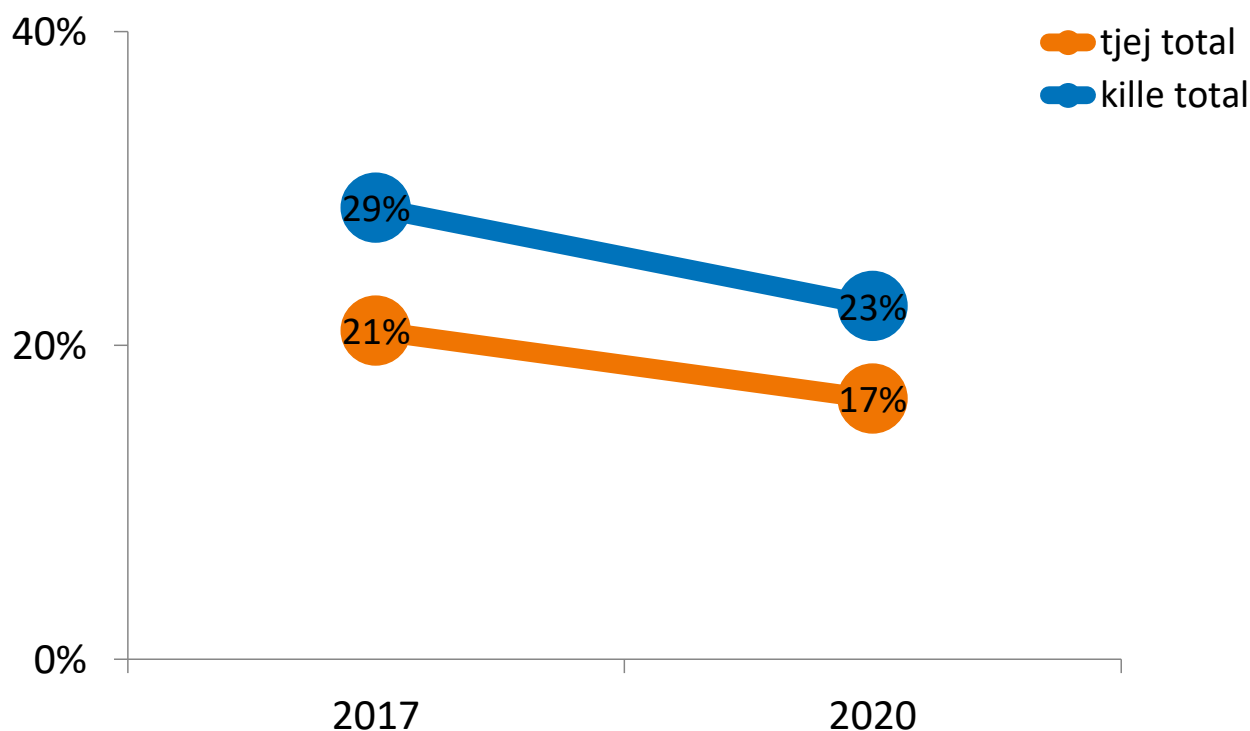

D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
20%	19%	20%	20%

I en jämförelse över tid framkommer det att andelen som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att påverka har minskat sedan år 2017, framförallt bland killarna.

D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

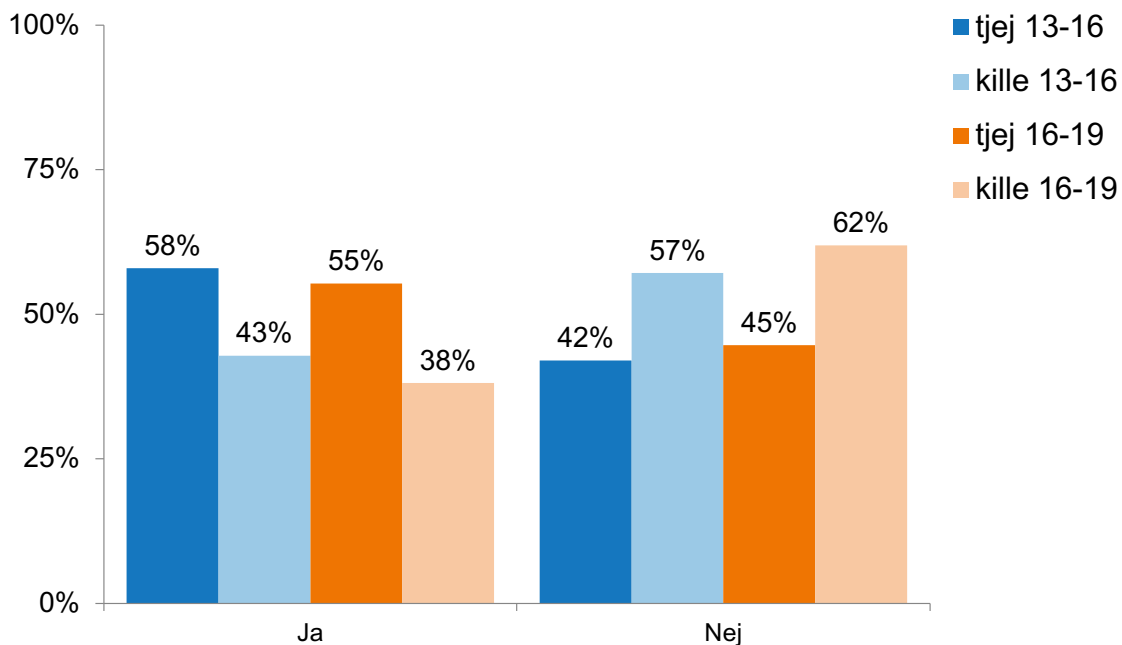
Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om de vill vara med och påverka i frågor som rör Strömstads kommun. I diagram D4 på nästa sida framgår att andelen tjejer som vill påverka är högre än andelen killar, och totalt sett vill strax under hälften av ungdomarna vara med och påverka.

Högstadiungdomarna i Strömstads kommun vill vara med och påverka vad som händer i kommunen i högre utsträckning än rikssnittet. Resultatet för gymnasieungdomarna är på samma nivå i Strömstad som för rikssnittet, se diagram D4a på nästa sida.

I diagram D4b på följande sida framkommer att andelen unga som vill påverka i kommunen är på en liknande nivå som år 2017.

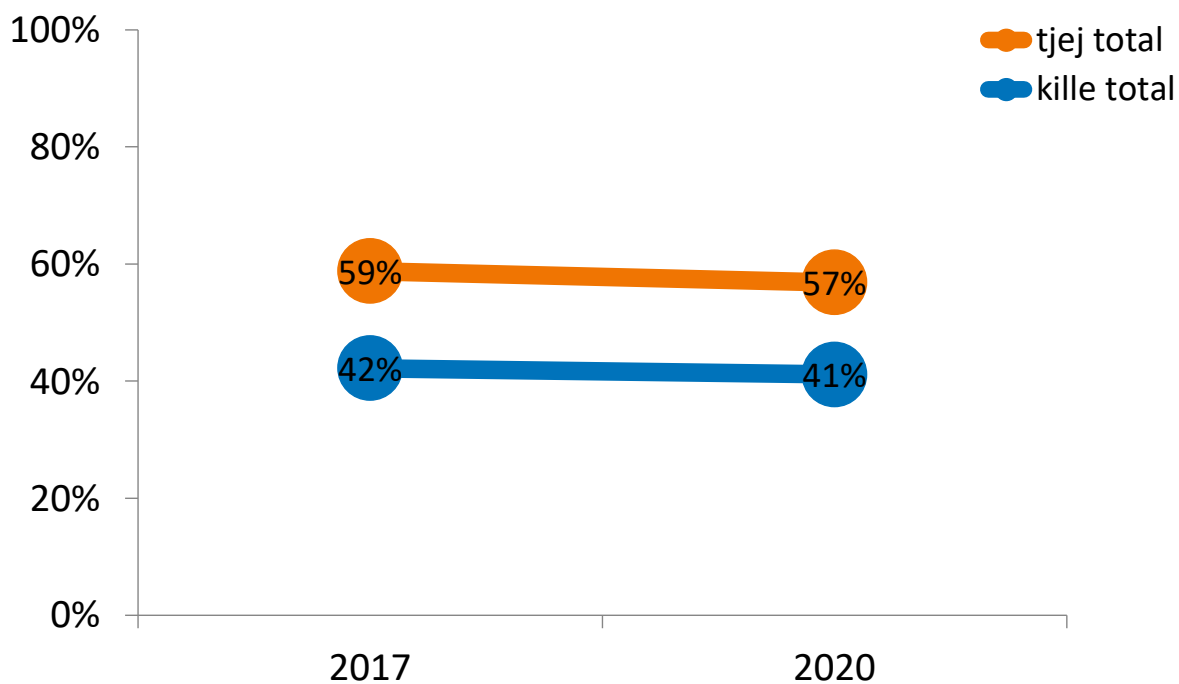
D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
50%	41%	47%	47%

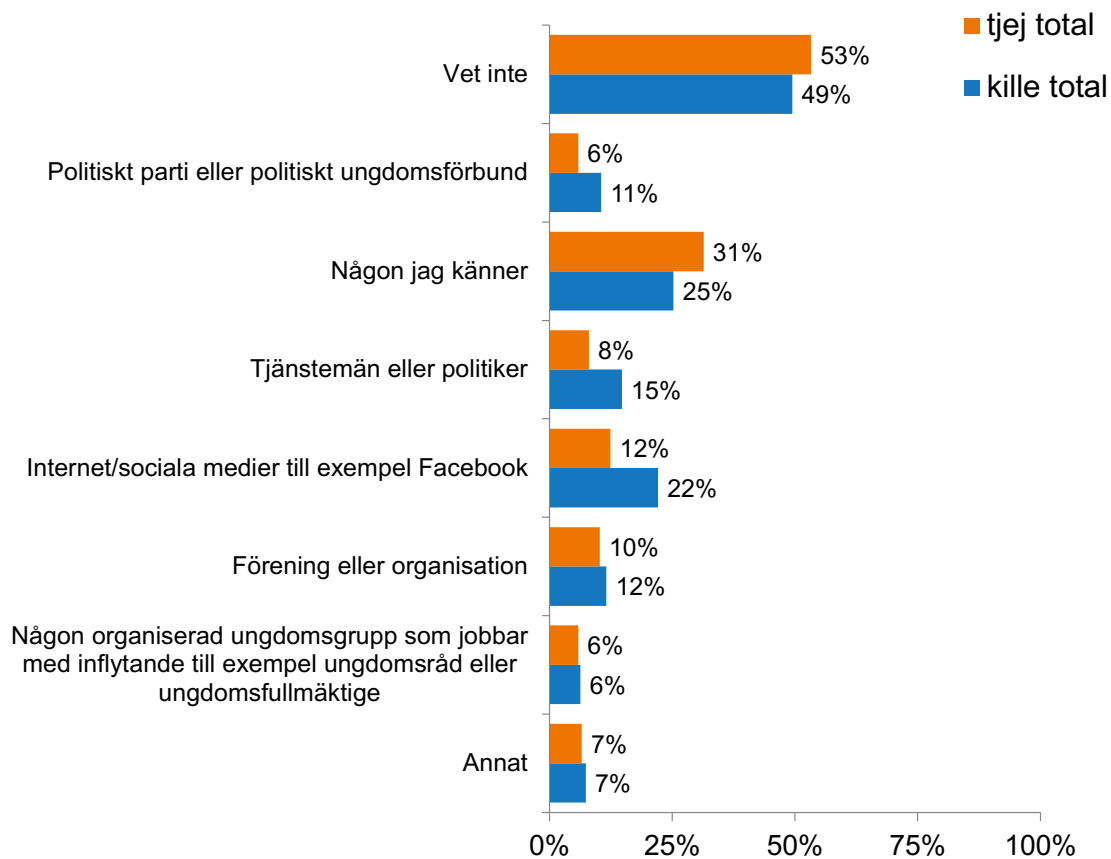
D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

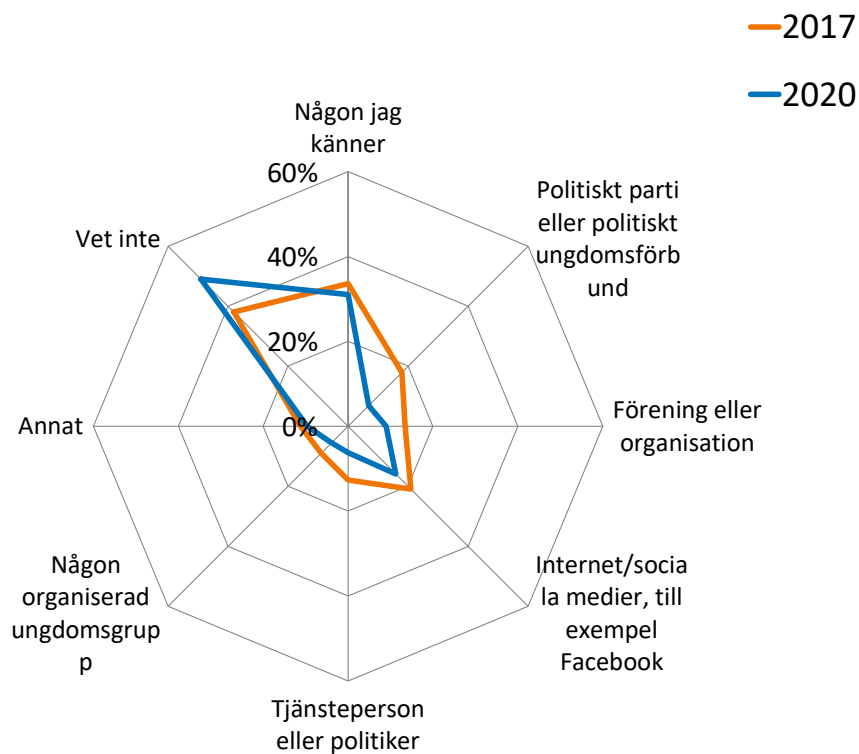
De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 53% av tjejerna och 49% av killarna svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därefter svarar störst andel av både tjejer och killar att de skulle vända sig till någon de känner (25-31%). Killar svarar i högre grad än tjejer att de skulle vända sig till internet/sociala medier.

D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

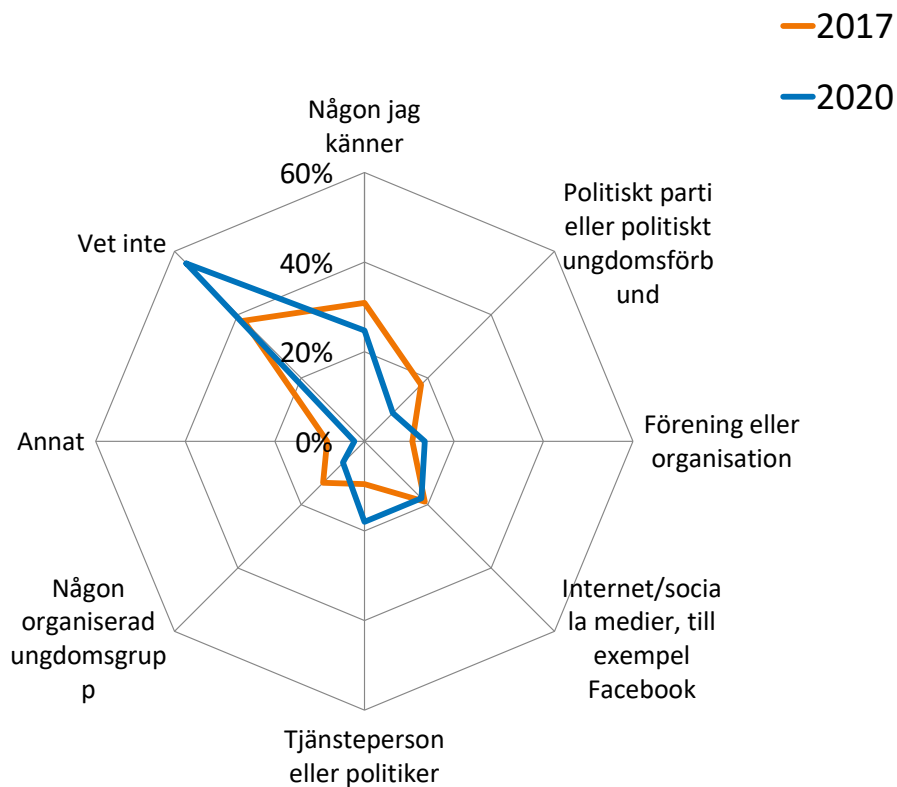
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

D4c_1. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
 Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: 13-16 år, Jämförelse över tid

D4c_2. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
 Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: 16-19 år, Jämförelse över tid

D4d. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många kommenterar sådant som rör skolan, exempelvis schemat, skolmaten och skolmiljön. Annat som nämns är bland annat närmiljön, lokaltrafiken, trygghetsfrågor, kommunpolitiken och aktiviteter för ungdomar. Det finns också de som kommenterar *att* de vill påverka även om de inte vet exakt vad.

”Om det kommer upp en fråga som rör mig skulle jag vilja påverka. T.ex. när det handlar om skolan.”

”Hur kommunen ska fungera och vilka förbättringar som ska göras.”

”skolschemat, de är inte alls anpassat till dom som åker buss”

”Olika utemiljöer i kommunen där många är, tex stads-parken.”

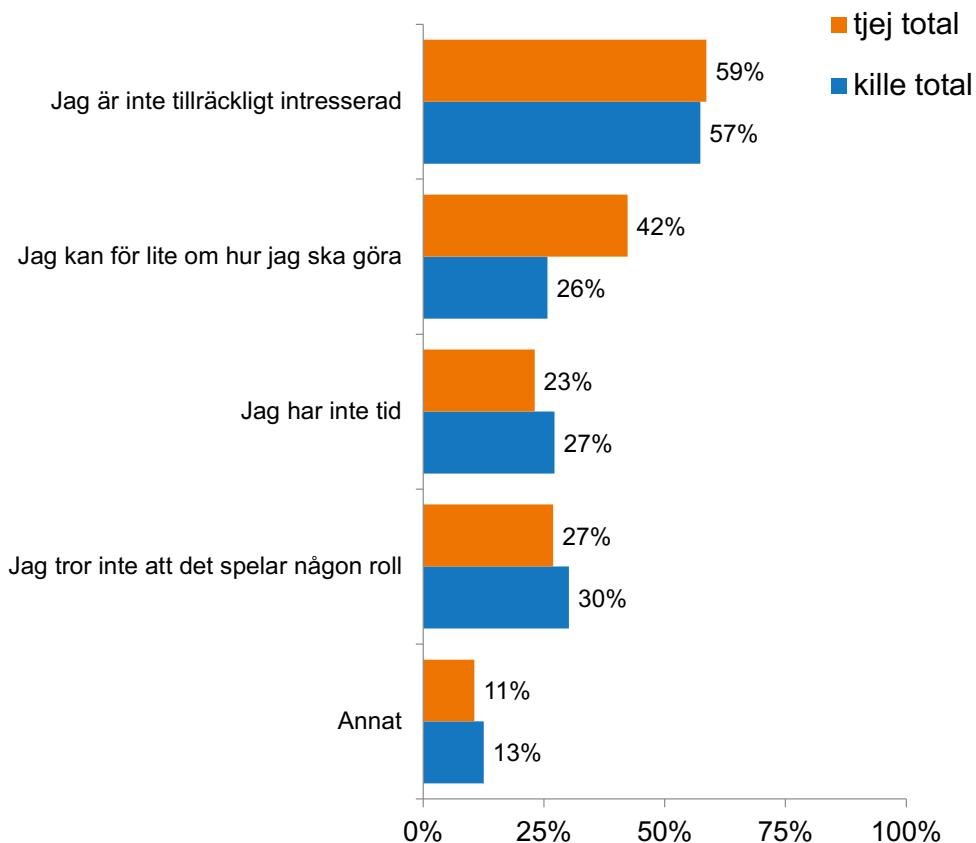
De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4e nedan.

57-59% svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 42% av tjejerna och 26% av killarna svarar att de kan för lite om hur de ska göra. 27-30% svarar att de inte tror att det spelar någon roll och 23-27% att de inte har tid.

D4e. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?

Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

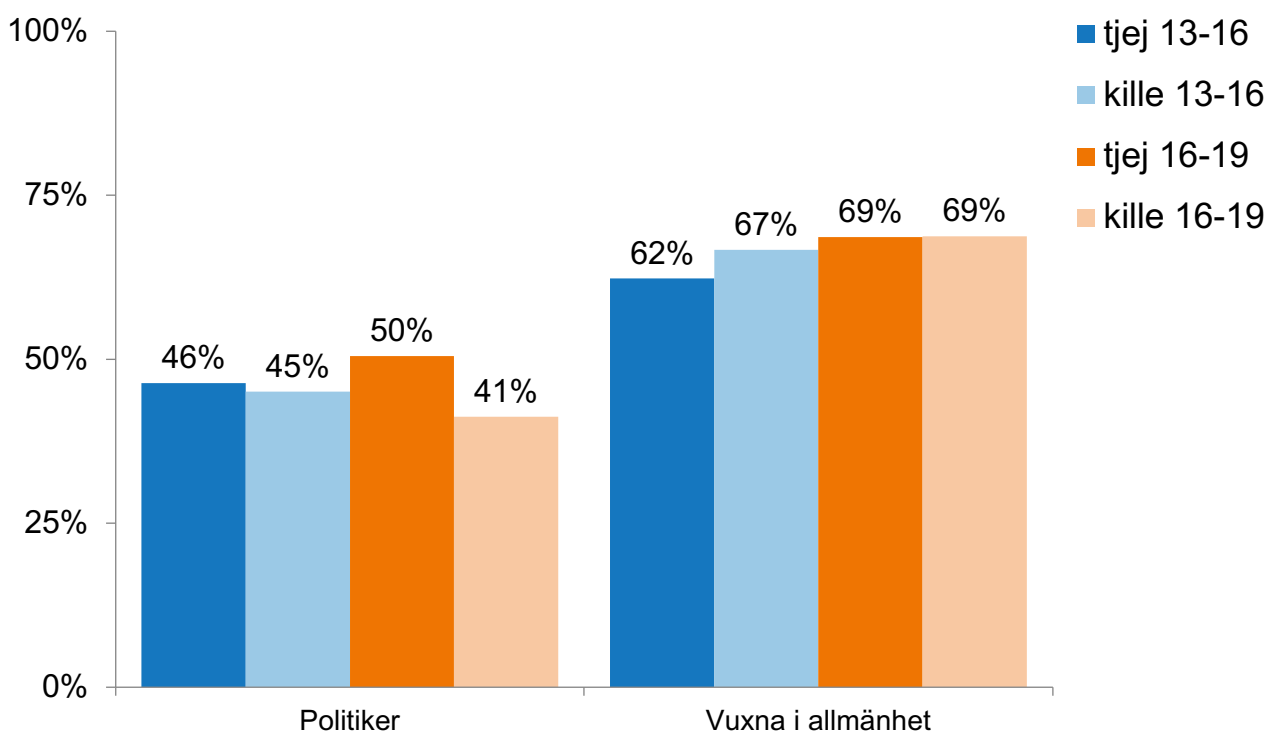

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet och hur stort förtroende de har för politiker. 62-69% svarar att de har ett högt förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är däremot lägre, 41-50%. Killar i gymnasiet har lägst förtroende för politiker medan tjejer i gymnasiet har högst förtroende för politiker. För högstadiet är förtroendet för politiker lika stort bland tjejerna och killarna. Förtroendet för vuxna i allmänhet är lägre bland tjejer i högstadiet än övriga.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att högstadieungdomarna i Strömstad har lägre förtroende för vuxna i allmänhet. Vad gäller förtroendet för politiker har gymnasieungdomarna något högre förtroende jämfört med rikssnittet.

D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer? Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"

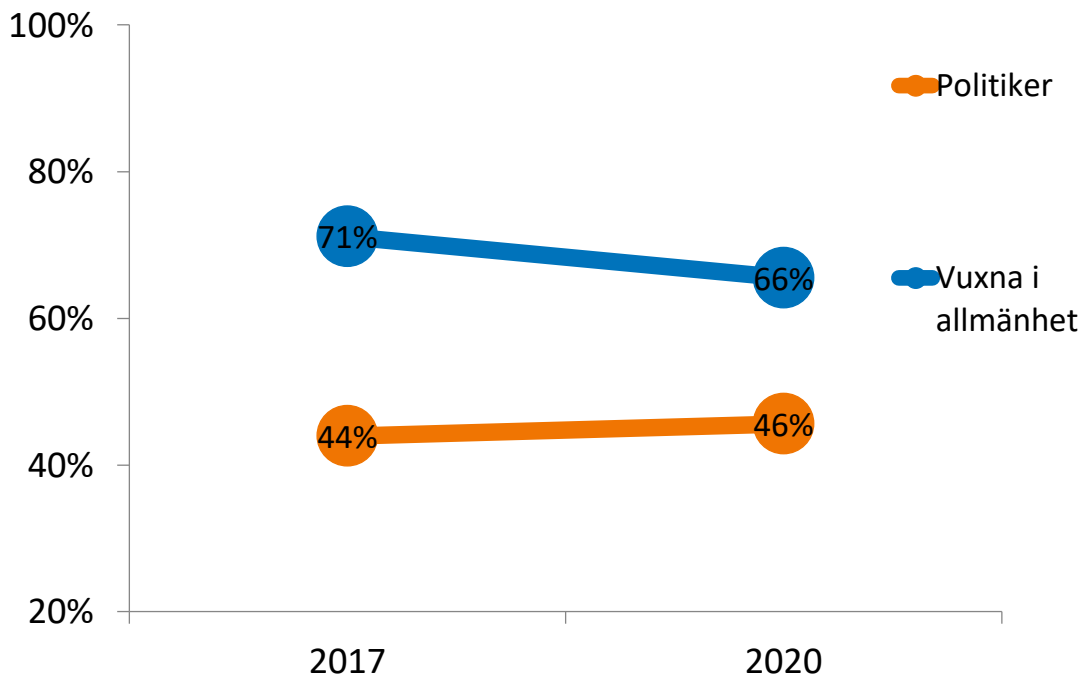

D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker. Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Politiker	45%	47%	46%	40%
Vuxna	63%	70%	68%	70%

Andelen ungdomar med stort eller ganska stort förtroende för vuxna i allmänhet har minskat något sedan år 2017 medan förtroendet för politiker är på ungefär samma nivå.

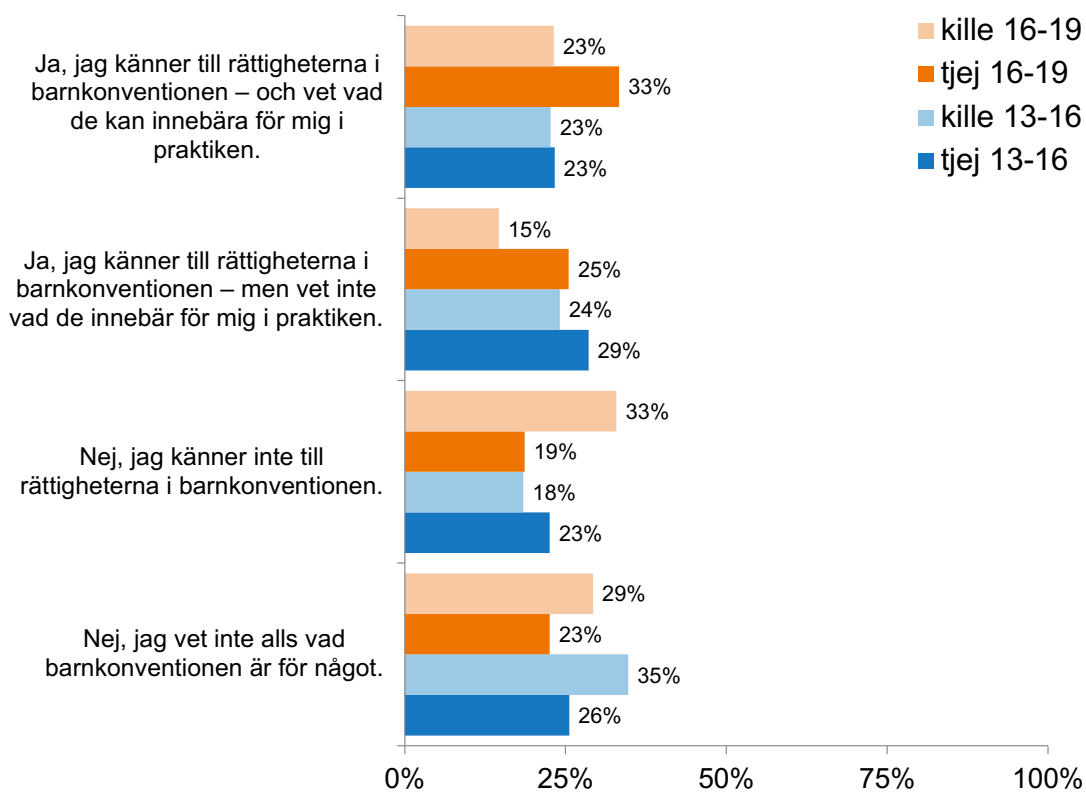
D5b. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker. Jämförelse över tid

Barnkonventionen

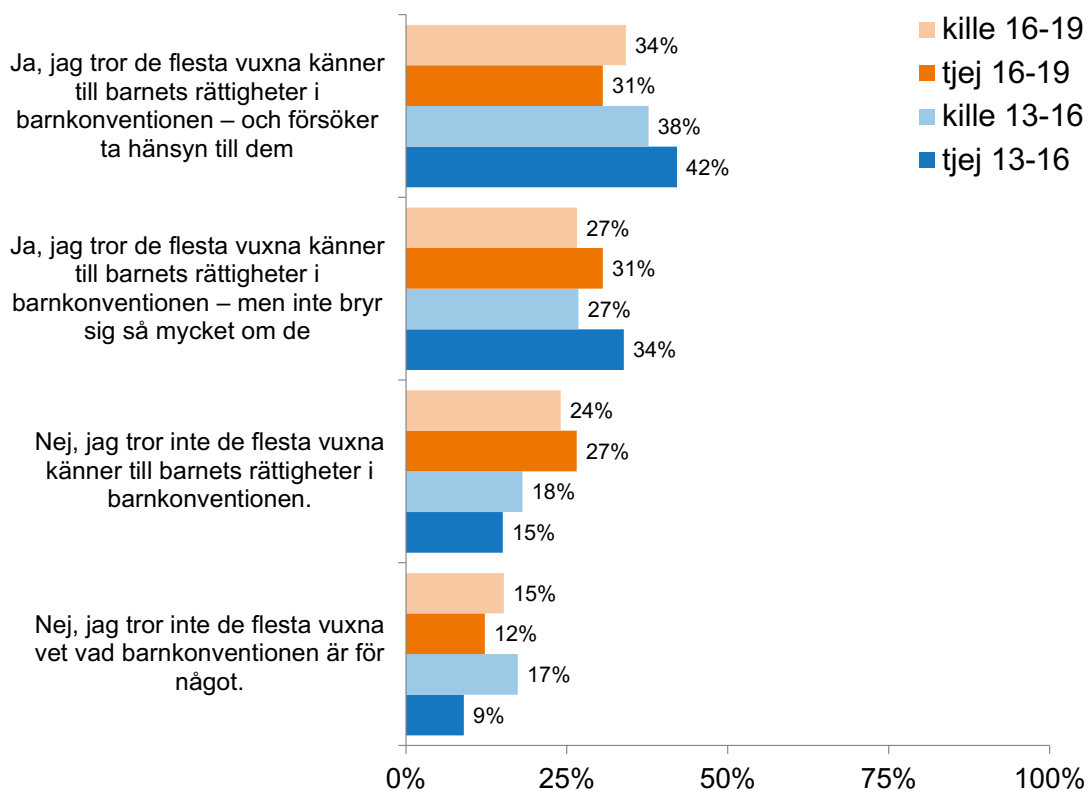
I årets Lupp-enkät ställdes även fråga om huruvida ungdomarna känner till sina rättigheter enligt barnkonventionen. Av svaren framgår att majoriteten av ungdomarna i viss utsträckning känner till barnkonventionen. Kännedomen om barnkonventionen och vad det innebär i praktiken är högst bland tjejer i gymnasiet. Killar i högstadiet är de som i lägst grad känner till barnkonventionen alls, och killarna i gymnasiet känner i lägst grad till rättigheterna i barnkonventionen även om de känner till att den finns.

H10a Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

Det ställdes även en fråga om hur ungdomarna tror att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen. 31-42% tror att de flesta vuxna känner till barnets rättigheter och också försöker ta hänsyn till dem. 27-34% tror däremot att vuxna känner till barnets rättigheter, men inte bryr sig så mycket om det. 24-27% av gymnasieungdomarna tror att de flesta vuxna inte känner till barnets rättigheter i barnkonventionen.

H10b Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

Fördjupat om inflytande

En av de tre prioriterade områdena i de nationella ungdomspolitiska målen är ungas inflytande. Unga ska ha makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen. I Barnkonventionen, som en naturlig utgångspunkt i barn- och ungdomsarbetet och som också är lag, berörs även frågor om barn och ungas rätt till åsikter och inflytande.¹ Ungas delaktighet kan ses ur två viktiga perspektiv: resursperspektivet, som utgår från att ungdomar är en resurs och kan bidra med erfarenheter och kunskaper, samt medborgarperspektivet, som utgår från att unga som medborgare har en rätt att vara med och påverka. Dessa perspektiv är viktiga då ungdomar under 18 år inte har samma formella rättigheter att påverka som äldre har.

Inflytande på ett område ger även goda möjligheter till inflytande inom fler områden. Detta innebär att ett fungerande elevråd i skolorna troligen är viktigt för att fler ungdomar ska ta steget och engagera sig i andra områden som exempelvis i kommunen.²

I Strömstads kommun svarar strax under hälften att de vill vara med och påverka och andelen högstadiungdomar som vill vara med och påverka är högre än för rikssnittet. Vid en analys av de ungdomar som vill vara med och påverka framgår att de också är mer intresserade av politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder än övriga. Dock har andelen som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att påverka minskat över tid i Strömstads kommun. Att ta tillvara på ungdomarnas intresse att påverka kan således bli viktigt för att skapa en positiv utveckling avseende ungas inflytande och delaktighet.

Vad som också framgår i detta område är att gymnasietjejerna är mer intresserade av samhällsfrågor och om vad som händer i andra länder än övriga. Gymnasietjejerna är även de som i högst grad både gillat och delat inlägg om samhällsfrågor/politik samt diskuterat på internet. Vad gäller intresset för politik är skillnaderna dock mindre, och gymnasiekillarna är något mer intresserade av det än gymnasietjejerna. Vad som också framgår är att tjejer vill vara med och påverka i högre utsträckning än killar, medan killar i något högre grad än tjejer ser sig ha möjligheter att påverka. Skillnaden är störst mellan killar och tjejer i högstadiet medan tjejer och killar i gymnasiet ser sig ha möjligheter att påverka i ungefär samma utsträckning.

Möjligheter att påverka

Vid en analys av den grupp unga som svarat att de ser sig ha små/inga möjligheter att påverka i kommunen framgår det likt föregående Lupp-undersökning att de är ungefär lika intresserade av politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder som övriga ungdomar. Intresset för olika samhällsfrågor är däremot större bland de som vill påverka än bland de som inte vill det. Det framgår också att gruppen som svarat att de har små/inga möjlighet att påverka i högre utsträckning än övriga ungdomar faktiskt vill vara med och påverka. Bland de som ser sig ha små/inga möjligheter svarar totalt 57 % att de vill vara med och påverka i frågor som rör Strömstads kommun. Motsvarande andel bland unga som ser sig ha stora möjligheter eller som svarat "vet inte" är 42 %. Intresse för och viljan att vara delaktig i samhället samvarierar således inte med synen på möjligheterna.

Likt föregående års Lupp-undersökning finns inget samband ifråga om ungdomar som ser sig ha små/inga möjligheter att påverka i högre grad än övriga tror att de kommer flytta från kommunen. Ett sådant samband har dock synts tidigare. Det syns heller inga tydliga skillnader i frågan som rör möjligheter utifrån de olika bakgrundsfaktorerna. Vad som däremot framgår är att de som är missnöjda eller ganska missnöjda med sin ekonomi i högre grad än övriga svarar att de har små möjligheter att påverka.

De som vill påverka i kommunen vill också påverka i skolan

Vid en analys av frågorna som rör inflytande i skolan och de som rör inflytande i samhället i stort, framgår det att de till viss del samvarierar. Vad som framgår är att de som vill vara med och påverka i kommunen också i högre grad vill vara med om olika aspekter som rör skolan.

¹ Barnombudsmannen

² MUCF 2010: Fokus 10: En analys av ungas inflytande

E. Trygghet

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande)¹. Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden.

Enligt SCB så ökar mobbningen och otryggheten i skolan och detta gäller både pojkar och flickor². Att få bukt med denna typ av problem är därmed väldigt viktigt.

”Göra det tryggare för tjejer framförallt att man ska kunna klä sig vad som helst utan att bli sexuellt trakasserad.”

Tjej i högstadiet

¹ MUCF 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet

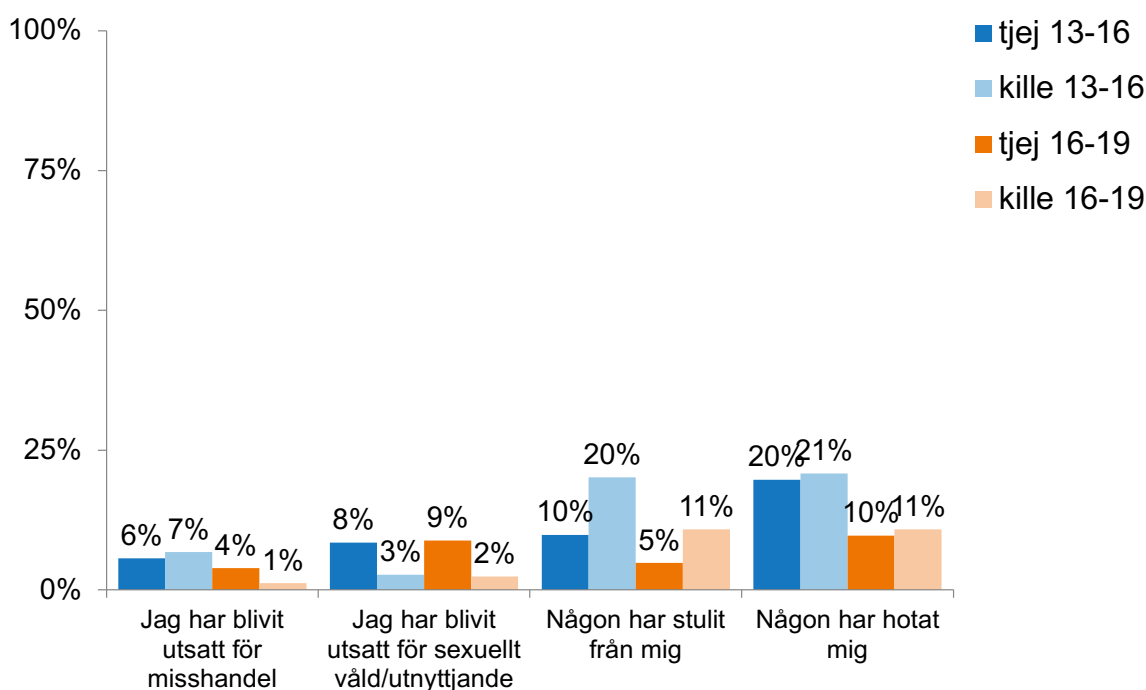
² SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon otrygg situation de senaste sex månaderna. Störst andel svarar att de har utsatts för hot, speciellt högstadieungdomarna. Högstadieungdomarna har även utsatts för misshandel i högst grad. Högstadiekillarna har även i störst utsträckning utsatts för stöld. Tjejerna i båda årskurser har däremot i högre grad utsatts för sexuellt våld/utnyttjande, 8-9% jämfört med 2-3% av killarna.

I diagram E1a framgår att Strömstads resultat i många fall liknar rikssnittet. Vad gäller hot har gymnasieungdomarna i Strömstad utsatts i lägre utsträckning jämfört med rikssnittet. Andelen killar som utsatts för hot, stöld och misshandel har även minskat över tid, se diagram E1b på nästa sida.

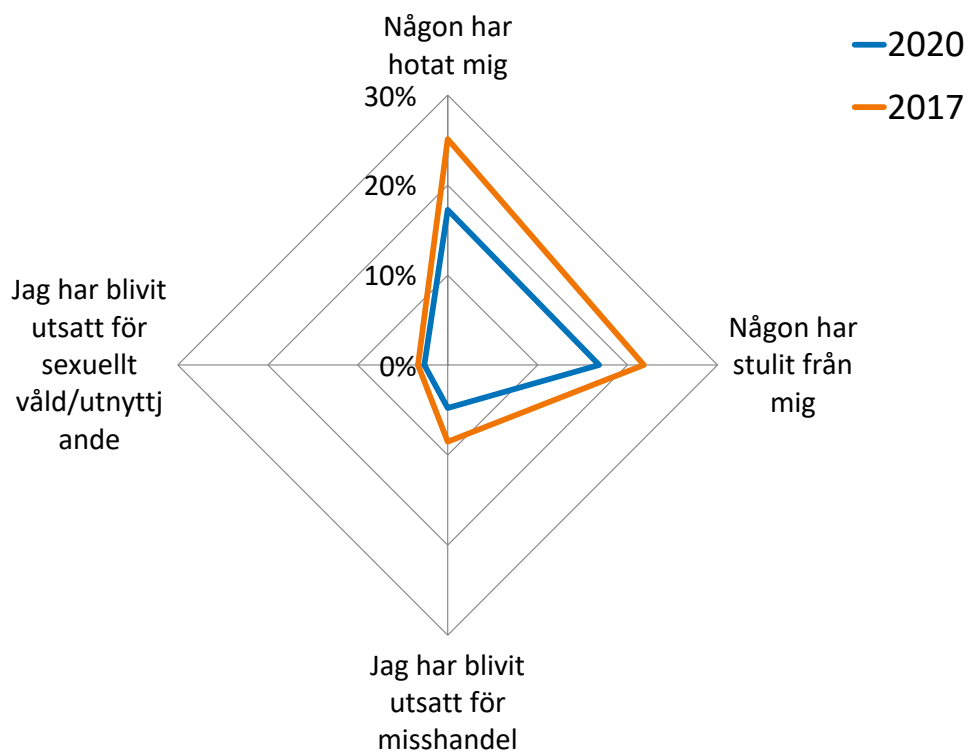
E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

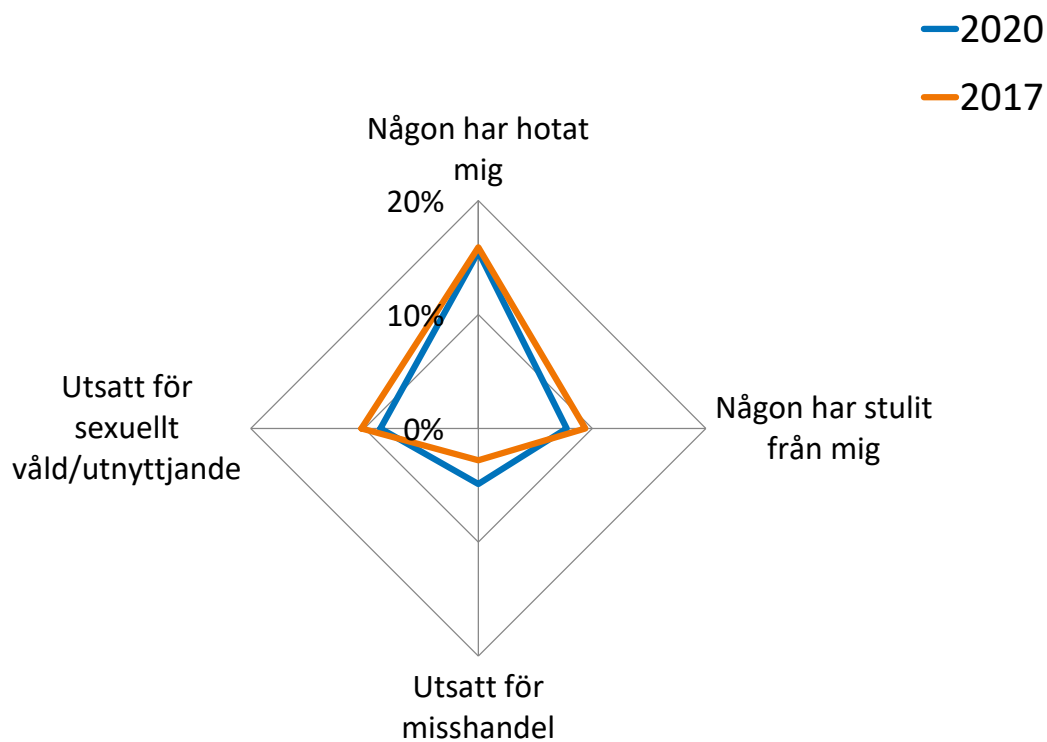
E1a. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Någon har hotat mig	20%	20%	10%	17%
Någon har stulit från mig	15%	12%	7%	11%
Jag har blivit utsatt för misshandel	6%	5%	3%	4%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/ utnyttjande	6%	4%	6%	5%

E1b. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse över tid, kille

E1c. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse över tid, tjej

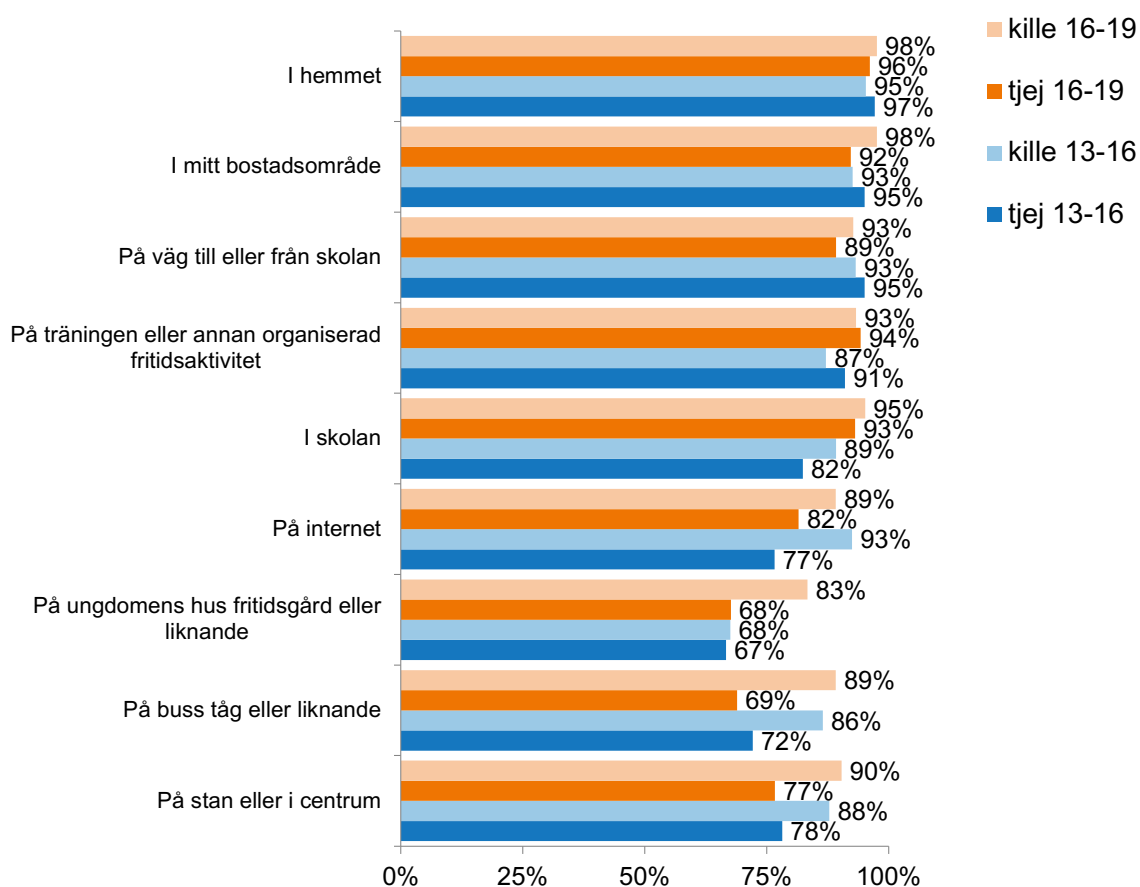

Trygghet

Ungdomarna fick svara på en fråga om hur trygga de upplever att de är på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 nedan svarar en stor andel att de alltid eller oftast är trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, på träningen, i skolan och internet. Tryggheten är lägre avseende ungdomens hus, fritidsgård eller liknande, bussar/tåg, samt på stan/i centrum, framför allt bland tjejerna. Vid en jämförelse med rikssnittet, se diagram E2a, framgår att ungdomarna i Strömstad känner sig ungefär lika trygga på de flesta platserna. Det som främst sticker ut är att högstadieungdomarna i Strömstad känner sig mindre trygga på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande. En andel om 66% av högstadieungdomarna i Strömstad känner sig trygga där, jämfört med 78% för rikssnittet.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

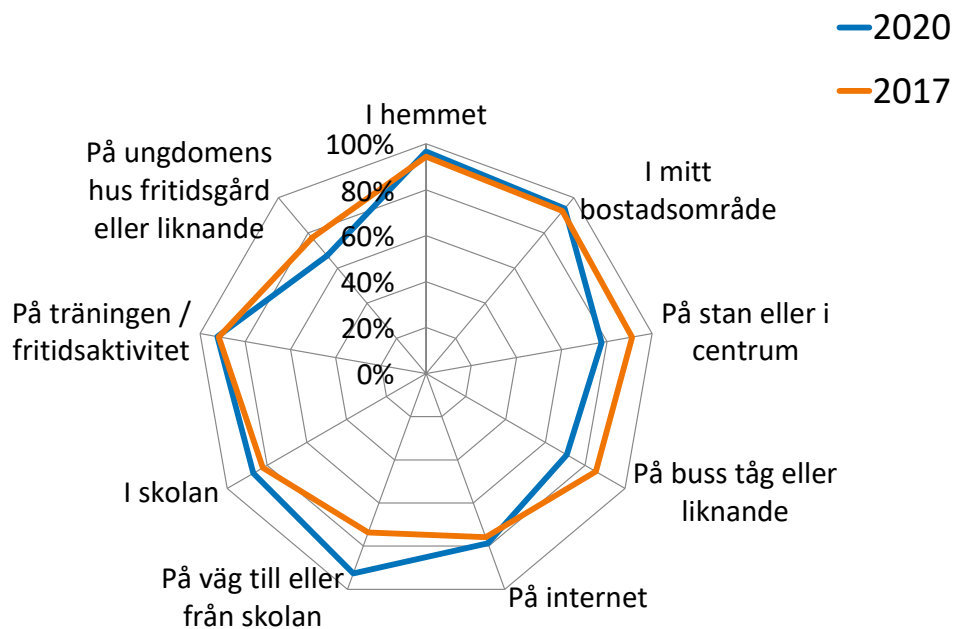

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat "ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 59%. Andelen som svarat "ej aktuellt" på träning/fritidsaktivitet är 25%.

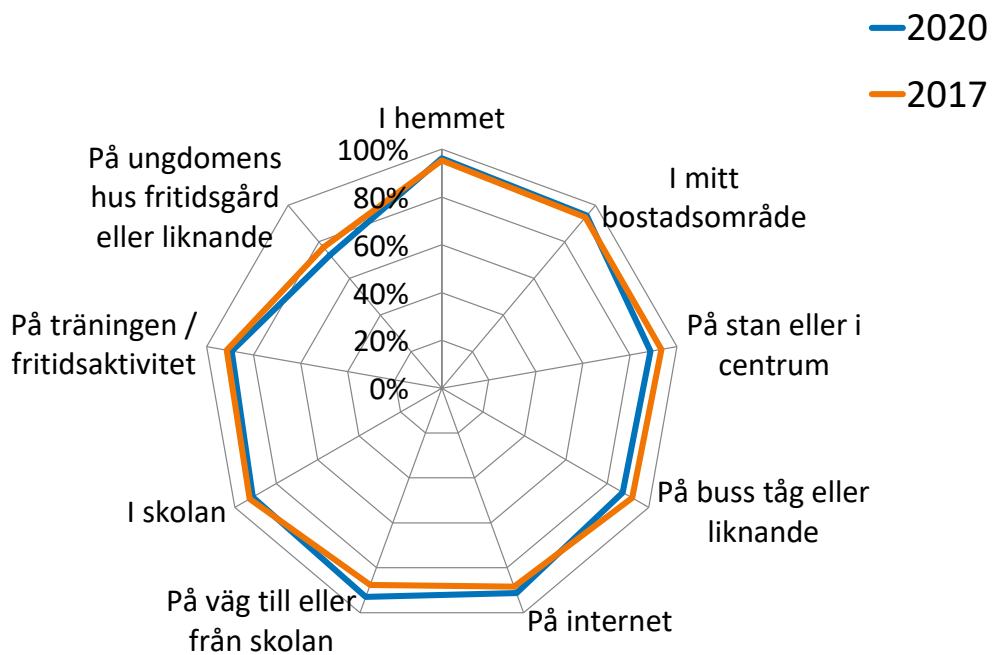
E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
I hemmet	96%	98%	96%	98%
I mitt bostadsområde	94%	94%	95%	94%
På stan eller i centrum	82%	78%	83%	77%
På buss, tåg eller liknande	78%	78%	78%	81%
På internet	85%	90%	85%	90%
På väg till eller från skolan	93%	93%	91%	94%
I skolan	85%	89%	94%	94%
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet	89%	93%	94%	94%
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	66%	78%	76%	76%

E2b. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse över tid, tjej

E2c. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse över tid, kille

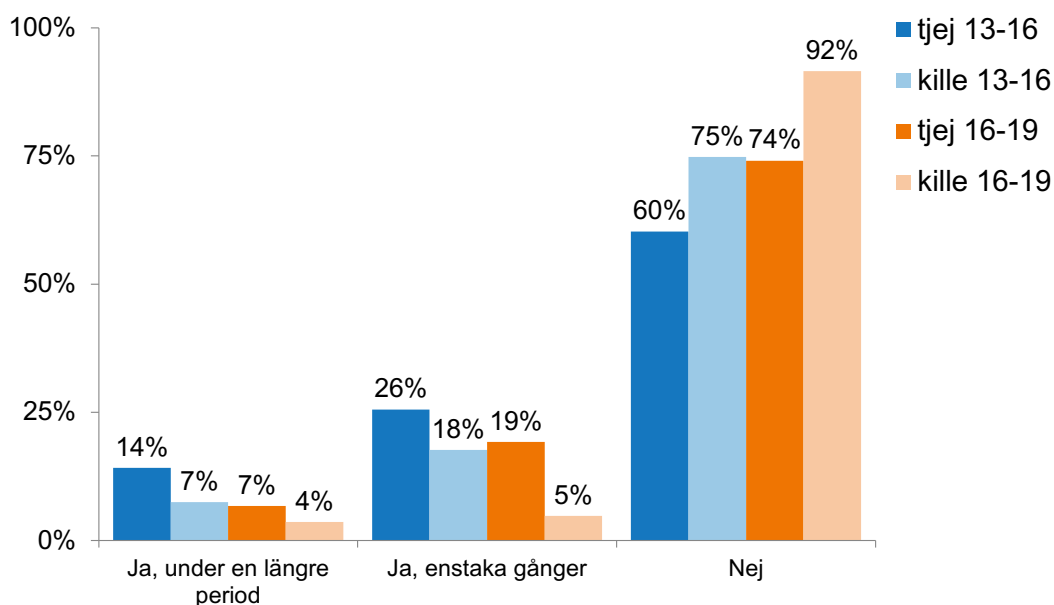
Mobbning och trakasserier

I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Vad som framgår är att en relativt hög andel av tjejerna i båda årskurser samt killarna i högstadiet svarar att de har utsatts enstaka gånger eller under en längre period, varav tjejer i högstadiet i störst utsträckning. Gymnasiekillarna svarar i lägst grad att de har utsatts.

Gymnasieungdomarna i Strömstad har utsatts för mobbning i lika hög grad som rikssnittet. Högstadieungdomarna i Strömstad har däremot utsatts i högre grad. Andelen utsatta killar har minskat något över tid, se diagram E3b.

Som det framgår i diagram E3c på följande sida har majoriteten av de som utsatts svarat att det skett i skolan (75-80%). 23-37% har utsatts på internet/mobilen. Vad som också framgår är att killar i högre grad än tjejer utsatts på andra fysiska platser. Exempelvis har 18% av killarna utsatts på stan, jämfört med 5% av tjejerna.

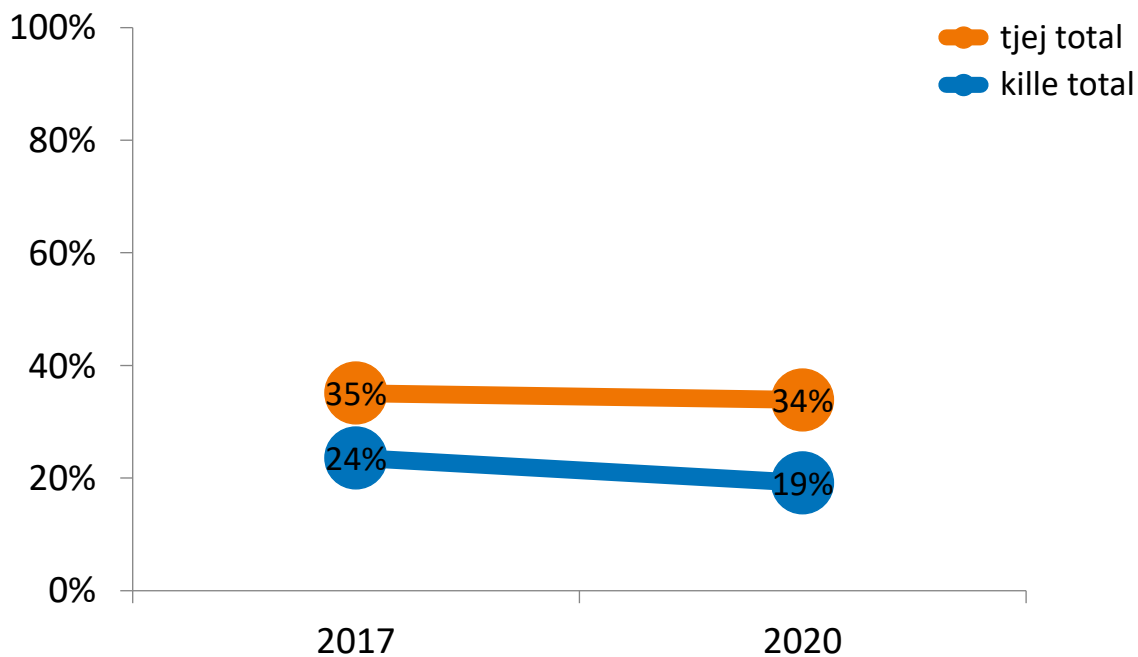
E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

E3a. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse till rikssnittet

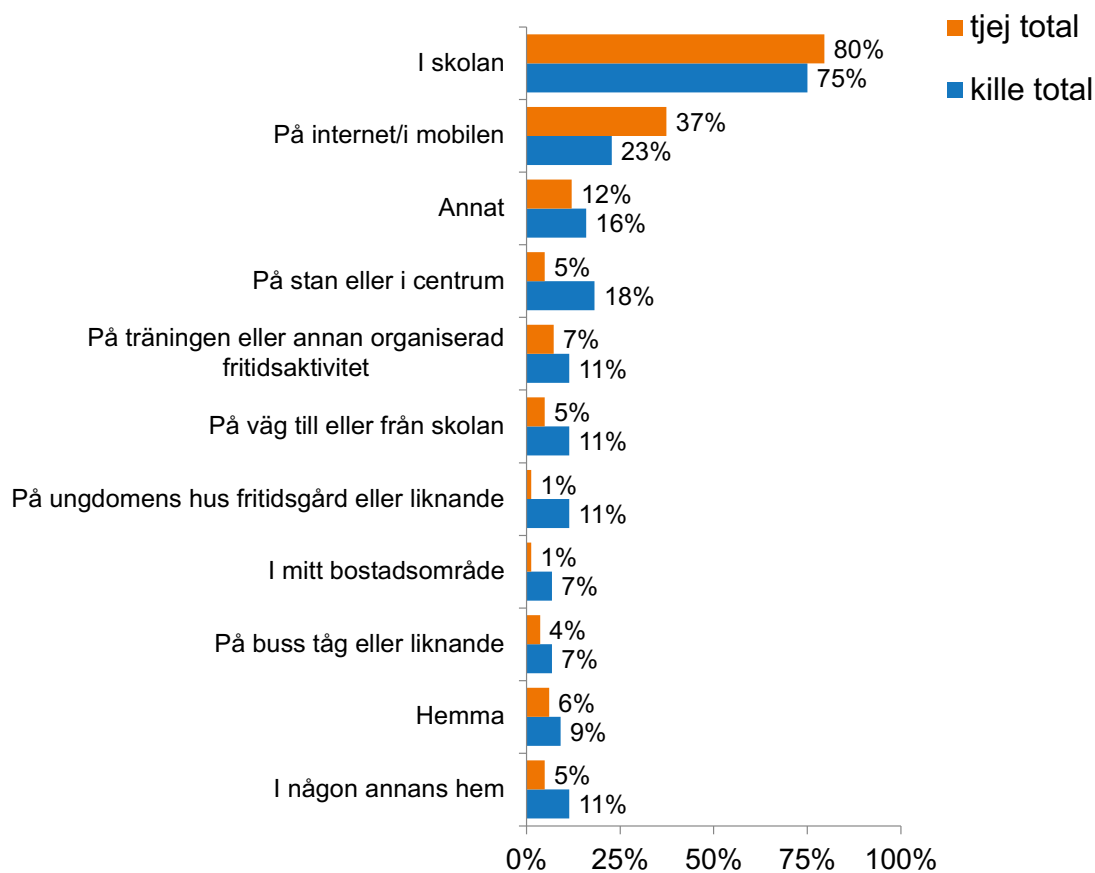
Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
33%	26%	18%	18%

E3b. Andel som svarat ”ja, längre period” eller ”ja, enstaka gånger” på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse över tid

E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad?

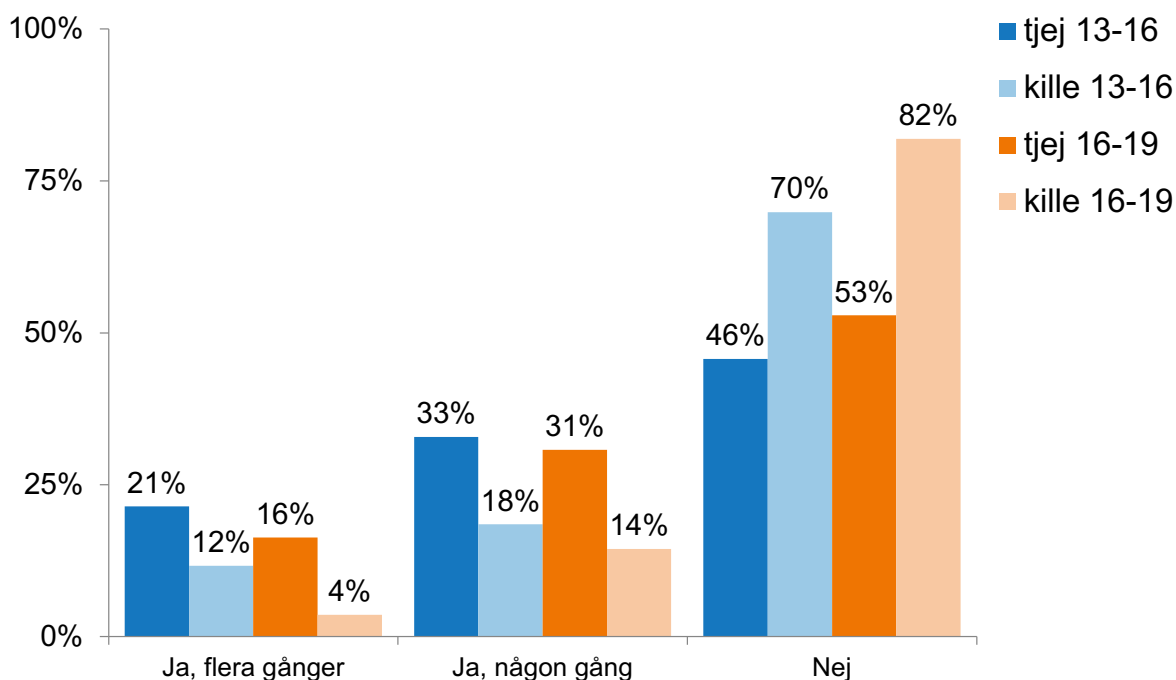
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer i både högstadiet och gymnasiet har blivit utsatta i högre grad än killar. 21% av högstadietjejerna anger att de utsatts flera gånger. Gymnasiekillarna har utsatts i lägst grad. Strömstads resultat ligger på en liknande nivå som för rikssnittet. Högstadieungdomarna har dock utsatts i något högre grad.

E4. Har du de senaste sex månaderna, har du upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
43%	39%	35%	35%

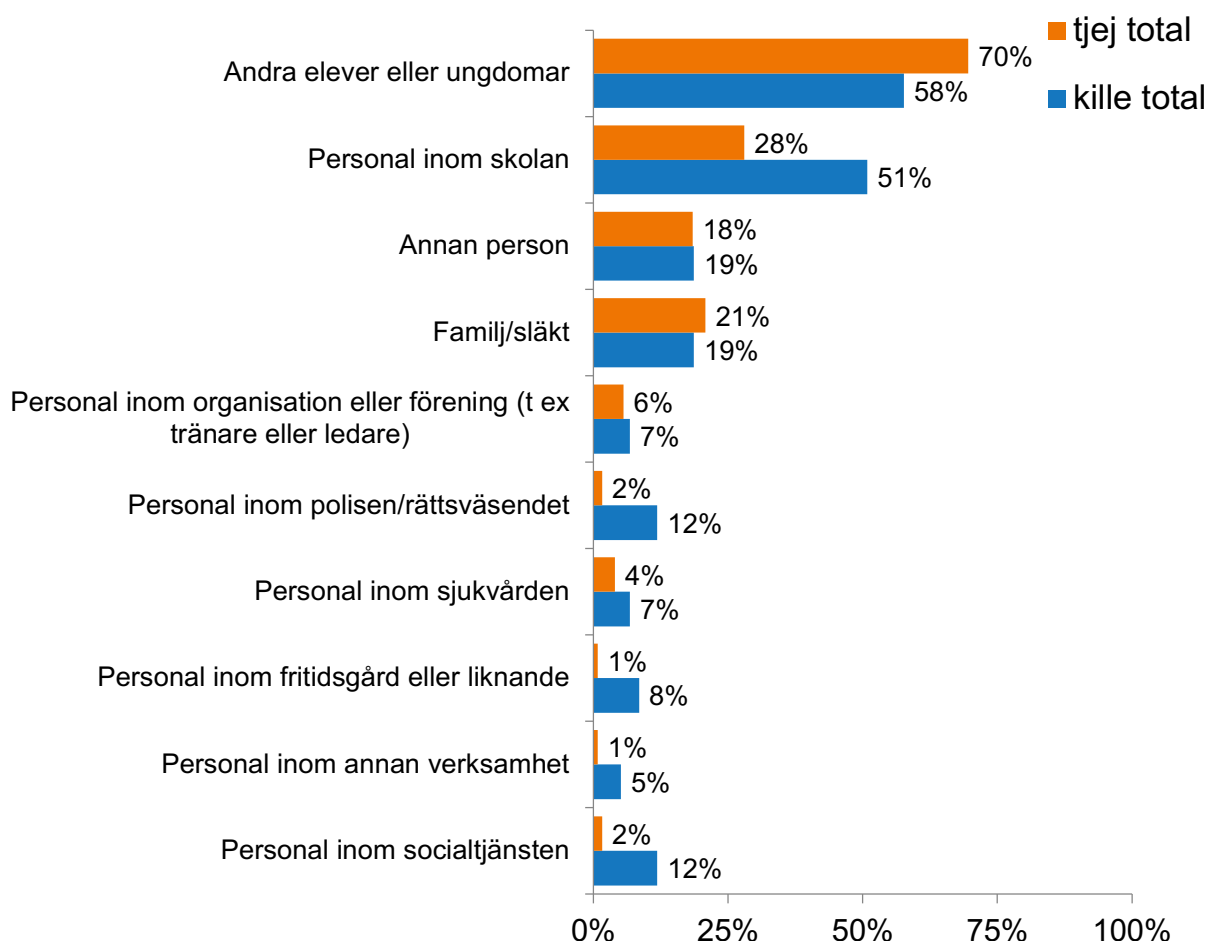
De ungdomar som har blivit utsatta fick även svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. 70% av tjejerna och 58% av killarna svarar att de utsatts av andra elever eller ungdomar. Drygt hälften av killarna svarar att de utsatts av personal inom skolan, medan motsvarande andel bland tjejerna är lägre, 28%. Kring 20% av både killarna och tjejerna har utsatts av någon i familjen eller släkten.

I diagram E4c på följande sida framgår att 31% av killarna och 41% av tjejerna inte vet varför de blivit utsatta. 24-28% uppger att de utsatts av andra skäl än de som nämns, medan det vanligaste svaret att ha blivit utsatts av skälen som listas är på grund av utseende. En fjärdedel av killarna och strax under en femtedel av tjejerna svarar att de utsatts på grund av sitt utseende.

På följande sida i diagram E5 ser vi också att en majoritet av ungdomarna vet vart de kan vända sig om de blir illa behandlade eller mår dåligt.

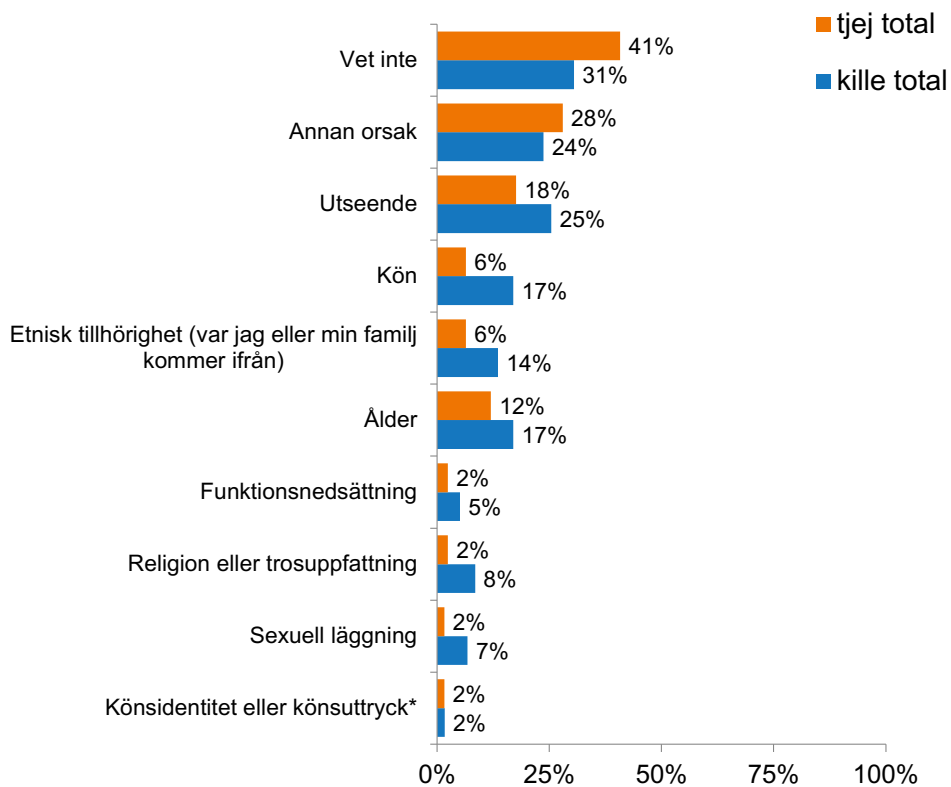
E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

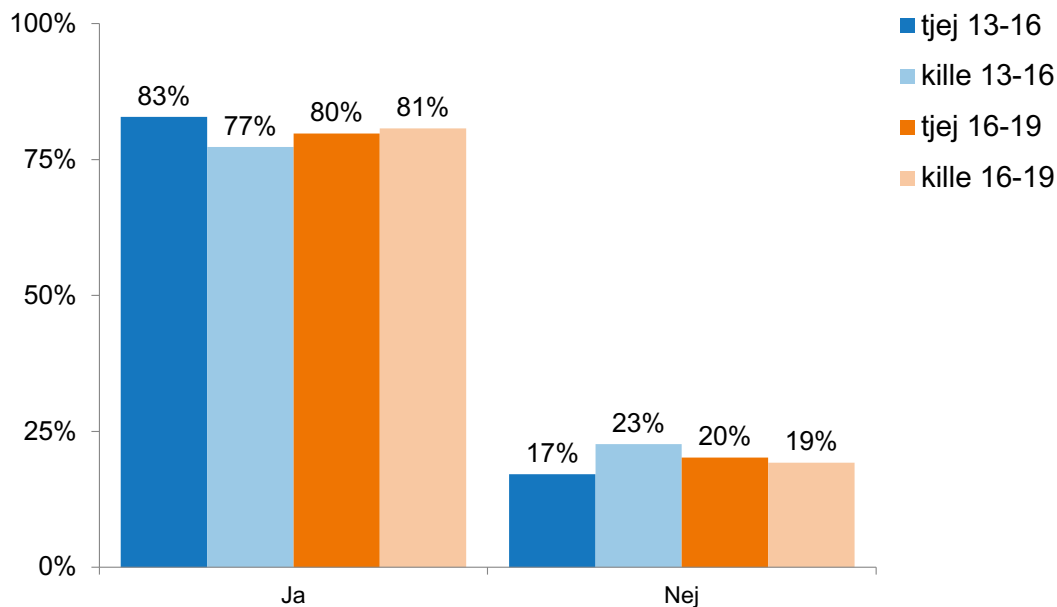

E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Andel ja: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
79%	83%	80%	83%

Fördjupat om trygghet

Om utsatthet för mobbning och trakasserier

Genom att analysera frågorna om utsatthet för mobbning/trakasserier mer djupgående på ett antal av de bakgrundsfaktorer och frågor som ställs framgår det likt föregående undersökning flera tydliga samband. Det första är att utsatthet för mobbning samvarierar med nöjdheten gällande skolan. De som har utsatts för mobbning svarar i lägre grad än övriga att de är nöjda med olika aspekter i skolan. De som har utsatts för mobbning svarar också i högre grad att olika typer av problem förekommer på skolan (rasism, mobbning, våld, sexuella trakasserier). Detsamma gäller för de som utsatts för diskriminering och/eller otrygga situationer. Som det framgått i detta avsnitt svarar majoriteten av de som utsatts att det skett/sker i skolan. Det är således inte så förvånande att de utsatta är mindre nöjda med skolan och liknande samband som förra året syns även i årets undersökning.

Ett bra skolklimat är en viktig bidragande faktor till ett framgångsrikt arbete mot mobbning, samtidigt som ett framgångsrikt arbete kan bidra till ett bra skolklimat. Skolklimatet påverkas av flera faktorer kopplade till situationen i skolan såväl som utanför skolan. Det kan till exempel handla om organisatoriska realiteter, sociala relationer, engagemang, attityder, normer och värderingar. En viktig slutsats enligt Skolverket är att förebyggande, upptäckande och åtgärdande insatser mot mobbning måste vila på forskningsrön om vad som faktiskt ger effekt. Det poängteras även att en hela-skolan-ansats är viktig, dvs. att all personal och alla elever är medvetna om hur man agerar vid kränkningar och mobbning, att alla är delaktiga och att arbets sättet är förankrat i hela personalgruppen och bland eleverna.¹

Utsatthet för mobbning samvarierar också, liksom ofta nämnt i forskning, med hälsa. De unga som har utsatts för mobbning i Strömstad svarar i lägre grad att de mår bra och rapporterar i högre grad besvär av psykisk och somatisk karaktär. Vad som också framgår är att de som har utsatts för olika typer av otrygga situationer också har en sämre hälsa jämfört med övriga, både avseende självskattningen och rapporteringen av olika psykiska och somatiska problem. Det framgår också att de som har utsatts för mobbning i högre grad än övriga unga ser negativt på framtiden.

Vidare framgår det att unga som har en funktionsnedsättning i något högre grad än övriga svarar att de har utsatts för mobbning och otrygga situationer under det senaste halvåret. Unga med funktionsnedsättning omnämns också ofta i forskning som en särskilt utsatt grupp när det kommer till otrygghet, mobbning och trakasserier.

Utsatthet för mobbning och trakasserier samvarierar också med andra frågor inom området trygghet. De ungdomar som utsatts för mobbning känner sig mindre trygga än övriga på samtliga platser. De som har utsatts för mobbning svarar också i högre grad att de utsatts för andra typer av otrygga situationer/brott; hot, våld, stöld och sexuellt våld/utnyttjande.

Eftersom sambanden på många sätt liknar de samband som också fanns förra året är det viktigt att kommunen fortsatt arbetar med att motverka mobbning, diskriminering och för ett bra skolklimat.

”De vanligaste formerna av trakasserier är kopplade till kön, könsidentitet/uttryck eller sexuell läggning och etnicitet. Även barn med en funktionsnedsättning löper större risk för utsatthet. När vi får sådan här kunskap är det viktigt att vi riktar våra insatser mot de barn som behöver det mest”

Friendsrapporten 2017

¹ Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning

F. Hälsa

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån om man är kille eller tjej, vilken bakgrund man har och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer och vissa nationella minoriteter.¹

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under de senaste åren. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, men att psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär har ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under de senaste åren ha stannat på en relativt hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen.

Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar ha flera olika orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport från 2019 att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga. De tar också upp att en större medvetenhet om de ökade krav som förändringarna på arbetsmarknaden medför kan vara en orsak till ökningen av ohälsa.² I en rapport från organisationen Mind tar man också upp en viktig sak, nämligen att det idag finns en större öppenhet för ohälsa och att detta även kan påverka hur den psykiska ohälsan ser ut över tid då unga idag är mer ärliga med hur de mår än vad kanske tidigare generationer varit.³

1 SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

2 Folkhälsomyndigheten 2018 "Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"

3 Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa

”Ungdomar kan må dåligt utan att visa det. Den som skrattar mest på dagen kan vara en helt annan person utanför skolan.”

Elev i högstadiet

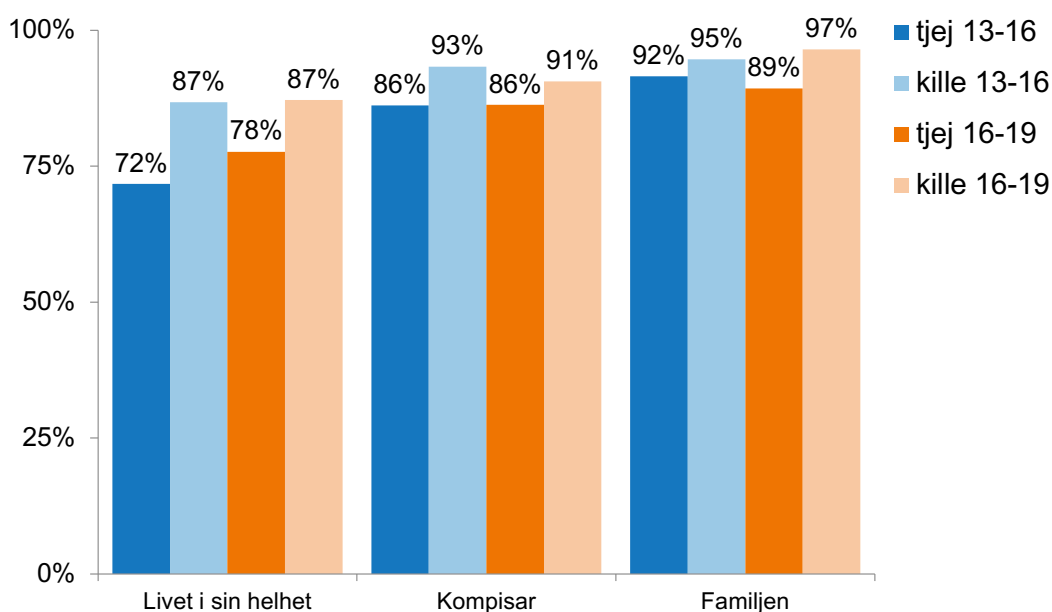

Relationer och nöjdhet med livet

Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. En hög andel, 86-97%, av ungdomarna i Strömstads kommun är nöjda med kompisarna och familjen. När det gäller livet i sin helhet är nöjdheten lägre, 72-87%. Tjejer i högstadiet är minst nöjda med livet i sin helhet, medan killar i båda årskurser är mest nöjda. Jämfört med rikssnittet, se diagram F0a, är högstadieungdomarna i Strömstads kommun något mindre nöjda med livet i sin helhet.

A9. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?

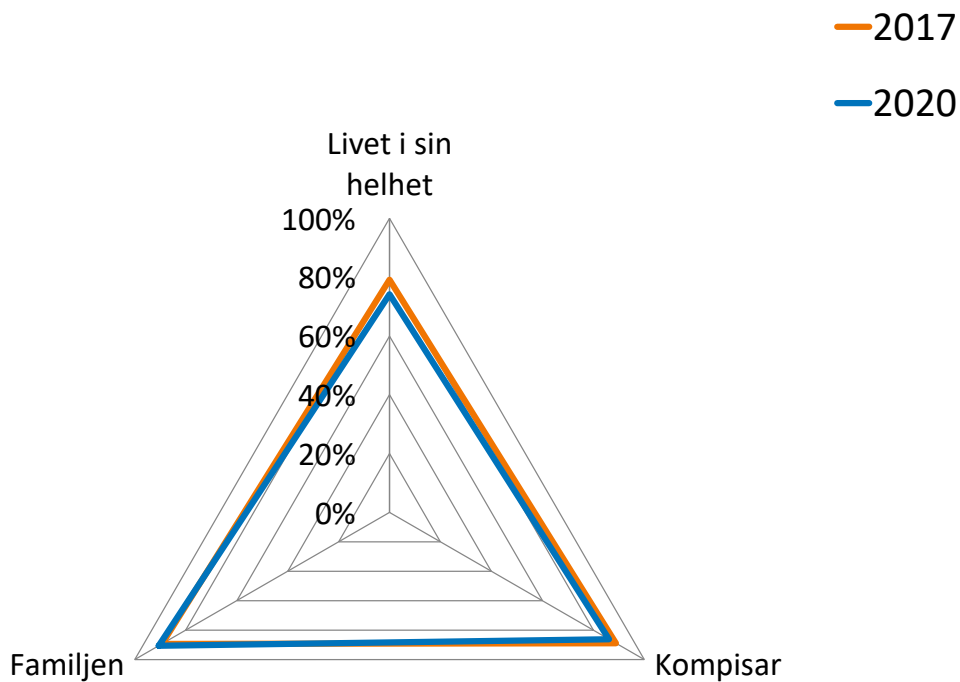
Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

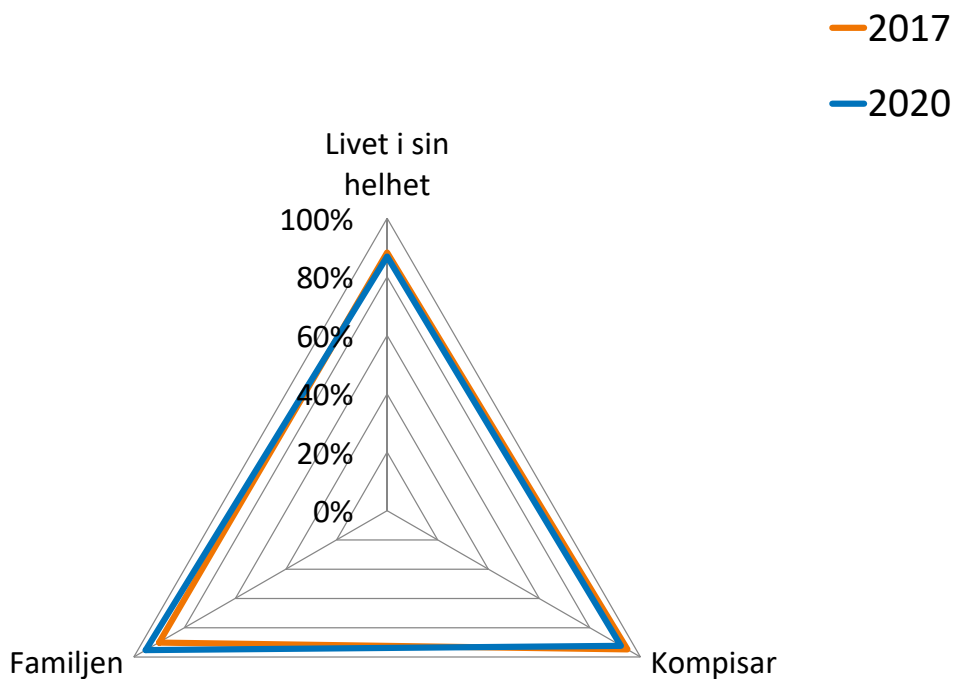
F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Livet	79%	84%	82%	85%
Familjen	92%	94%	93%	94%
Kompisarna	89%	93%	89%	91%

F0b. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse över tid, tjej

F0c. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse över tid, kille

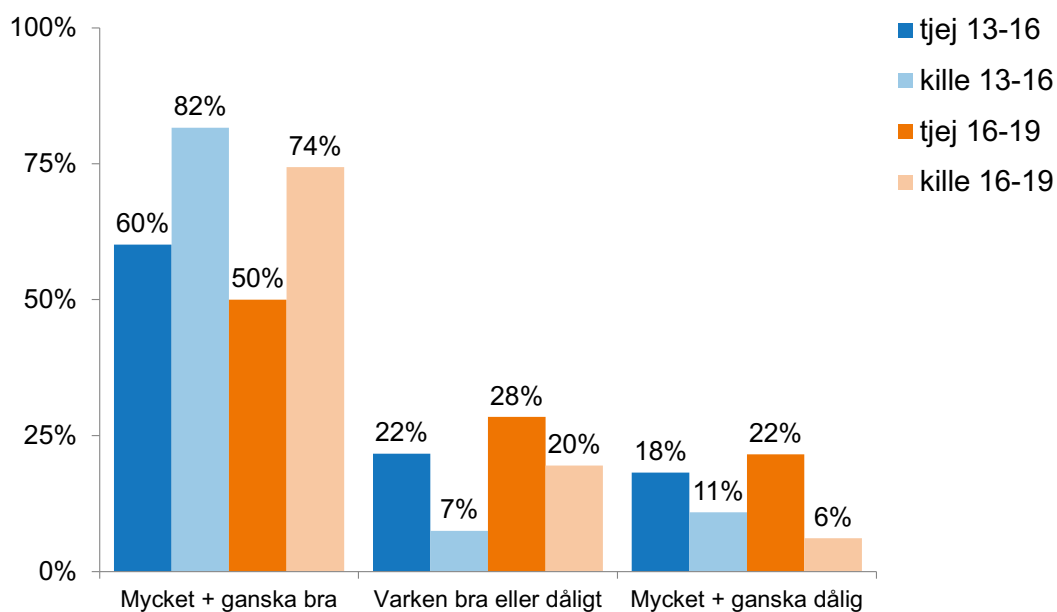
Självskattad hälsa

Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa.¹ I Strömstads kommun är andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra lägre bland tjejer än bland killar, och lägst bland högstadietjejerna. Tjejerna svarar även i högst grad att de mår mycket eller ganska dåligt.

Forskning visar att det är vanligare att tjejer upplever ohälsa och psykosomatiska besvär än att killar gör det. Detta ses även i Strömstads kommuns Lupp-resultat.

Vid en jämförelse till rikssnittet framgår det att gymnasieungdomarna i Strömstads kommun bedömer sin hälsa som bra eller mycket bra i lägre utsträckning. För högstadieungdomarna är resultatet däremot på en liknande nivå. Andelen tjejer som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra har minskat över tid, se diagram F1b.

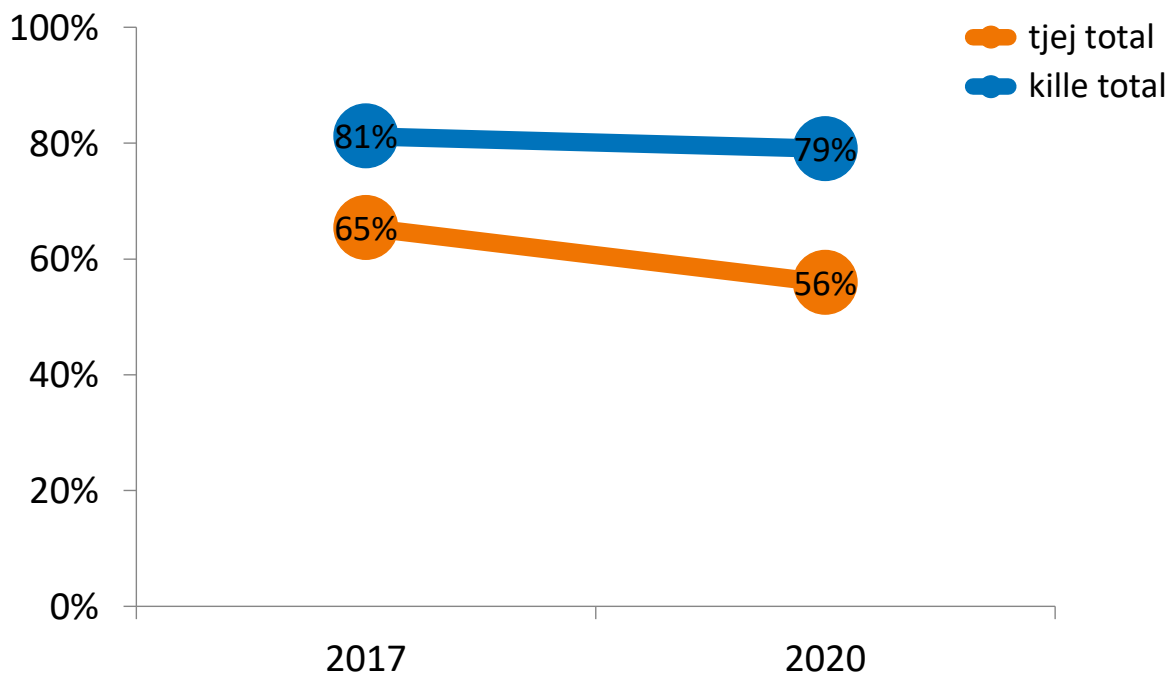
F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
70%	72%	61%	68%

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

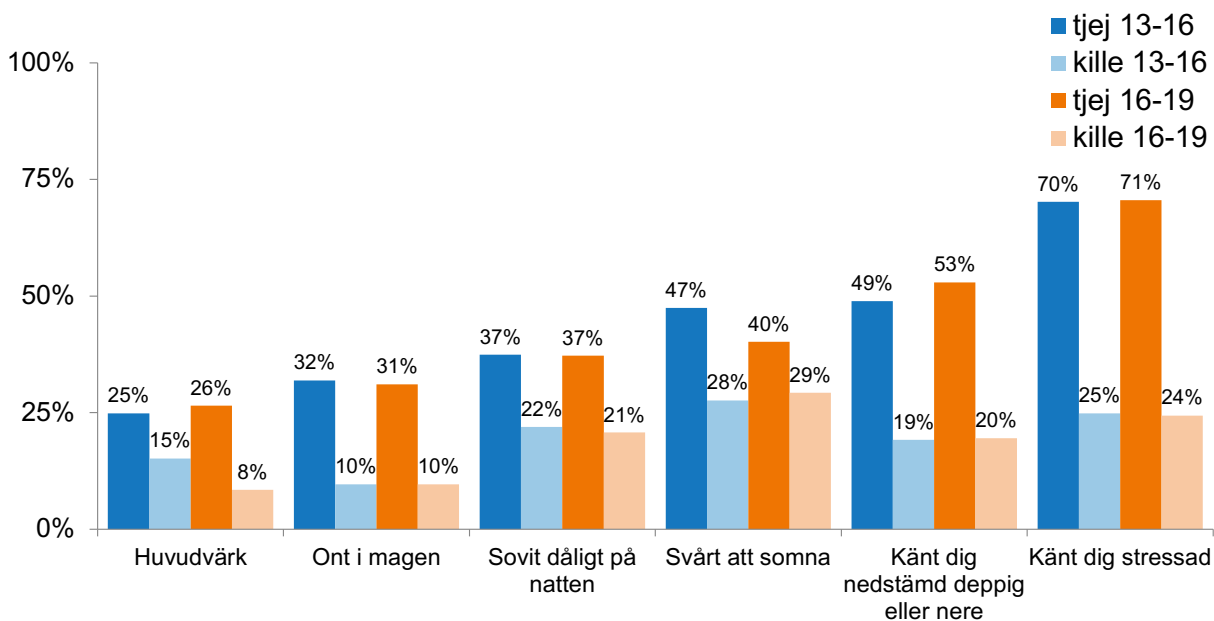
Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, såsom stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär av ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

I diagram F2 på nästa sida redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar. En stor andel av tjejerna, 70-71 %, uppger att de har problem med stress. Motsvarande andel bland killarna är 24-25%. Omkring hälften av tjejerna svarar även att de känt sig nedstämda, deppiga eller nere, motsvarande andel bland killarna är 19-20%. Bland högstadietjejerna uppger även drygt hälften att de haft svårt att somna.

Andelen ungdomar i Strömstads kommun som upplever psykosomatiska besvär är på en något högre nivå än rikssnittet avseende flertalet aspekter, se tabell F2a på följande sida. Andelen tjejer som upplever flera av problemen har även ökat över tid, se diagram F2b.

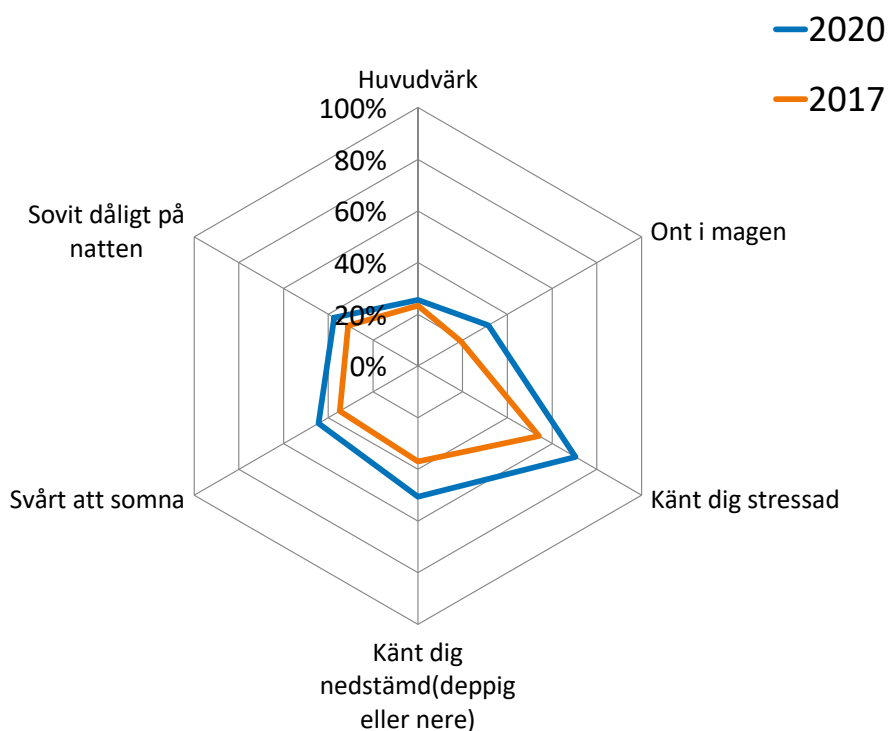
**F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat ”flera gånger i veckan” eller oftare**

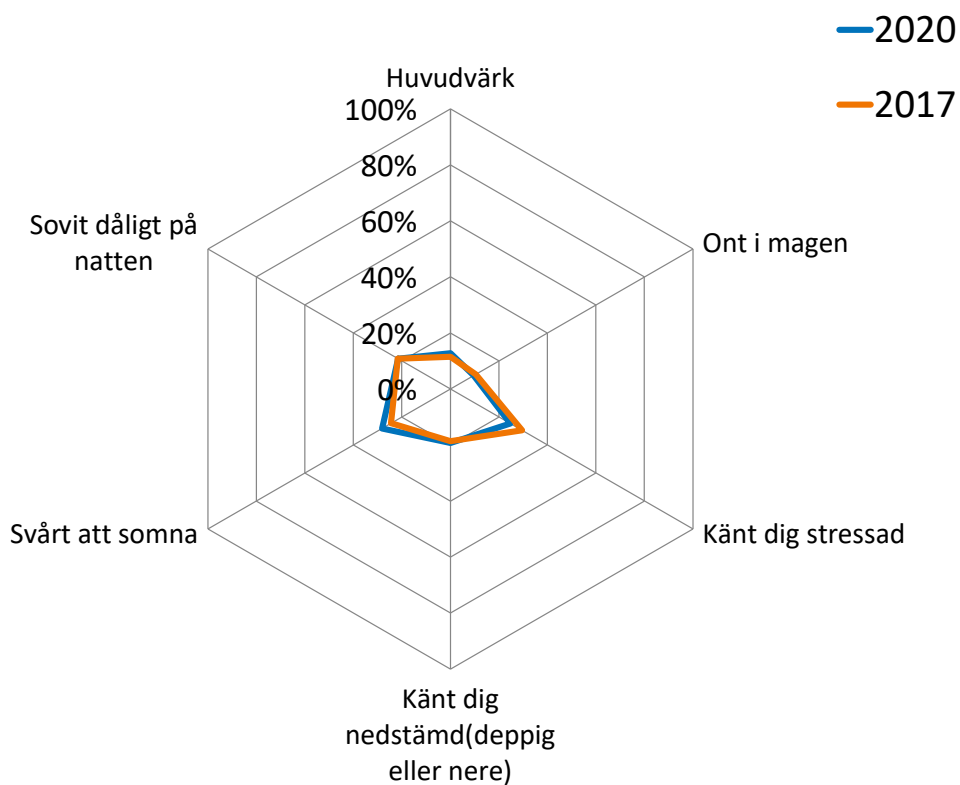
F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Huvudvärk	20%	19%	18%	20%
Ont i magen	20%	16%	21%	16%
Känt dig stressad	47%	42%	50%	48%
Känt dig nedstämd, deppig eller nere	34%	29%	37%	30%
Svårt att somna	37%	30%	36%	30%
Sovit dåligt på natten	29%	25%	29%	28%

**F2b. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid, tjej**

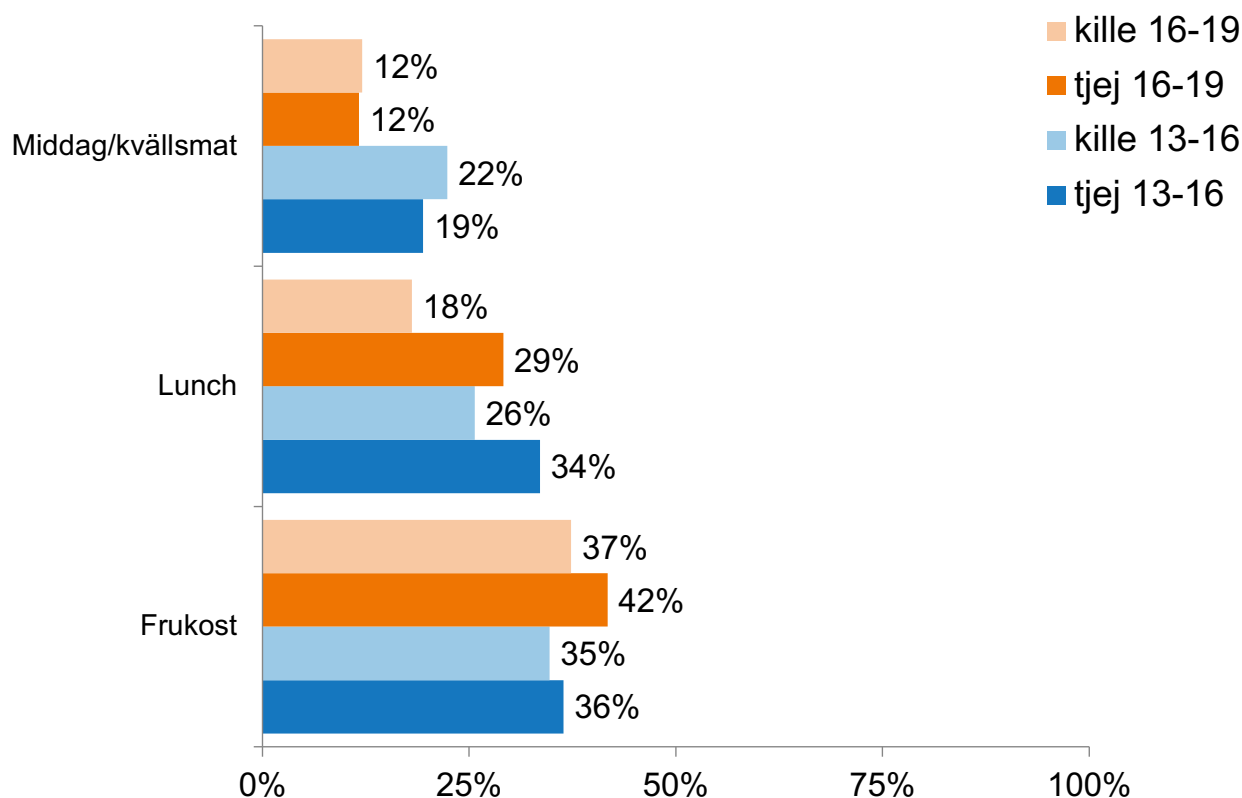
**F2c. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid, kille**

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. 35-42% hoppar över frukosten, och 18-34% hoppar över lunchen. En större andel tjejer än killar svarar att de hoppar över lunchen, medan både tjejer och killar i högstadiet i högst grad hoppar över middag/kvällsmat. Tjejer i gymnasiet hoppar i högst grad över frukosten.

**F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare**

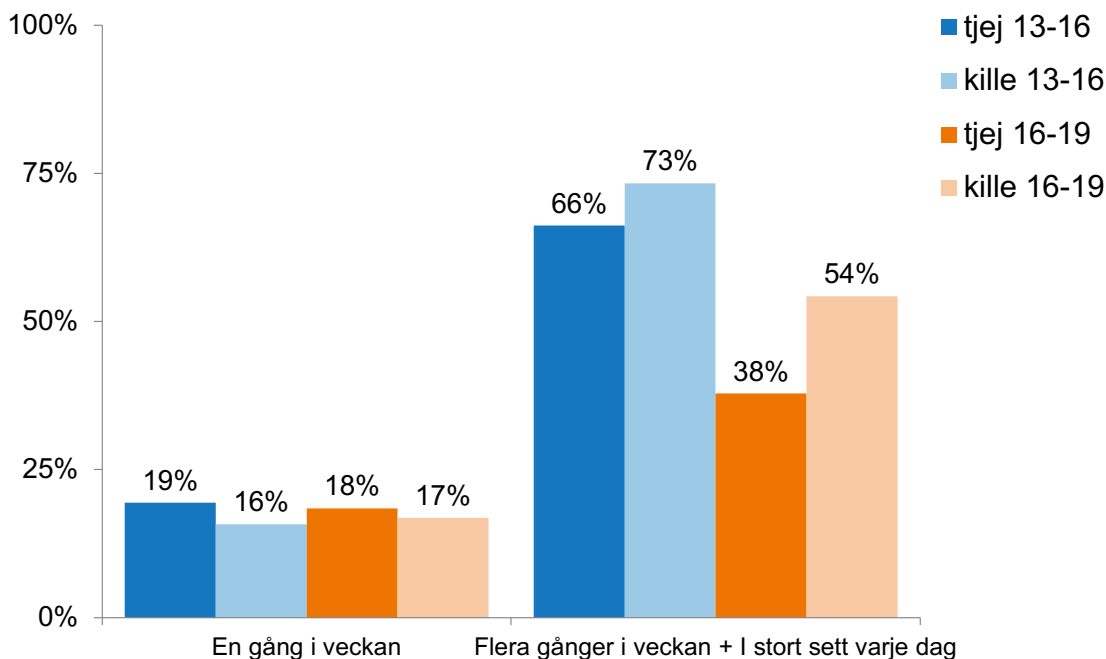

Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten.¹ Vad som framgår i diagram F4 på nästa sida är att en andel om 66-73% av högstadieleverna tränar flera gånger i veckan eller oftare. För gymnasiet är andelen som tränar lägre och skillnaden mellan kön större. 54% av gymnasiekillarna tränar flera gånger i veckan eller oftare, medan motsvarande andel bland gymnasietjejerna är 38%.

I en jämförelse med rikssnittet, se tabell F4a, framkommer att gymnasieungdomarna i Strömstad kommun tränar flera gånger i veckan i klart lägre utsträckning än rikssnittet. Andelen ungdomar som tränar minst en gång i veckan har även minskat över tid, och främst bland tjejerna (se diagram F4b).

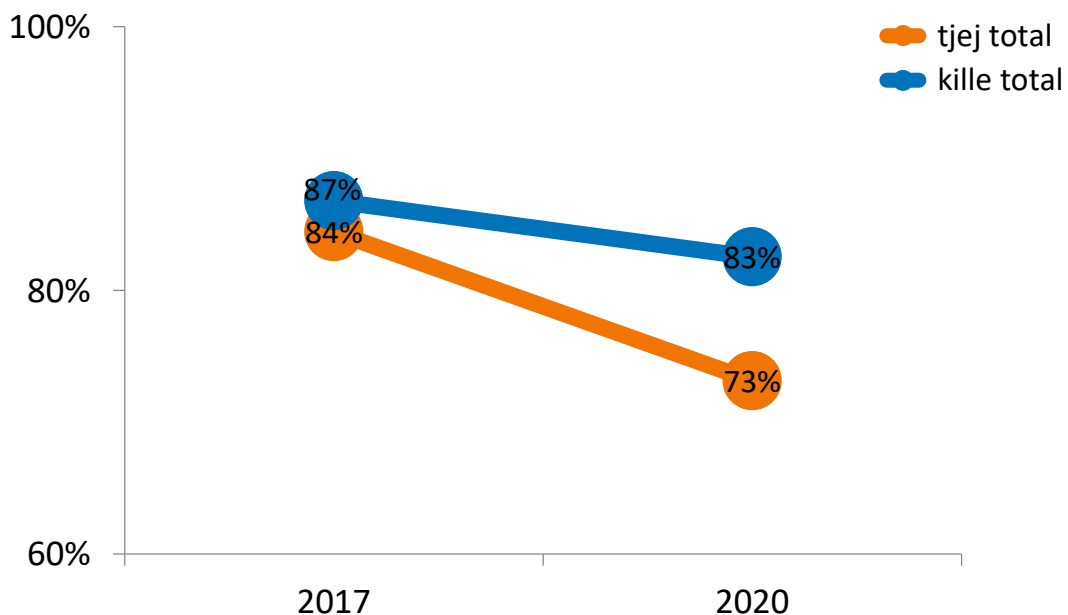
**F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare**

F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
En gång i veckan	17%	15%	19%	20%
Flera gånger i veckan + I stort sett varje dag	70%	72%	45%	58%

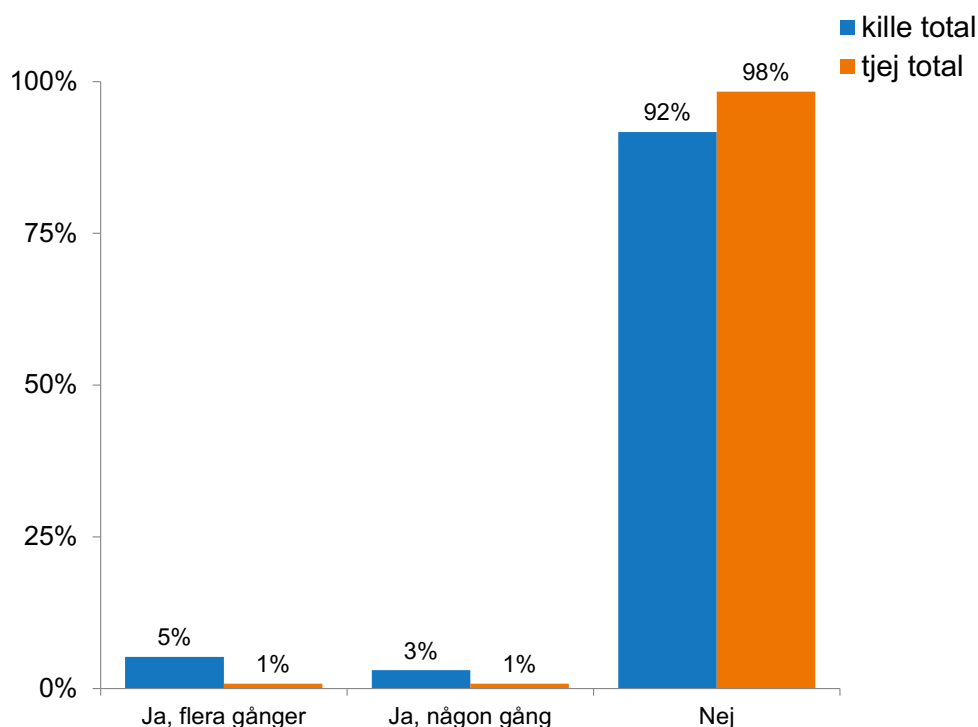
F4b. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 8% av killarna och 2% av tjejerna svarar att de någon eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol, tobak och snus

Lupp-enkäten innefattar också frågor om hur ofta man röker, snusar och dricker alkohol. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som använder tobak minskat de senaste åren. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever är på fortsatt historiskt låga nivåer.¹

I Strömstads kommun ser vi att gymnasiekillar är i den grupp där störst andel röker cigaretter minst en gång per vecka och snusar minst en gång per vecka. Det framgår också att en andel om cirka 13% av högstadieeleverna och 46% av gymnasieeleverna dricker starköl/cider, vin eller sprit minst en gång per månad. 62% av de som dricker alkohol i båda årskurser dricker så att de känner sig fulla minst en gång per månad. Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att högstadieungdomarna i Strömstad dricker så att de känner sig fulla minst en gång per månad i högre grad, medan gymnasieungdomarna gör det i lägre grad. Vad som också framgår är att andelen som snusar, både bland tjejer och killar, har ökat över tid, se diagram F6b.

5% av högstadieungdomarna och 39% av gymnasieungdomarna svarar vidare att de får dricka alkohol för sina föräldrar, se diagram F7 på sida 75.

F6. Hur ofta brukar du...

	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Röka cigaretter?				
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	96%	95%	97%	92%
Minst en gång per vecka	4%	5%	3%	8%
Snusa?				
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	95%	92%	88%	73%
Minst en gång per vecka	5%	8%	12%	27%
Dricka folköl?				
Aldrig/Sällan	97%	86%	93%	63%
Minst en gång per månad	3%	14%	7%	37%
Dricka starköl, starkcider, alkohläsk, vin eller sprit?				
Aldrig/Sällan	89%	86%	54%	55%
Minst en gång per månad	11%	14%	46%	45%
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*				
Aldrig/Sällan	33%	44%	35%	41%
Minst en gång per månad	67%	56%	65%	59%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

F6a. Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Röker minst en gång per vecka	4%	3%	7%	9%
Snusar minst en gång per vecka	7%	4%	19%	16%
Dricker folköl minst en gång i månaden	10%	6%	21%	20%
Dricker starköl, starkcider, alkohläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	13%	11%	46%	48%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	62%	52%	62%	74%

F6b. Jämförelse över tid

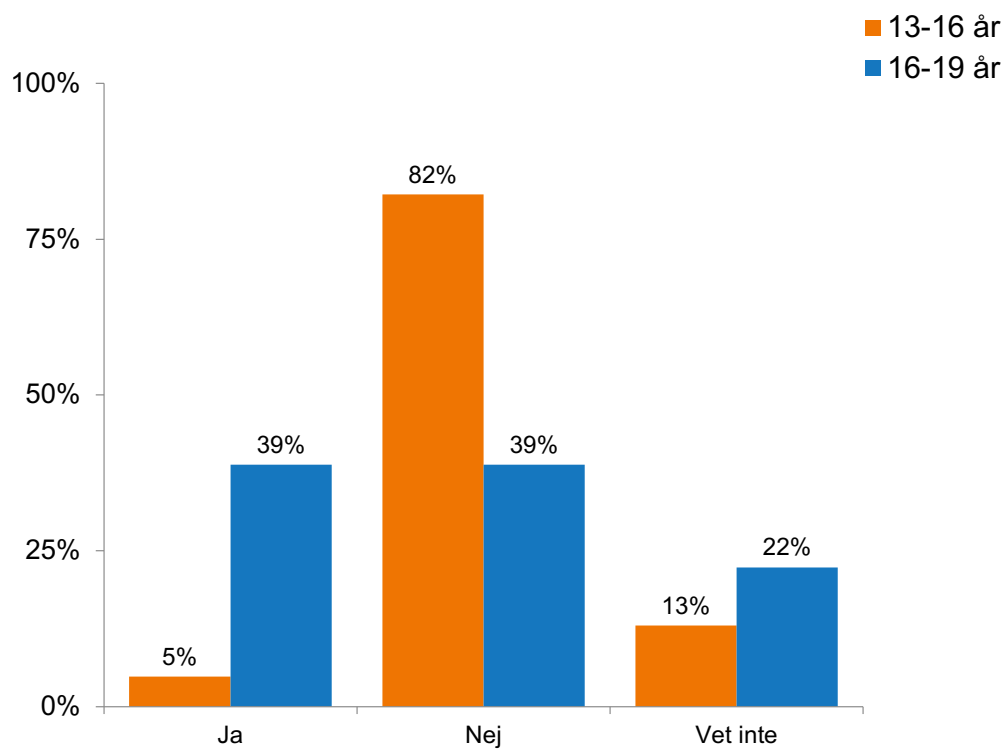
	Tjej		Kille	
	2020	2017	2020	2017
Röker minst en gång per vecka	3%	4%	6%	5%
Snusar minst en gång per vecka	8%	0%	15%	4%
Dricker folköl minst en gång i månaden	5%	9%	22%	11%
Dricker starköl, starkcider, alkohläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	26%	24%	25%	19%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	65%	68%	58%	57%

F6c. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

	Andel 2020
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	39%
På annat sätt	26%
Får från mina föräldrar	11%
Från annan vuxen	21%
Köper själv i affären	16%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	32%
Från syskon	13%
Handlar utomlands	5%
Tillverkar själv	8%
Beställer på internet	5%

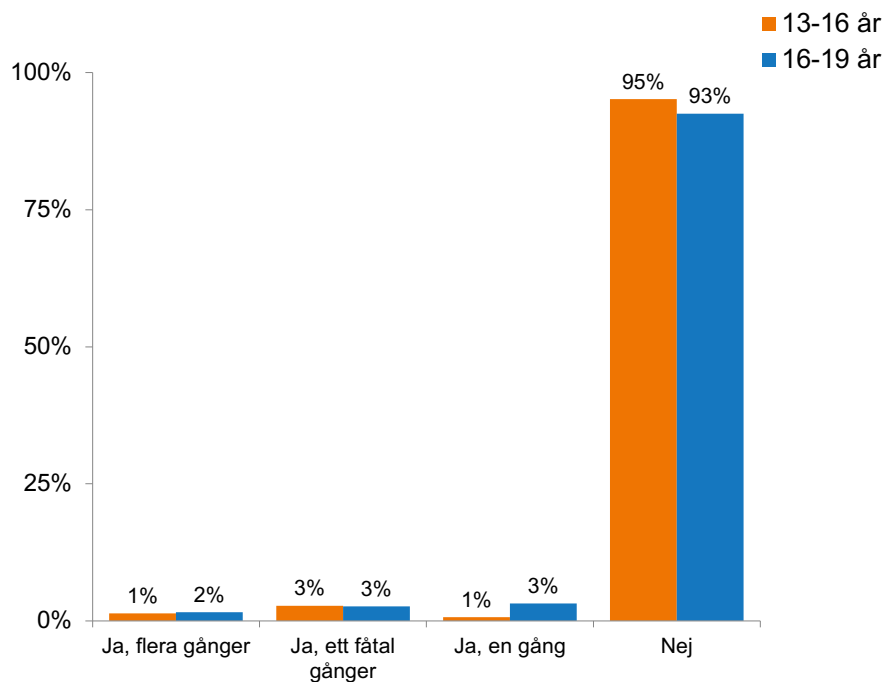
F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. 5% av högstadieungdomarna och 8% av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. Som det framgår i diagram F8b på följande sida är hasch och marijuana de vanligaste drogsorterna. De flesta av de som använt droger har fått tag på det från någon person på orten, se diagram F8c. Gymnasieungdomarna i Strömstad har använt narkotika i något lägre grad än rikssnittet.

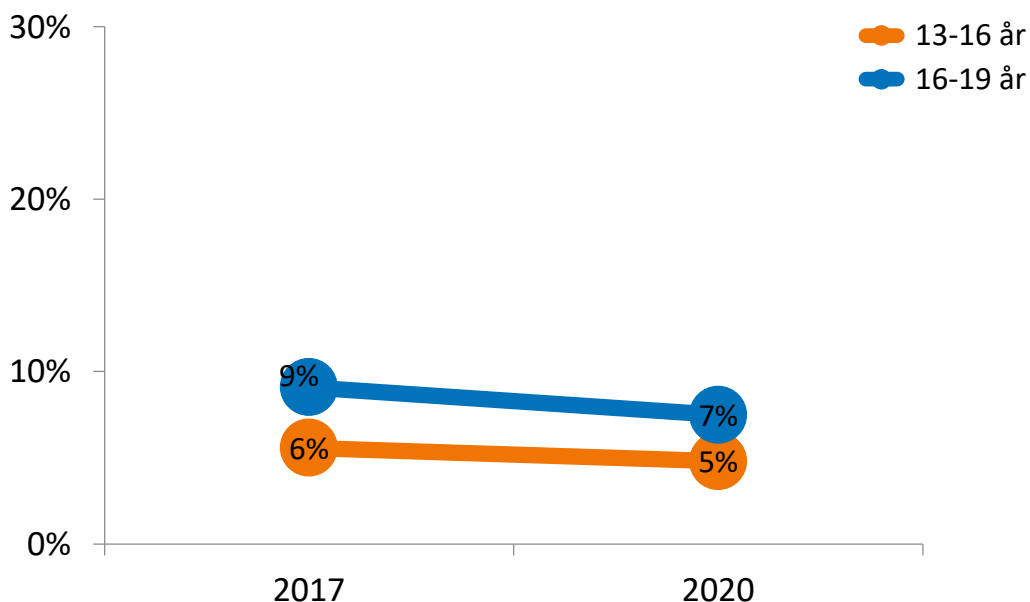
F8. Andel som använt narkotika

F8a_1. Andel som använt narkotika. Jämförelse till rikssnittet

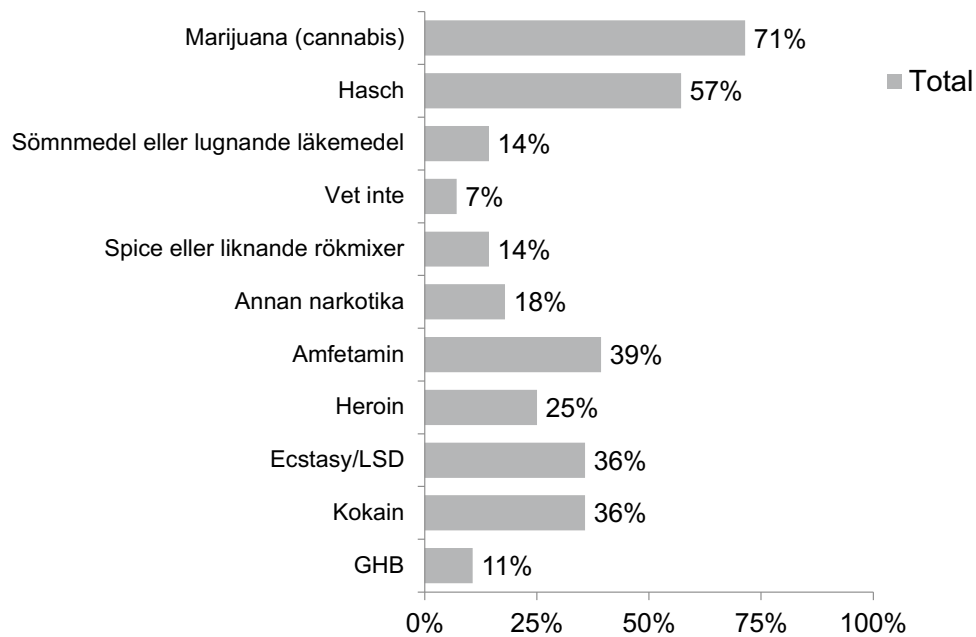
Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
5%	4%	8%	12%

F8a_2. Andel som använt narkotika. Jämförelse över tid

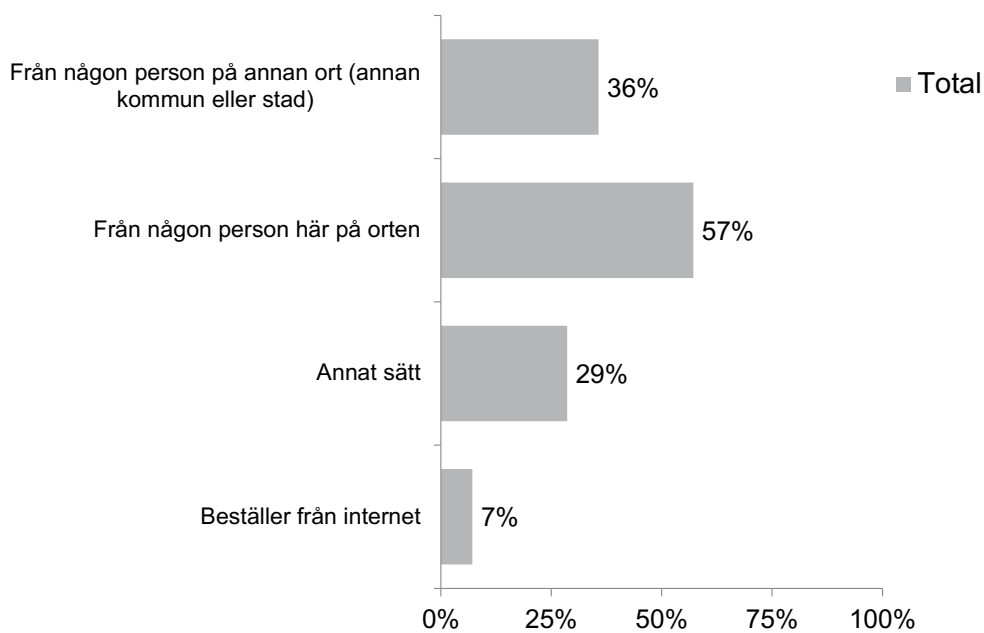
F8b. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?

Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8c. Hur fick du/får du tag på narkotika?

Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

Fördjupat om hälsa

Orsakerna till ökningen av psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär bland unga i Sverige förklaras ofta, åtminstone till viss del, av den ökade individualiseringen i samhället. Vi har idag stora valmöjligheter, vilket är positivt, men samtidigt kan det vara så att förmågan att hantera dessa val inte har utvecklats i samma takt. Andra förklaringar som tas upp är ökad skolstress, bland annat utifrån den reformerade grundskolan.¹ Det finns även studier där ungdomar själva lyfter skolarbetet som en källa till stress, och detta gäller särskilt tjejer. Sambandet mellan skolprestationer och psykisk ohälsa är komplext och förklaras bland annat genom utvecklingen på arbetsmarknaden och ökade utbildningskrav för många kvinnodominerade yrken, vilket kan påverka synen på framtiden, engagemanget i skolan och upplevelsen av stress.² Övriga saker som ofta omnämns i forskning som orsaker till den psykiska ohälsan bland unga är den tekniska utvecklingen, sociala normer och att unga har höga ambitioner och krav på sig själva.³

De flesta ungdomarna i Strömstad mår bra. Samtidigt framgår att det finns tydliga skillnader i ungas hälsa utifrån bakgrund. Bland annat framgår att tjejer har klart mer besvär med regelbundna psykiska och somatiska besvär än vad killar har. Andelen tjejer som bedömer sin hälsa som bra har även minskat över tid, och andelen tjejer som upplever olika psykiska och somatiska besvär har ökat. För att få ännu mer fördjupad information om vad som samvarierar ungas hälsa har sambandsanalyser gjorts utifrån antal bakgrundsvariabler.

Utsatthet för mobbning och otrygga situationer

Utsatthet för mobbning eller otrygga situationer samvarierar tydligt med självskattad hälsa. De som utsatts för mobbning eller för något brott eller en otrygg situation svarar i klart lägre grad än övriga att de mår bra. Exempelvis svarar 28 % av de som utsatts för mobbning att de har en dålig hälsa. Bland de som inte utsatts för mobbning svarar en klart lägre andel, 10%, att de har en dålig hälsa.

De ungdomar som utsatts för mobbning och/eller otrygga situationer svarar också i högre grad att de har regelbundna psykiska och somatiska besvär. Exempelvis uppger en dubbelt så stor andel av de som utsatts för mobbning att de upplever huvudvärk/ont i magen varje dag/flera gånger i veckan jämfört med övriga.

Ekonomi

Synen på ekonomi samvarierar också tydligt med hälsan. De ungdomar som svarar att de oroar sig för sina föräldrars ekonomi svarar i lägre grad än övriga att de mår bra. Bland de som oroar sig för familjens ekonomi svarar 24 % att de mår mycket eller ganska dåligt. Bland unga som inte oroar sig för familjens ekonomi är andelen som mår dåligt klart lägre, 6 %. Detsamma gäller de som någon gång det senaste halvåret inte kunnat köpa något för att deras föräldrar inte haft råd. Av de som svarat en gång/flera gånger är andelen som uppger dålig hälsa större än de som anger ganska bra/mycket bra.

Funktionsnedsättning eller sjukdom

Ungdomar som svarat att de har en nedsatt funktion eller långvarig sjukdom svarar i lägre grad än övriga att de mår bra. Bland unga med nedsatt funktion eller sjukdom skattar 37% sin hälsa som ganska dålig eller mycket dålig. Motsvarande andel bland unga som inte har någon nedsatt funktion är 12%.

1 SOU 2009:64, SOU 2010:80, Folkhälsomyndigheten 2016: Skolprestationer, skolstress och psykisk ohälsa bland tonåringar, Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013/2014

2 Barnombudsmannen 2015: Könskillnader i skolresultat och psykisk ohälsa. Temarapport Max18

3 SOU 2009:64, SOU 2010:80, Folkhälsomyndigheten 2016: Skolprestationer, skolstress och psykisk ohälsa bland tonåringar, Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013/2014

Regelbunden träning

De ungdomar som regelbundet tränar svarar i högre grad än de som inte gör det att de mår mycket eller ganska bra. 73% av de som tränar regelbundet skattar sin hälsa som ganska eller mycket bra, jämfört med 44% bland de som inte tränar regelbundet. Vad som också framgår är att de ungdomar som räknas som lågaktiva, det vill säga de ungdomar som inte idrottar, skriver, sjunger, håller på med musik, kreativa aktiviteter eller går på konsert eller liknande minst varje vecka, bedömer sin hälsa som sämre. Det finns således ett samband mellan aktivitet och hälsa.

Försämrad hälsa bland tjejer

Som tidigare nämnt bedömer tjejer sin hälsa som sämre än killar och andelen tjejer som mår bra har även minskat sedan föregående Lupp-undersökning. Detta är dock inte unikt för Strömstad, utan liknande mönster kan även ses i fler kommuner. Könsskillnader i ungas hälsa lyfts även i flertalet rapporter, exempelvis i en rapport från Folkmyndigheten. I rapporten tar man bland annat upp att tjejer är mer stressade och har högre krav på sig än killar när det kommer till skolan och betyg, och att detta är något som kan påverka hälsan.⁴

Vad som framgår genom sambandsanalyser är att de tjejer i Strömstad som uppger att de mår sämre också ser mindre positivt på framtiden, är mindre nöjda med sin fritid, är mindre nöjda med livet i sin helhet samt trivs sämre med stämningen i skolan. De är även mindre trygga på flertalet platser jämfört med de tjejer som mår bra. Det finns därmed tydliga samband mellan tjejers självskattade hälsa och flertalet andra aspekter.

De tjejer som upplever olika psykiska och somatiska besvär svarar även i högre grad än övriga tjejer att deras fysiska och psykiska hälsa blivit sämre i och med pandemin, se diagram H11a i delen "Framtid". Av de tjejer som upplever regelbundna psykiska och somatiska besvär svarar 58% att deras fysiska hälsa är sämre än innan jämfört med 35% bland övriga tjejer. Vad gäller den psykiska hälsan svarar 84% av de som har problem med psykiska och somatiska besvär att deras psykiska hälsa är sämre än innan jämfört med 46% bland övriga tjejer.

Även vad gäller den självskattade hälsan syns samma mönster. Av de som skattar sin hälsa som dålig svarar 57% att deras fysiska hälsa är sämre än innan jämfört med 35% bland övriga. De tjejer som skattar sin hälsa som dålig svarar även i högre grad än övriga tjejer att deras psykiska hälsa är sämre än innan, 82% jämfört med 48%. Tjejer svarar även i högre grad än killar att deras hälsa påverkats negativt av pandemin, och samma mönster syns nationellt. Nedan presenteras ett antal citat från tjejer om hur de påverkats av pandemin.

” Jag kan inte tävla, mår dåligare psykiskt och jag vet inte vad jag kan göra helt på fritiden.”

”Har fått tillbaka psykiska problem o har ramlat tillbaka i dåliga vanor.”

” Blivit utbränd under våren 2020 pga distansundervisningen”

”En konstant stress och ständigt tänkande. Man mår väldigt dåligt utav det.”

Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete och företagande.

Arbetsmarknaden har de senaste åren förändrats och detta har påverkat unga i stor grad. Etableringsåldern har ökat och likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som påverkar ungas hälsa. Enligt flera studier oroar sig även många unga över framtiden och möjligheten att få ett arbete.¹

En fullföljd gymnasieutbildning är det viktigaste för att unga senare ska få ett arbete.² En annan sak som även kan vara viktigt för kommunen är att arbeta för att fler ungdomar får möjligheten till arbetserfarenhet via extrajobb och sommarjobb, vilket också kan öka chanserna för en senare etablering på arbetsmarknaden.

I rapporten "Unga röster 2016" framkommer det också att många ungdomar efterfrågar mer praktik, mer information från skolan om hur arbetsmarknaden fungerar, mer studiebesök och möjligheten att få träffa olika personer som berättar om sina yrken.³

Andelen unga som har ett extrajobb just nu och som hade det i somras är klart lägre i år jämfört med 2017

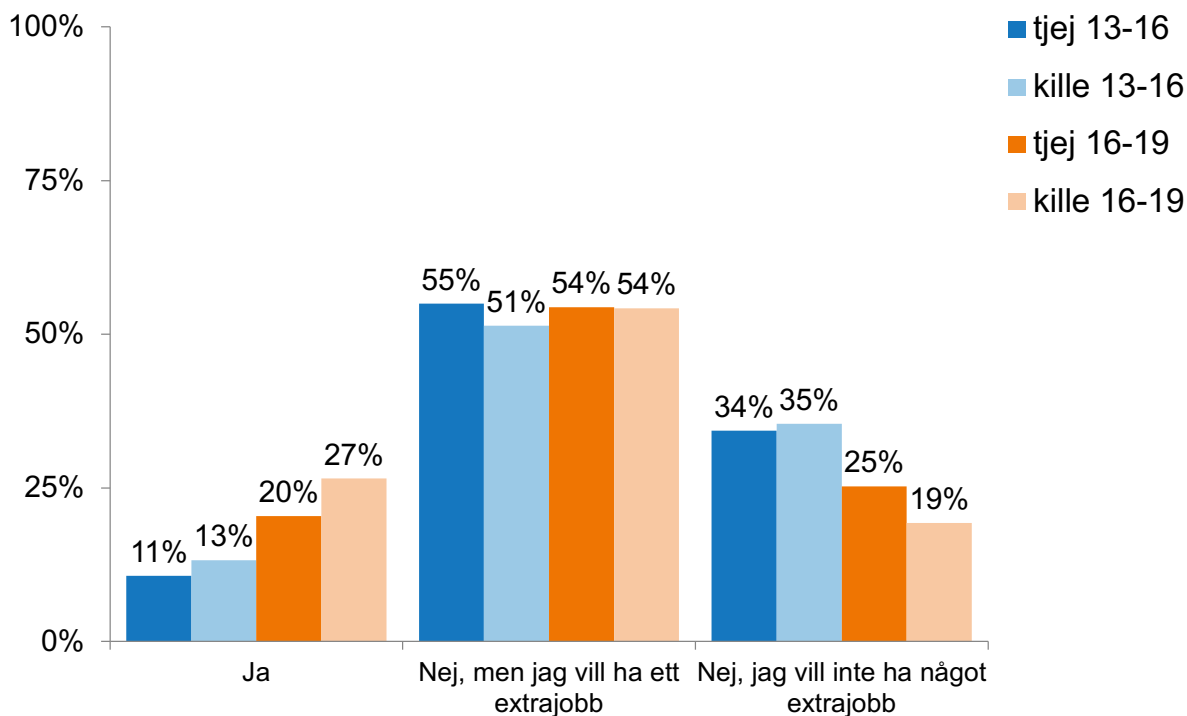
1 Se exempelvis: Linneuniversitet 2016 "Sveriges ungdomar om framtiden." eller Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

2 Folkhälsomyndigheten 2018 "Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"

3 Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

En andel om 13% av högstadieungdomarna och 23% av gymnasieungdomarna har ett extrajobb. Killar i gymnasiet svarar i högst grad att de har ett extrajobb. Drygt hälften svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb, utan några större skillnader mellan årskurs och kön. Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att andelen gymnasieungdomar med extrajobb är på en lägre nivå. Andelen gymnasieungdomar med ett extrajobb har minskat kraftigt över tid, från 52% år 2017 till 23% i år.

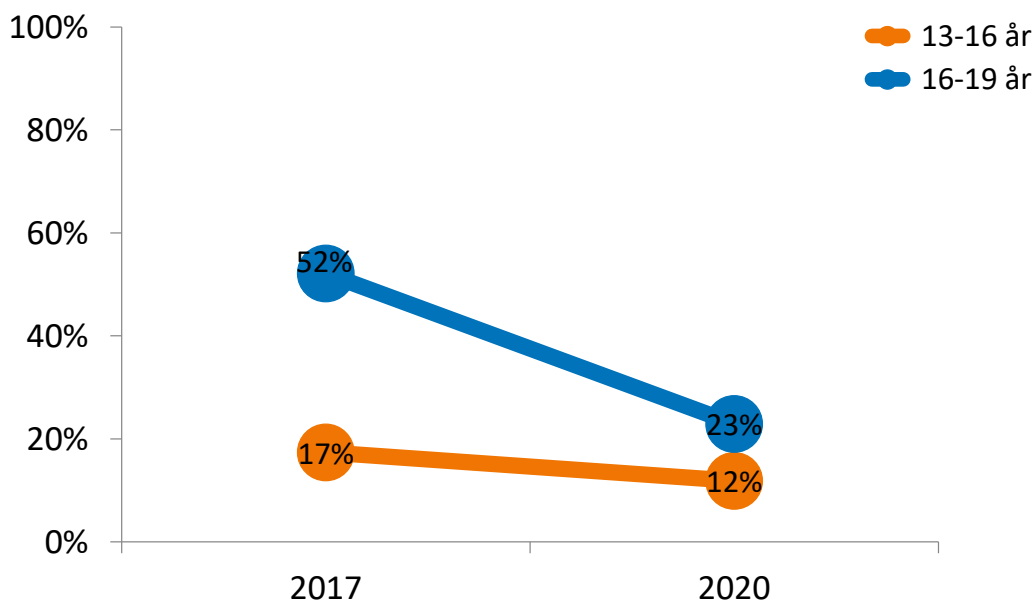
G1. Har du något extrajobb just nu?

G1a. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
12%	13%	23%	30%

G1b. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse över tid

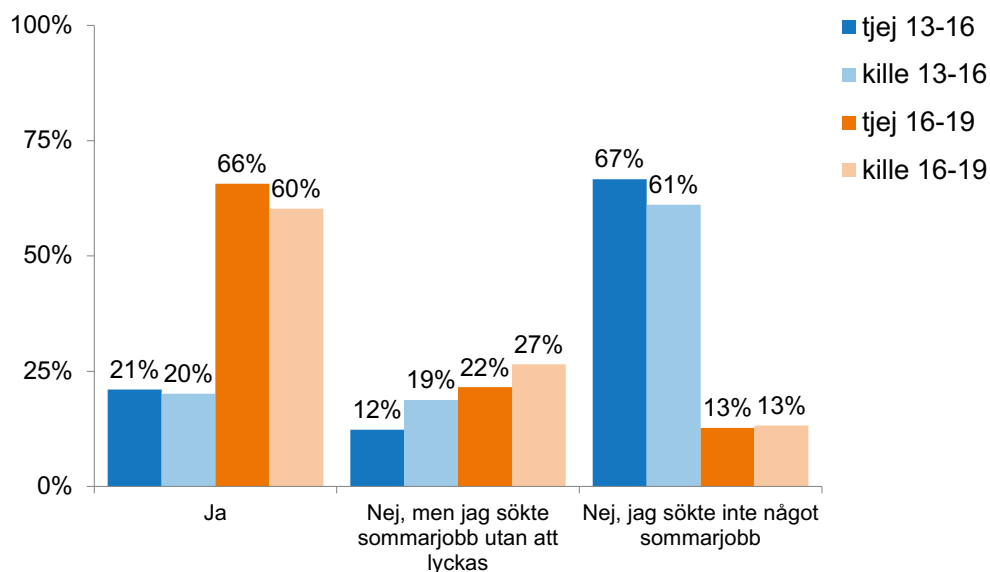

20-21% av högstadieungdomarna i Strömstad hade ett sommarjobb i somras. Detta är något högre än rikssnittet för högstadieungdomar, men på en klart lägre nivå än resultatet för år 2017.

Andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb i somras, 60-66%, är klart högre. Detta är likt rikssnittet, men lägre än år 2017.

Majoriteten av högstadieungdomarna fick sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen, släkting eller någon annan de känner. Majoriteten av gymnasieungdomarna har däremot fått sommarjobb genom att själva kontakta arbetsplatsen, se diagram G2c på nästa sida.

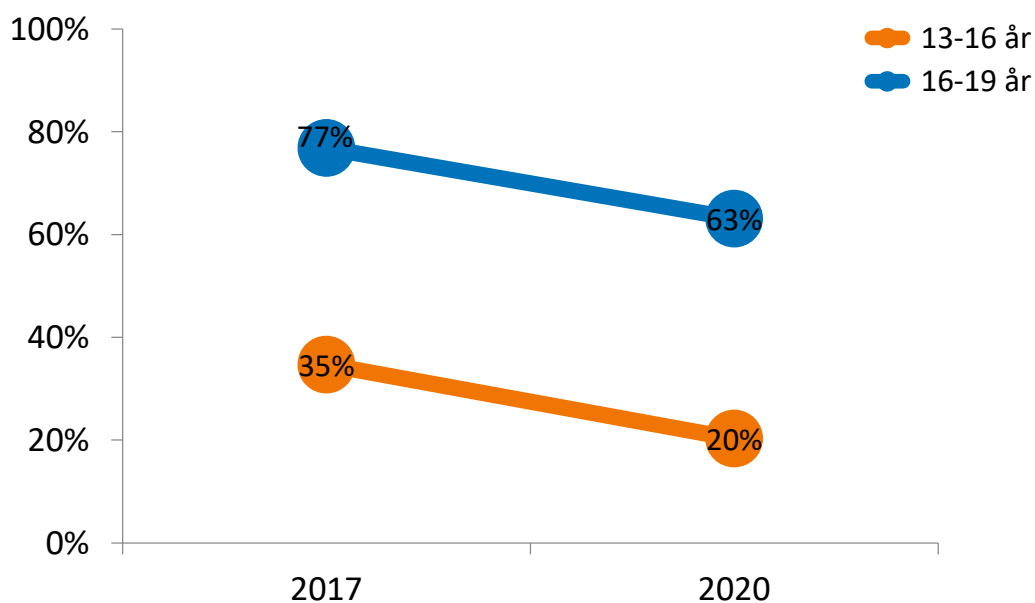
G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse till rikssnittet

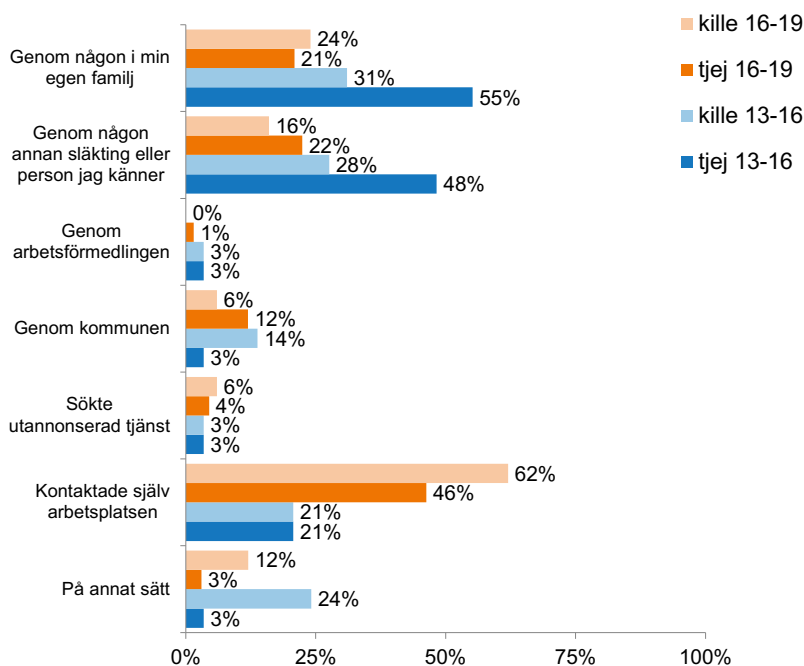
Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
20%	16%	63%	60%

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

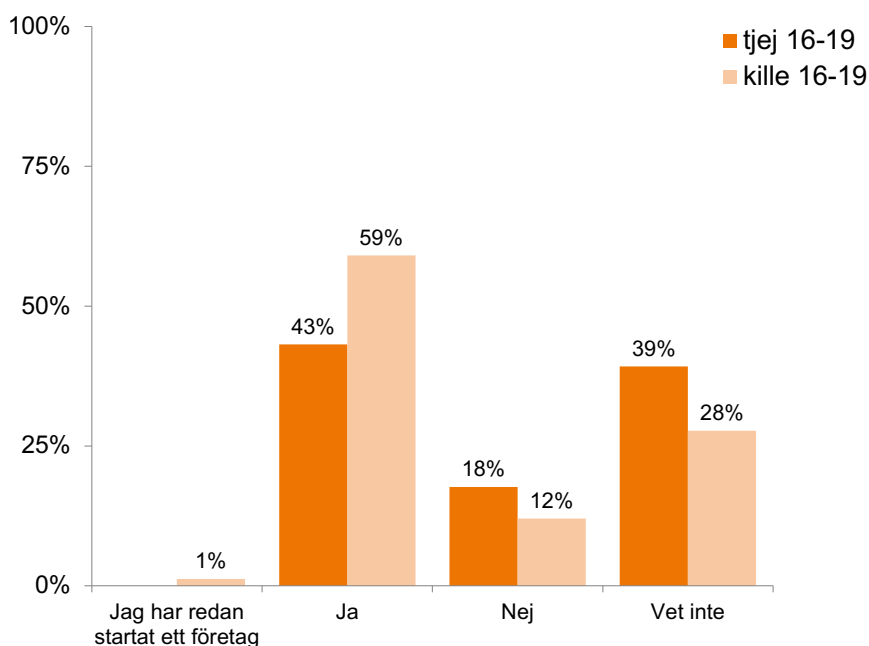
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

Gymnasieungdomarna fick svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. 43% av tjejerna och 59% av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget i framtiden. Därutöver svarar 1% av killarna att de redan har ett företag. Andelen som skulle kunna tänka sig att starta eget företag i framtiden är på en något lägre nivå för Strömstad än för rikssnittet.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" Jämförelse till rikssnittet

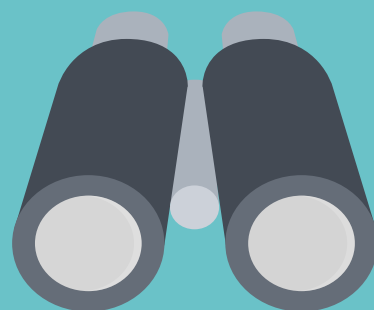
Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
51%	58%

Framtid

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Som tidigare nämnts i avsnittet om arbete så oroar sig många ungdomar över framtiden. I rapporten "Unga röster 2016" svarar hela 4 av 10 att de känner oro för framtiden. I samma studie framkommer det att oron ökar i takt med ungdomarnas ålder.¹

*En andel om
64% av gymnasieungdomarna i
Strömstad
tror att de
kommer att
läsa vidare
efter gymnasiet*

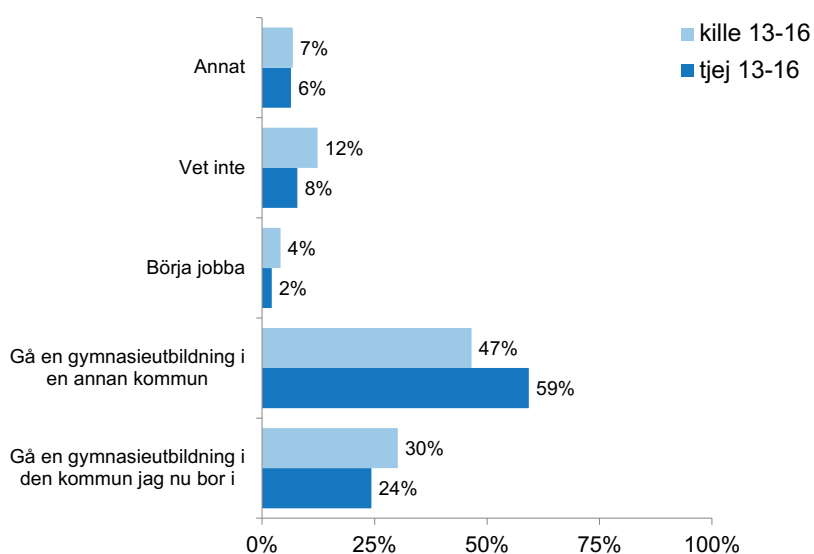
¹ Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

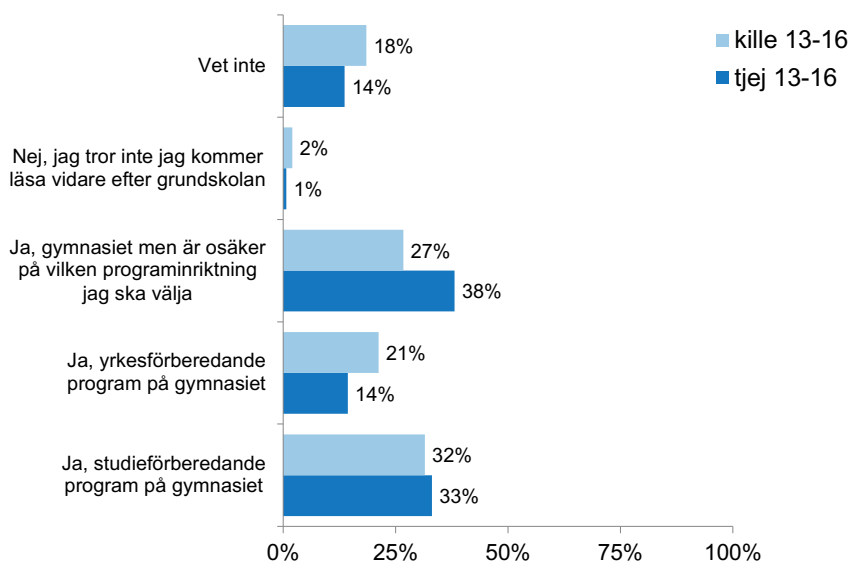
En stor majoritet av ungdomarna i högstadiet skulle helst gå en gymnasieutbildning (i kommunen eller på annan ort) efter grundskolan, se diagram H1a. En mycket liten andel, 2-4%, vill helst börja jobba. 8-12% svarar att de inte vet.

Som det framgår i diagram H1b svarar en stor majoritet av högstadieungdomarna att de tror att de kommer läsa vidare på gymnasiet, direkt eller senare. 14-18% vet inte om de kommer läsa vidare efter grundskolan.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

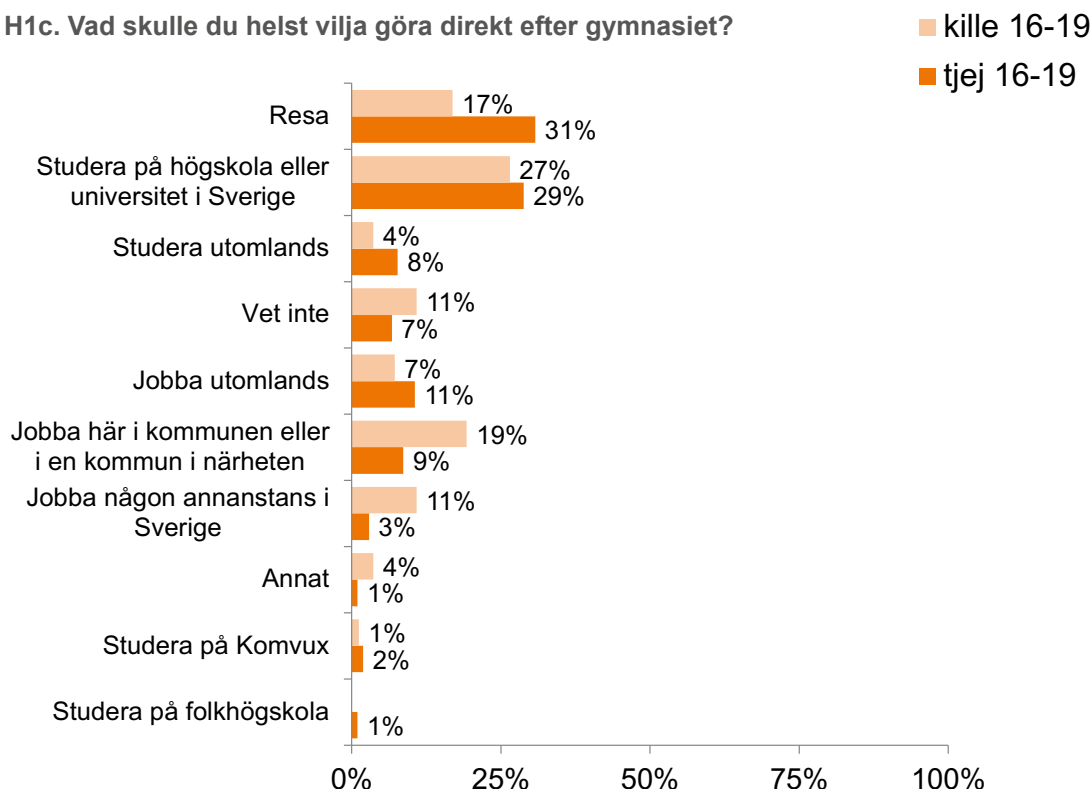

Vad unga i gymnasiet vill och tror de kommer göra

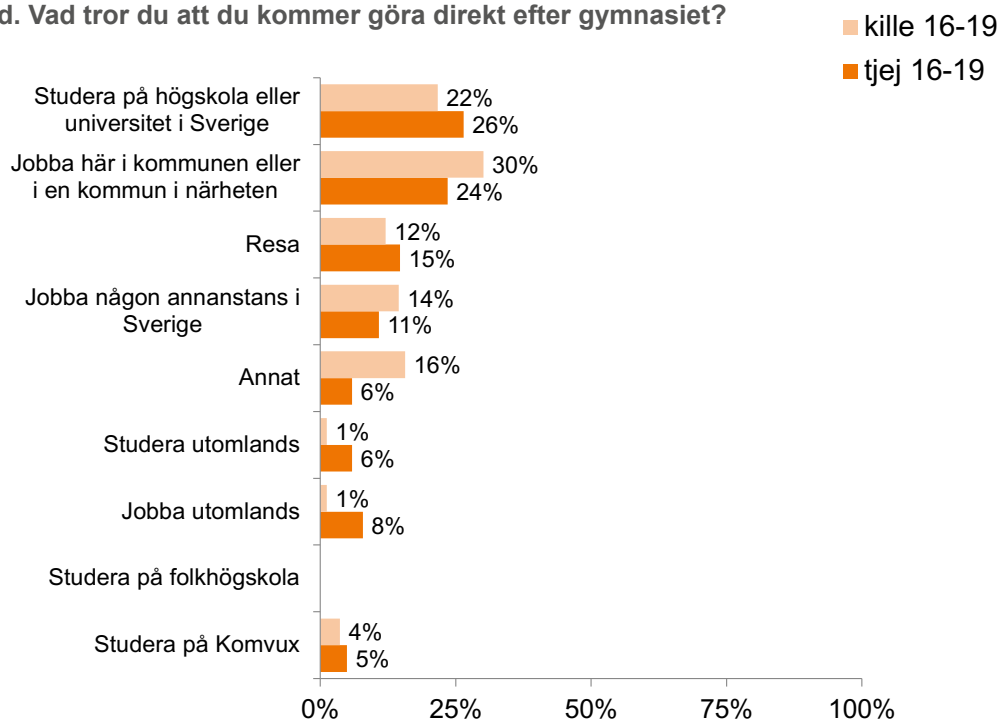
Det vanligaste svaret bland både tjejerna och killarna är att helst vilja studera efter gymnasiet, i Sverige eller utomlands. Det näst vanligaste svaret bland killarna är att vilja jobba, i kommunen eller någon annanstans i Sverige, och det näst vanligaste svaret bland tjejerna att vilja resa.

De flesta ungdomar tror att de kommer att jobba direkt efter gymnasiet, tätt följt av att studera på högskola eller universitet i Sverige. Tjejer tror i något högre grad än killar att de kommer att studera vidare och killar i något högre grad att de kommer jobba.

H1c. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

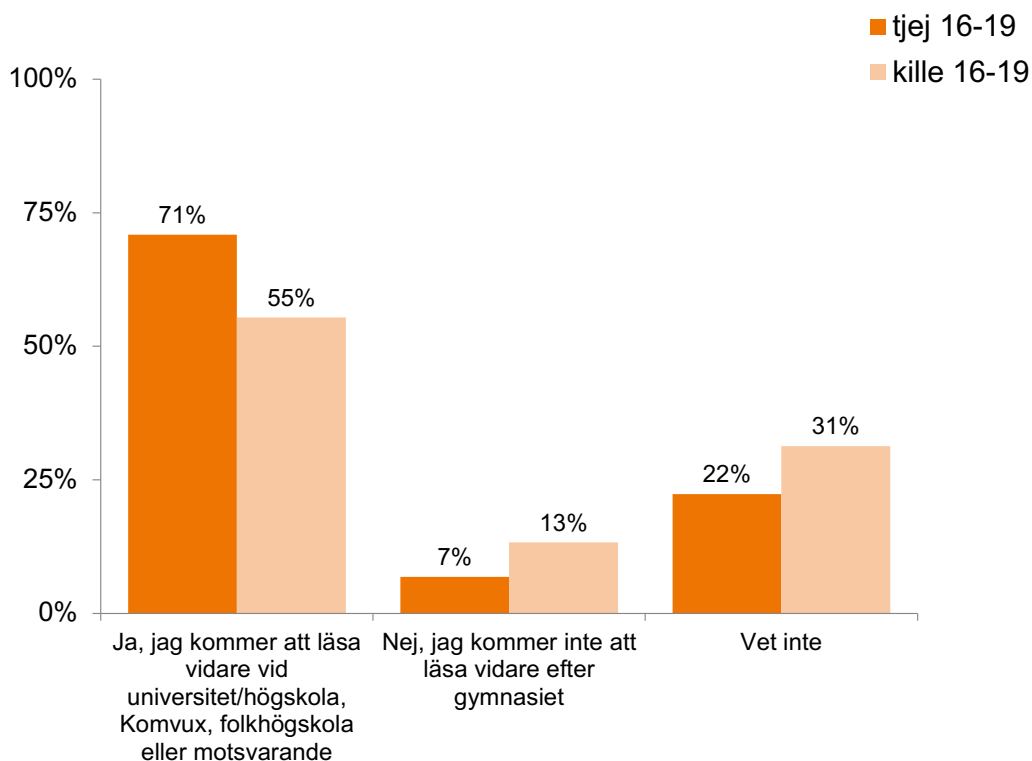

H1d. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

Majoriteten av gymnasieungdomarna svarar att de tror att de kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare. Andelen tjejer som tror att de kommer läsa vidare är större än andelen killar. Andelen killar som tror att de kommer det har dock ökat något över tid, medan andelen tjejer är på samma nivå. Könsskillnaderna i frågan har därmed minskat något, även om tjejer fortfarande i högre grad än killar tror att de kommer läsa vidare. Resultatet för Strömstad liknar rikssnittet.

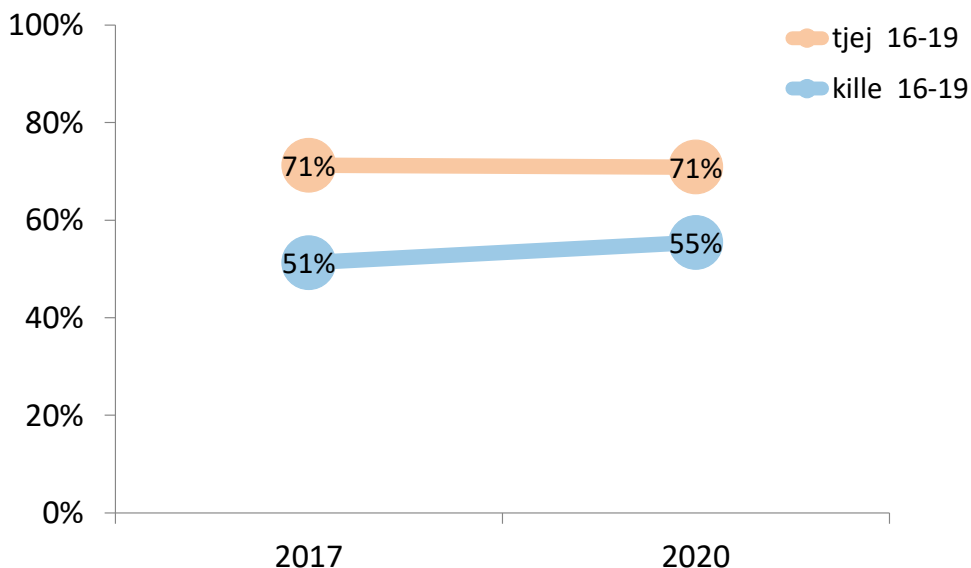
H2. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

H2a. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun	Riket gymnasiet
Ja	64%	64%
Nej	10%	14%
Vet inte	26%	22%

H2b. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse över tid

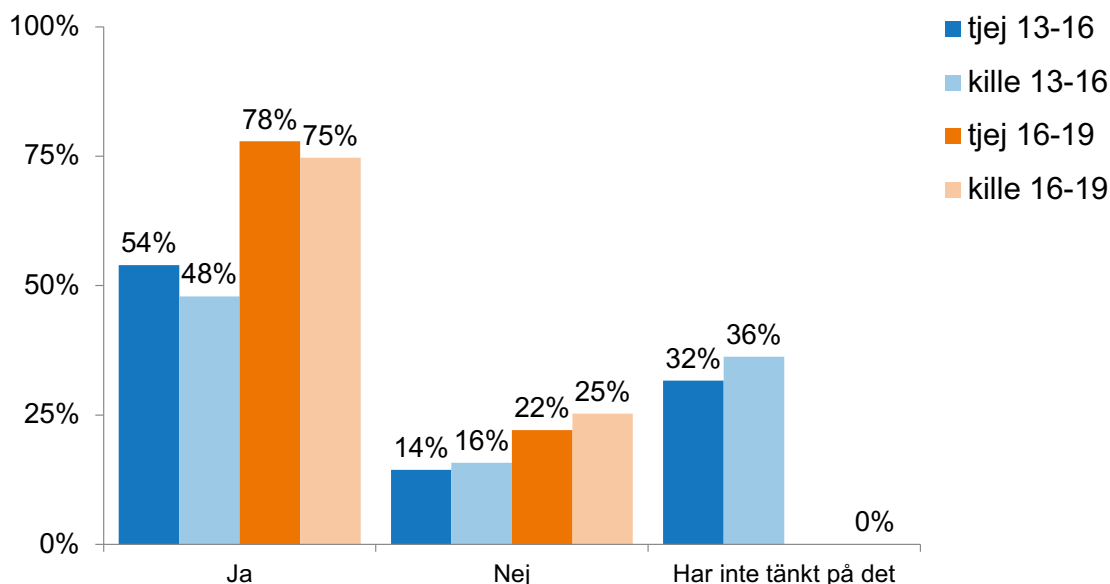

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är högst bland gymnasieungdomarna, 75-78% jämfört med 48-54% i högstadiet. Andelen gymnasieungdomar som tror de kommer flytta har minskat över tid, medan högstadiet är på samma nivå.

Andelen ungdomar i Strömstad som tror att de kommer att flytta är högre än rikssnittet, framförallt för högstadiet.

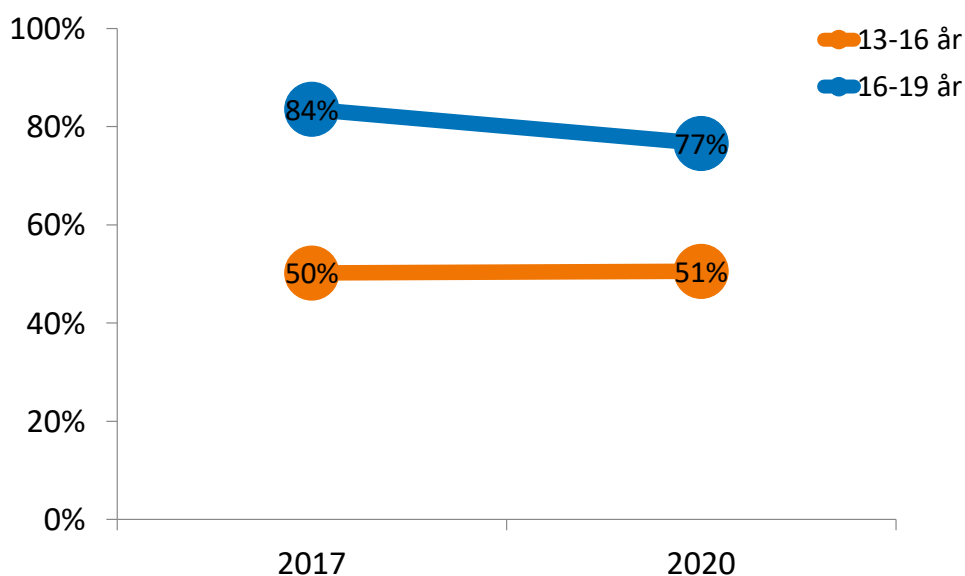
H4. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

H4a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse till rikssnittet

Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
51%	37%	77%	73%

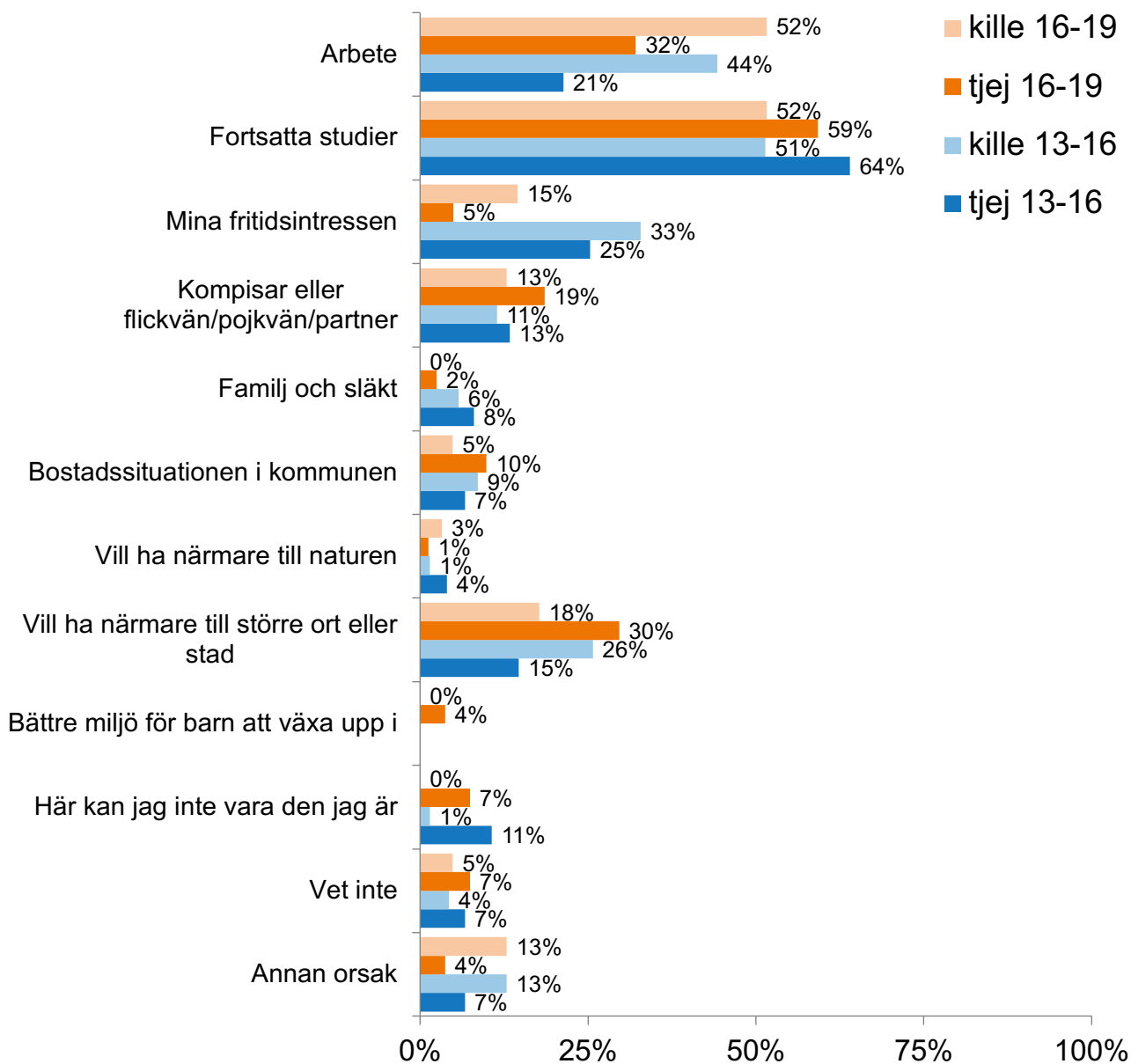
H4b. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse över tid

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Det vanligaste svaret bland både högstadie- och gymnasieungdomarna är fortsatta studier, följt av arbete. Tjejer i högstadiet svarar i högst grad att de kommer att flytta för studier, och i lägst grad för arbete.

H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen?

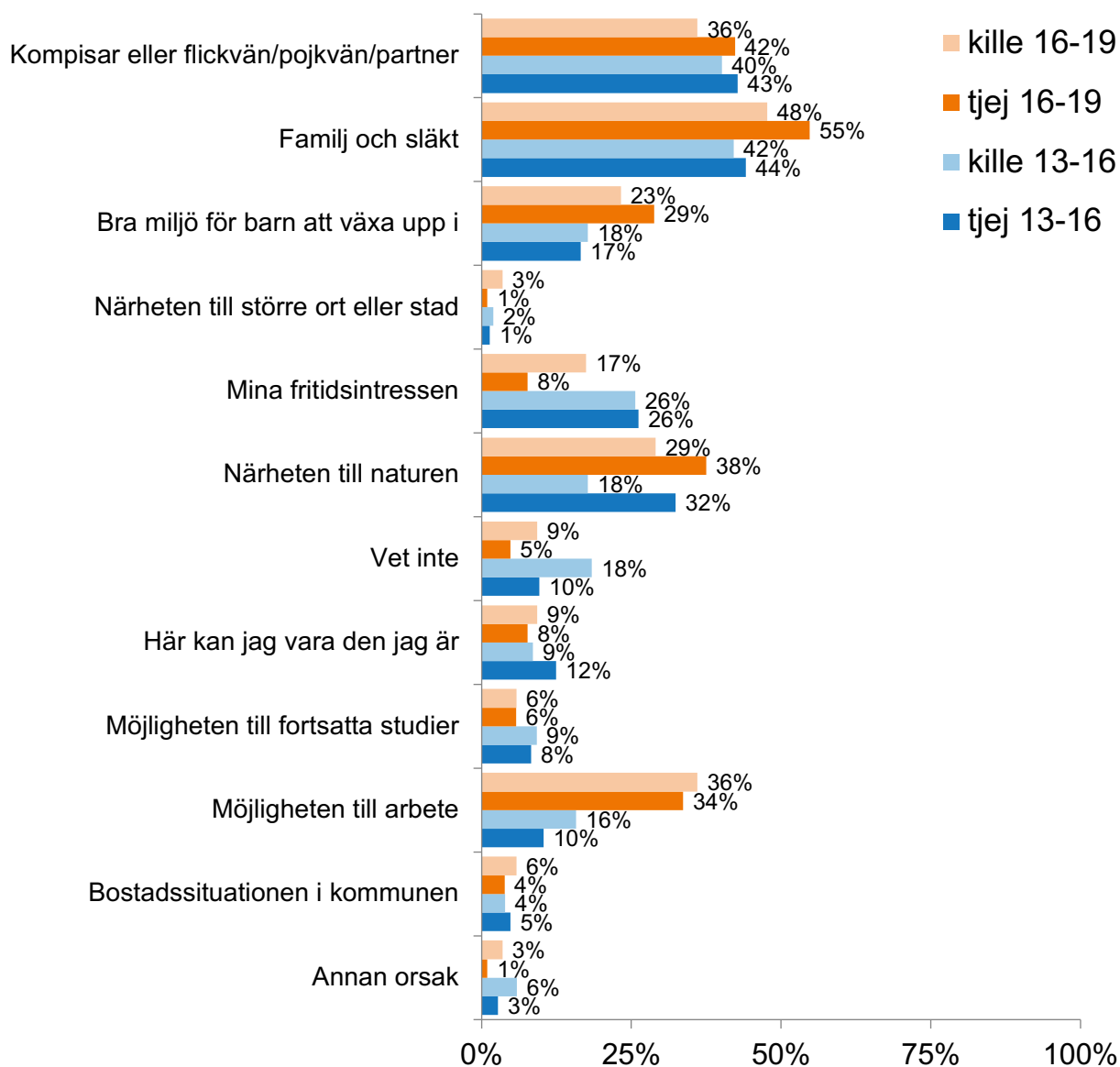
Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

Det bästa med kommunen

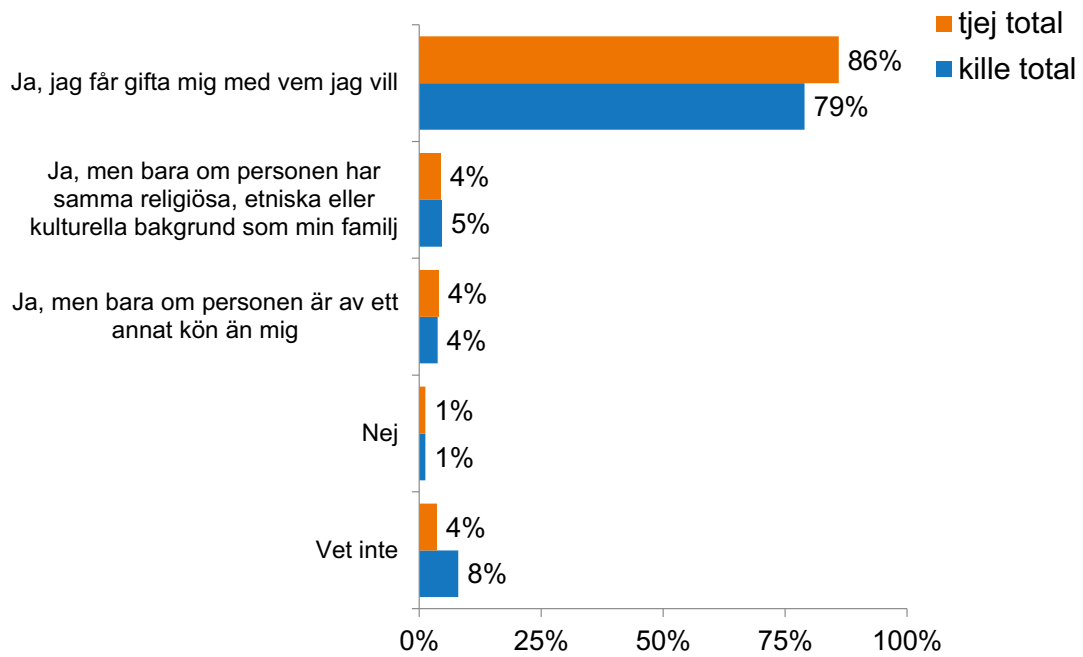
I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Strömstads kommun. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som störst andel anger. Gymnasieungdomarna har i högre grad än högstadieungdomarna svarat möjlighet till arbete samt bra miljö för barn att växa upp i.

H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. 86% av tjejerna och 79% av killarna svarar att de får det, se diagram H6 på följande sida. Killar svarar i något högre grad än tjejer att de inte vet.

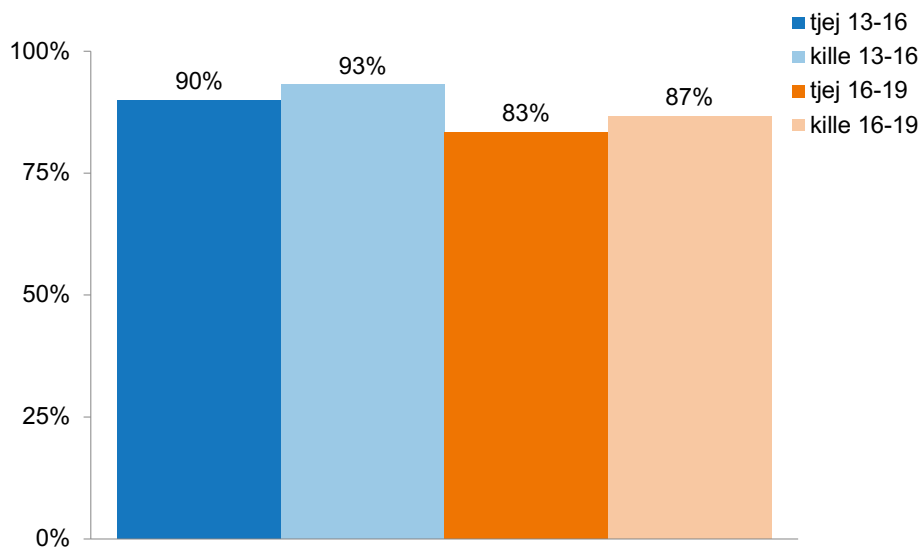
H6. Får du gifta dig med vem du vill?

Framtid

Som framgår i diagram H7 svarar en stor andel av ungdomarna i Strömstad att de ser positivt på framtiden, och framförallt högstadiungdomarna. Gymnasieungdomarna har en något mindre positiv framtidssyn, och ser även mindre positivt på framtiden jämfört med rikssnittet. Andelen tjejer som ser positivt på framtiden har även minskat något över tid.

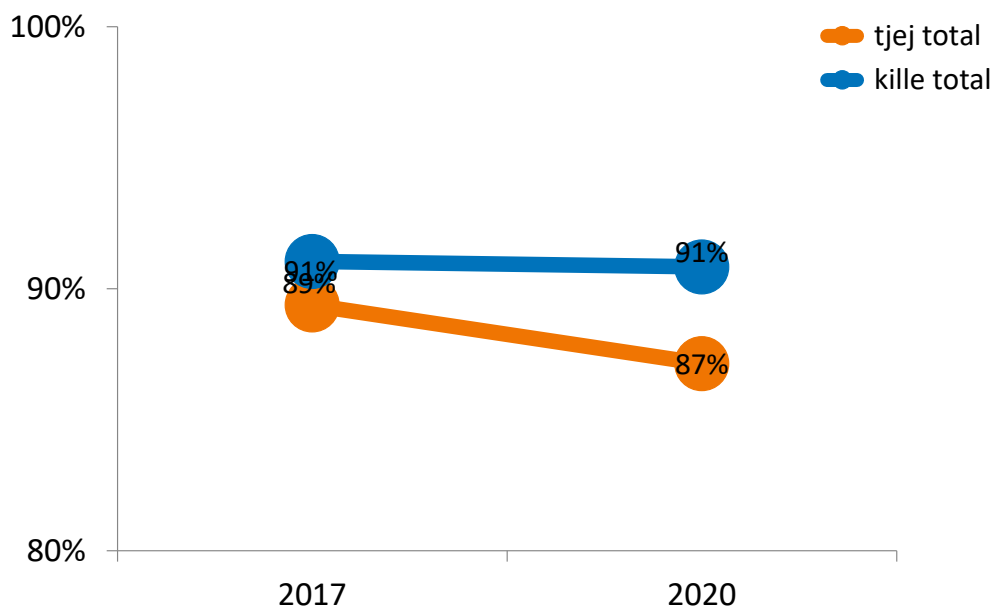
H7. Hur ser du på framtiden? Andel som svarat Mycket positiv och ganska positiv.

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse till rikssnittet

	Strömstad kommun högstadiet	Riket högstadiet	Strömstad kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Mycket + ganska positivt	91%	90%	85%	90%

H7b. Hur ser du på framtiden? Jämförelse över tid

COVID-19

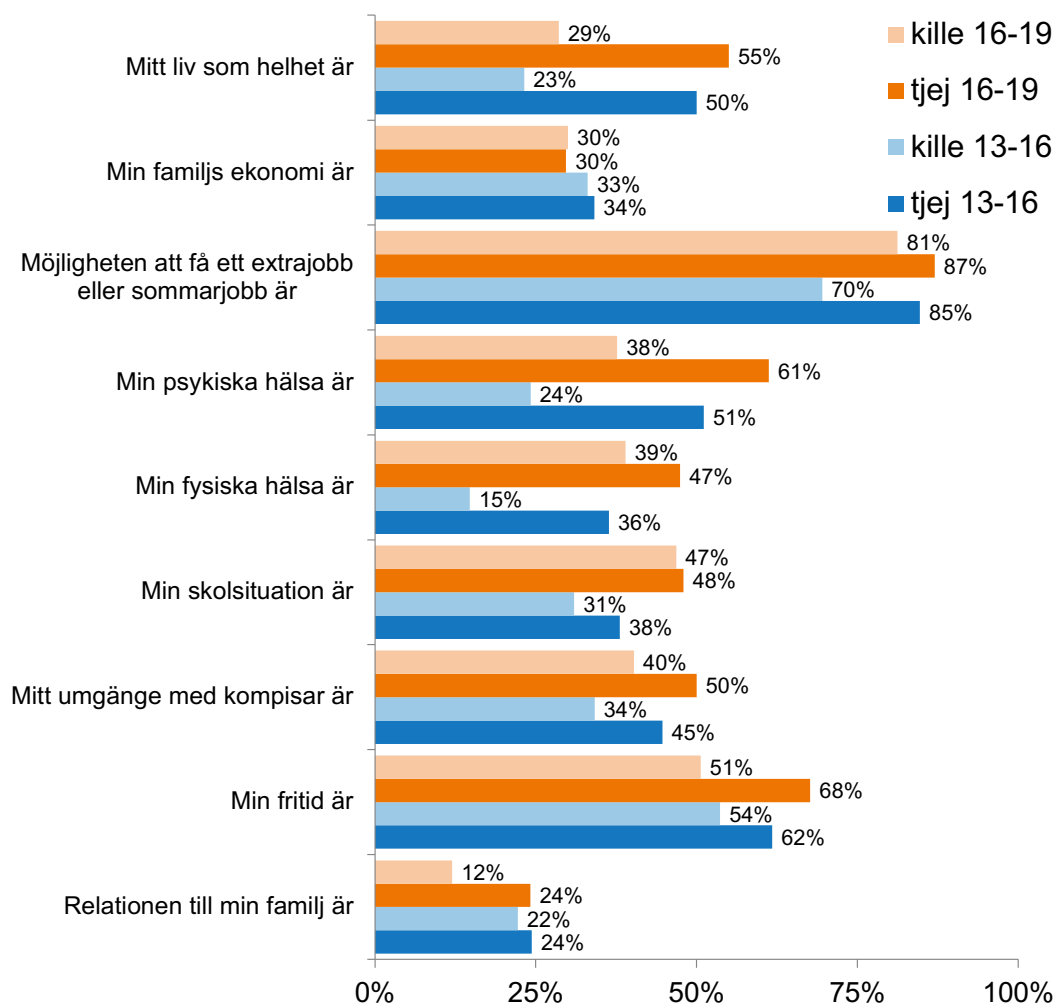
I årets Lupp-enkät ställdes även en fråga för att ta reda på hur ungdomarna påverkats av Corona-pandemin. Av diagrammet nedan framgår att många unga, 70-87%, upplever att möjligheten att få ett extrajobb eller sommarjobb försämrats på grund av pandemin. Över hälften av ungdomarna upplever även att deras fritid försämrats. Tjejer uppger detta i högst grad.

Genom sambansanalyser framgår även att de som i delen "Fritid" uppgett att de är missnöjda med sin fritid också i högre grad än övriga svarar att deras fritid blivit sämre på grund av Corona-pandemin. 66 % av de som är missnöjda med sin fritid svarar detta, jämfört med 49 % bland övriga. Av de som är inte är missnöjda med sin fritid svarar 39% att fritiden är ungefär samma som innan, jämfört med 28% bland de som är missnöjda. Att ungdomarnas fritid påverkats av pandemin är därmed tydligt, och pandemin kan därmed också vara en möjlig förklaring till de förändringar som skett sedan 2017 ifråga om vad ungdomar gör på fritiden, se diagram B3b i delen "Fritid".

Över hälften av tjejerna upplever även att livet som helhet försämrats. Tjejer uppger även i högre grad än killar att deras psykiska hälsa försämrats.

Nästan hälften av gymnasieungdomarna upplever dessutom att skolsituationen försämrats. Vad som också framgår är att gymnasietjejerna är de som i högst grad upplever att olika aspekter av deras liv försämrats av Corona-pandemin.

**H11a Om du tänker på hur det är nu och hur det var innan Corona-pandemin började – På vilket sätt har ditt liv förändrats på grund av Corona-pandemin?
Andel som svarat "Lite sämre" eller "Mycket sämre".**

Referenslista

- Amnå Erik, Ekström Mats & Stattin Håkan 2016: Ungdomars politiska utveckling
- Brottsförebyggande rådet 2009: Grövre våld i skolan
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: Skolelevers drogvanor 2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Länsstyrelsen Västerbotten 2015: Idrott och normer
- Mentor & Ungdomar.se 2016: Unga röster 2016. Tema: integration
- Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2010: Fokus 10: Om ungas inflytande
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2013: Fokus 13: Unga och jämställdhet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Fokus 19: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Ung idag 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- Skolverket 2009: Grövre våld i skolan
- Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A
- SOU 2016:55 Det handlar om en jämlik hälsa
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet
- Sveriges Kommuner och Landsting 2015 Utbildning - Nyckeln till arbete
- Sveriges Kommuner och Landsting 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.
- Sveriges Ungdomsråd 2012, Medborgarprojektet: Ni kan bättre

